



## **Raadpleging onder PvdA-politici over de lijsttrekkerskeuze en politieke koers van de partij**

In opdracht van NRC Handelsblad

**1 november 2016**

Beproeving toont nooit het gezicht dat we verwachten.

(Francois Mauriac, nobelwinnaar Literatuur, 1885-1970)

# Inhoud

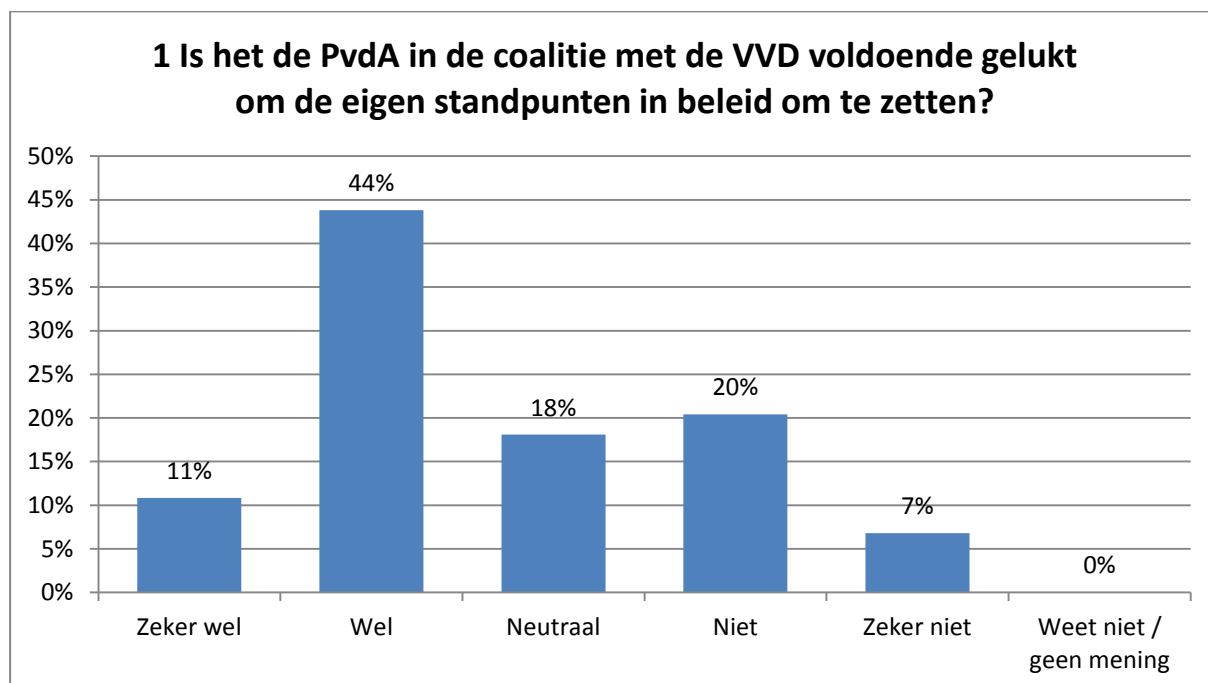
## Inhoud

<b>1. Rechte tellingen.....</b>	<b>2</b>
Terugkijkend .....	2
Vooruitkijkend .....	16
<b>2. Verantwoording .....</b>	<b>22</b>
3.1 Methodiek .....	22
3.2 Response versus populatie.....	22
<b>3. Onderzoeksbureau Overheid in Nederland .....</b>	<b>27</b>
<b>Bijlage: toelichtingen.....</b>	<b>28</b>
1. Is het de PvdA in de coalitie met de VVD voldoende gelukt om de eigen standpunten in beleid om te zetten? .....	28
2. Hoe wenselijk of onwenselijk vindt u het achteraf dat de PvdA met de VVD is gaan regeren? .....	29
3. Welke coalitiepartij heeft het meest zijn stempel gedrukt op het kabinetsbeleid, de VVD of de PvdA? .....	31
4. Hoe heeft Diederik Samsom het de afgelopen jaren gedaan als politiek leider van de PvdA? .....	33
5. Heeft de PvdA-fractie voldoende invloed gehad op het beleid van het kabinet Rutte II?.....	34
6. Wat vindt u de belangrijkste prestatie(s) die de PvdA in het kabinet Rutte II tot stand heeft gebracht? .....	35
7. En bij welk(e) onderwerp(en) vindt u dat de PvdA in het kabinet Rutte II het meest tekortgeschoten is?.....	53
8. Bij een algemene beoordeling van het functioneren van PvdA-bewindspersonen, welk rapportcijfer geeft u: .....	72
9. Is in deze kabinetsperiode de invloed van PvdA-leden op de standpunten van de landelijke PvdA toegenomen of afgenomen? .....	72
10. Wie is uw favoriete lijsttrekker voor de komende Tweede Kamerverkiezingen: .....	73
11. Welke van de volgende thema's zouden volgens u centraal moeten staan bij de PvdA-campagne voor de komende Tweede Kamerverkiezingen? .....	74
12. Hoe wenselijk of onwenselijk vindt u dat de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen opnieuw met de VVD gaat regeren? .....	75
13. Met welke andere partij(en) zou de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen bij voorkeur moeten regeren? .....	77
13.1 Bij welk behaald aantal zetels bij de komende Tweede Kamerverkiezingen kan de PvdA beter in de oppositie gaan? .....	78
14. Welk aantal zetels verwacht u dat de PvdA bij de komende Tweede Kamerverkiezingen zal halen? .....	78
15. Welke partij(en) dient de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen uit te sluiten als coalitiepartner in een regering? .....	79

## 1. Rechte tellingen

### Terugkijkend

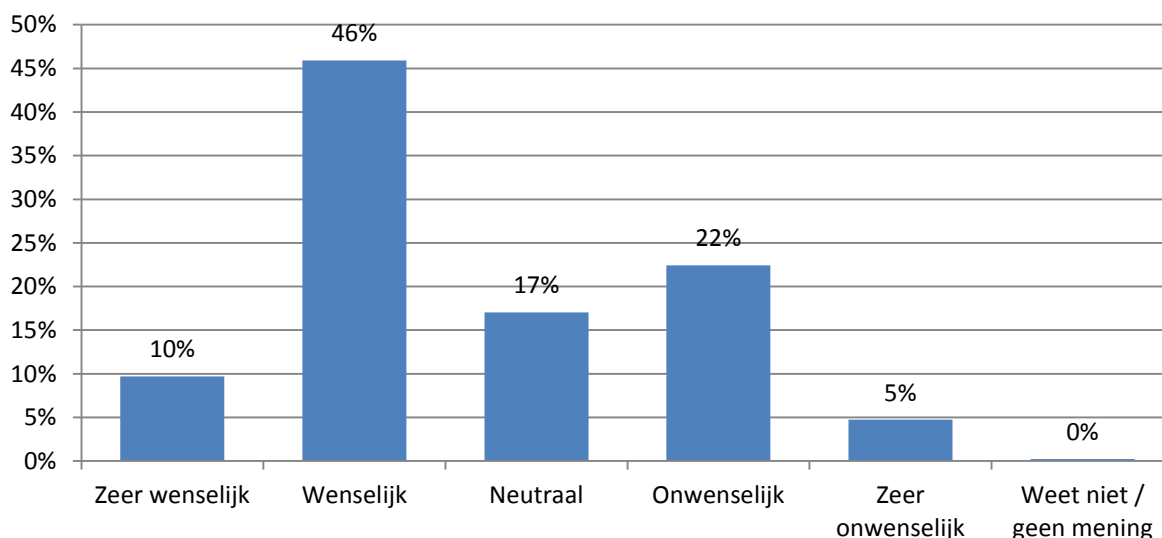
Als u terugkijkt op het VVD-PvdA kabinet Rutte II van de afgelopen jaren:



Een meerderheid van de PvdA-politici antwoordt '(zeker) wel' op de vraag of het de PvdA in de coalitie met de VVD gelukt is om de eigen standpunten in beleid om te zetten (55%). 27% zegt (zeker) niet.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 28.

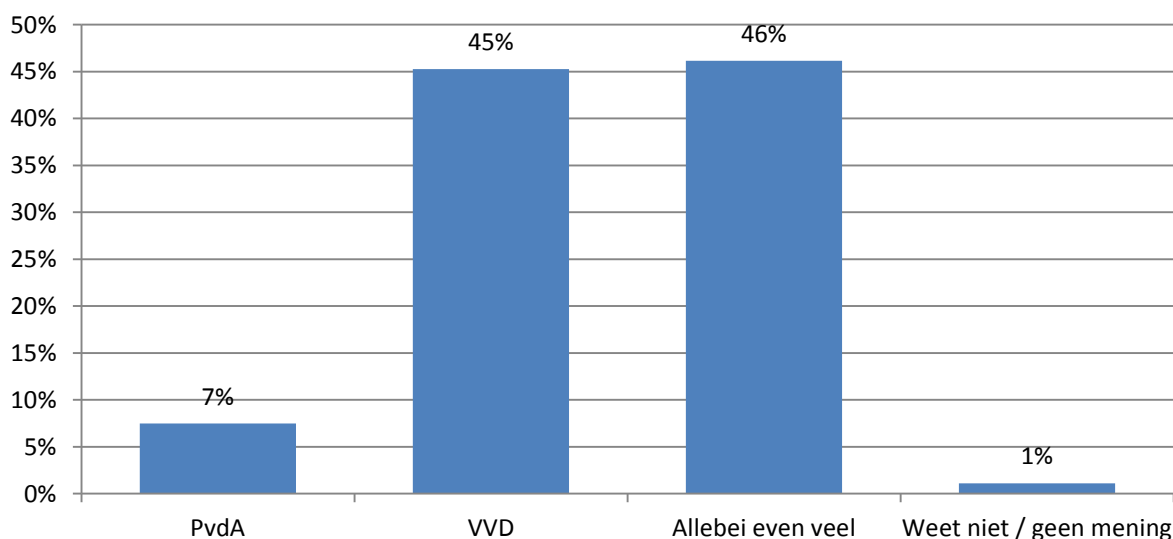
## 2 Hoe wenselijk of onwenselijk vindt u het achteraf dat de PvdA met de VVD is gaan regeren?



56% van de PvdA-politici vindt het achteraf (zeer) wenselijk dat de PvdA met de VVD is gaan regeren. 27% vindt het achteraf (zeer) onwenselijk.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 29.

## 3 Welke coalitiepartij heeft het meest zijn stempel gedrukt op het kabinetsbeleid, de VVD of de PvdA?

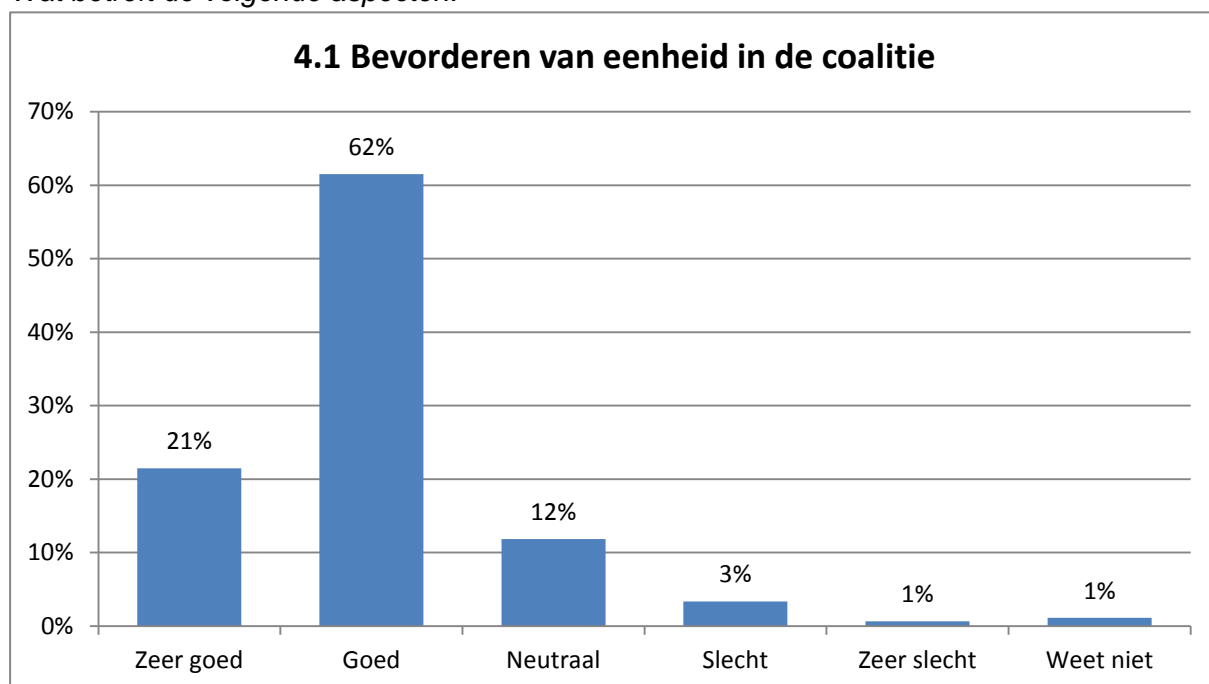


Van de ondervraagde PvdA-bestuurders zegt 46%, dat zowel de PvdA als de VVD evenveel een stempel op het kabinetsbeleid hebben gedrukt. 45% zegt dat met name de VVD een stempel op het kabinetsbeleid heeft gedrukt en 7% zegt dat de PvdA zelf het meest een stempel heeft gedrukt.

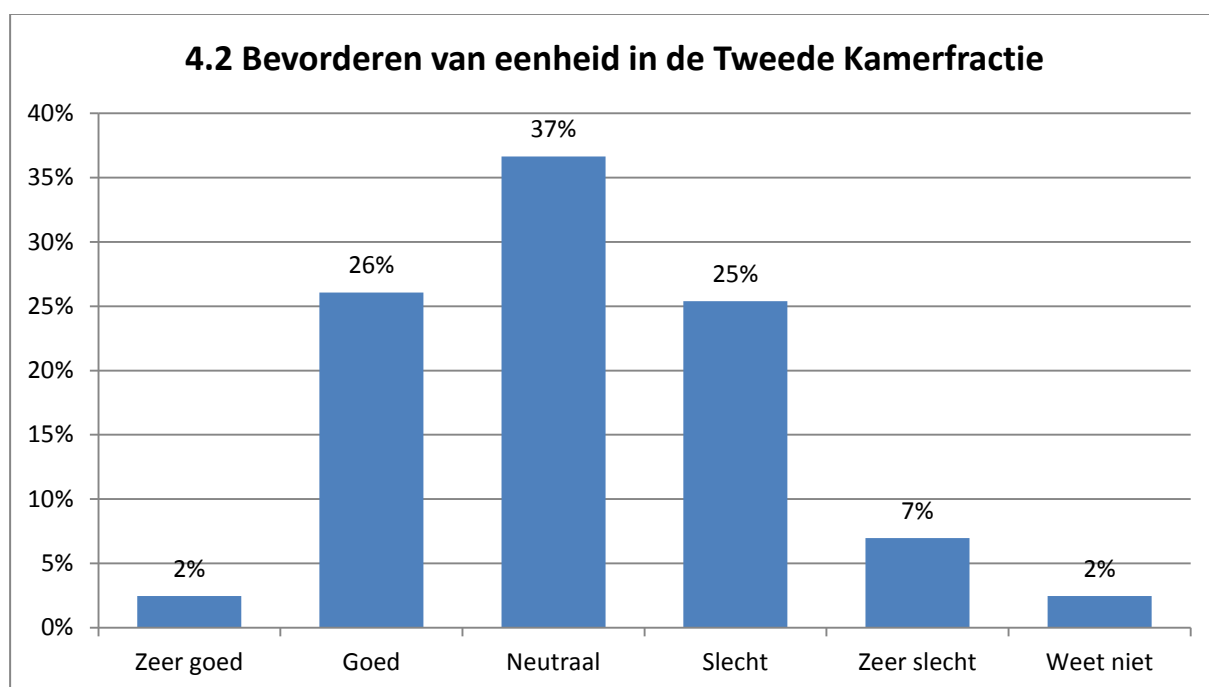
Zie de gegeven toelichtingen op pagina 31.

Hoe heeft Diederik Samsom het de afgelopen jaren gedaan als politiek leider van de PvdA?

Wat betreft de volgende aspecten:

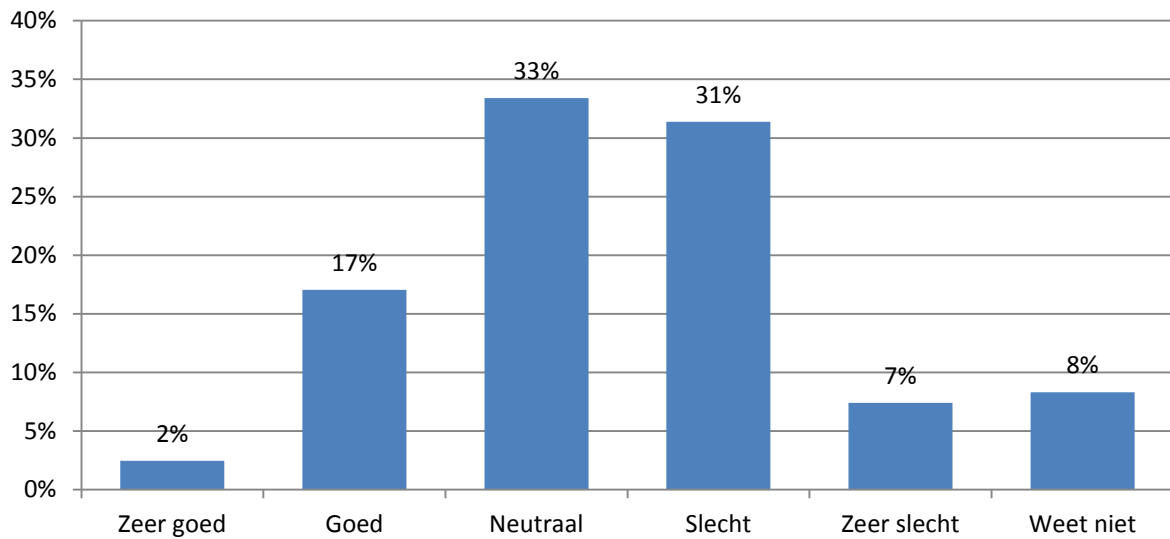


83% van de PvdA-politici vindt dat Diederik Samsom (zeer) goed de eenheid in de coalitie heeft bevorderd.



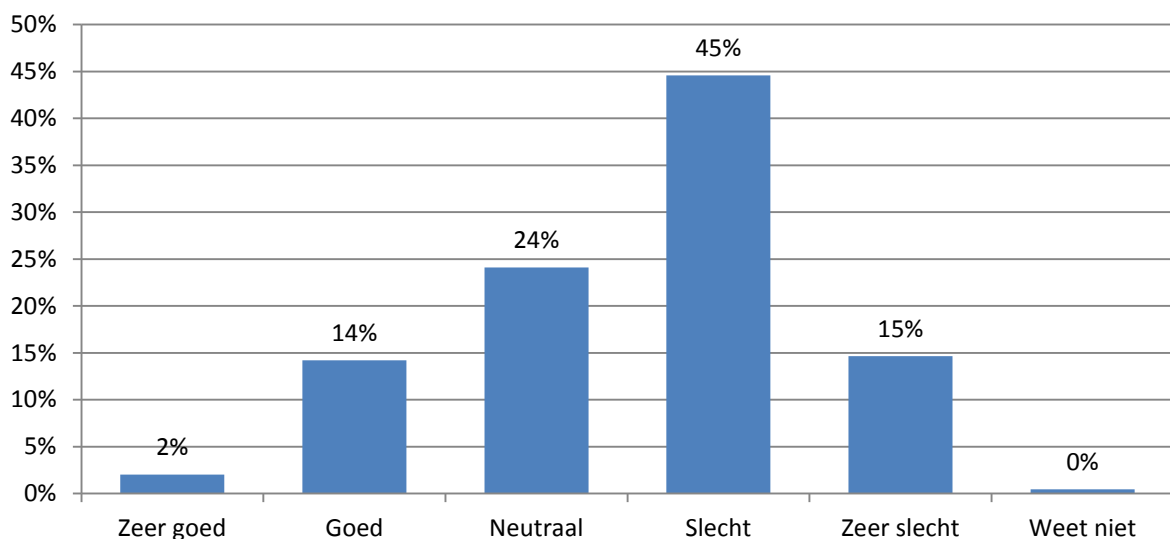
Circa een derde van de ondervraagden vindt dat Diederik Samsom (zeer) slecht de eenheid in de Tweedekamerfractie heeft bevorderd (32%). 28% zegt (zeer) goed.

### 4.3 Individuele leden van de Tweede Kamerfractie speelruimte geven



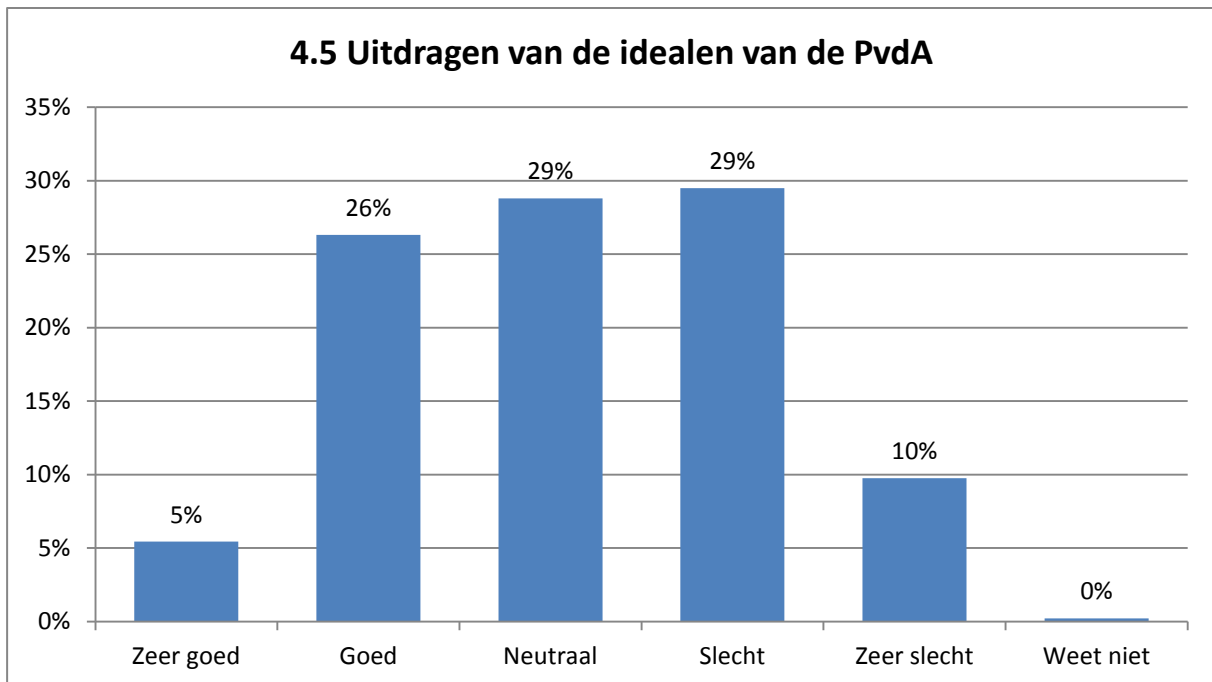
Circa een vijfde van de PvdA-politici is van mening dat Diederik Samsom (zeer) goed de individuele leden van de Tweedekamerfractie speelruimte heeft gegeven (19%). 38% waardeert dit als (zeer) slecht.

### 4.4 Successen van PvdA-beleid communiceren naar de kiezers



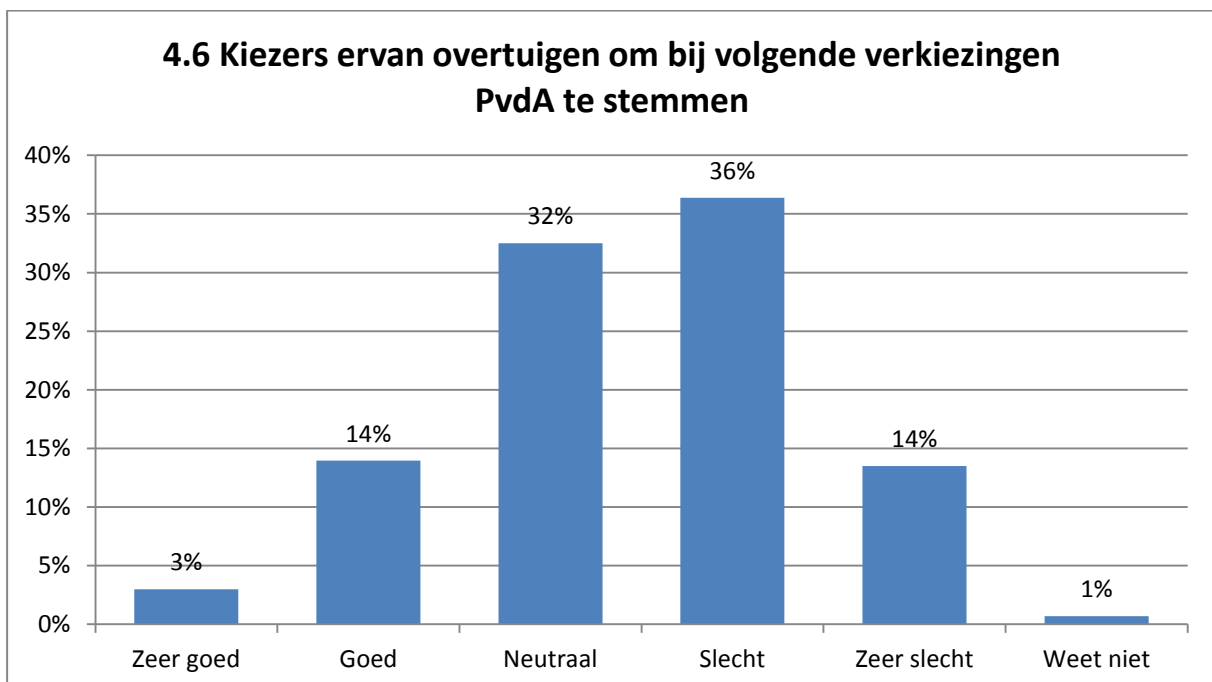
De helft van de ondervraagde PvdA-bestuurders vindt dat Diederik Samsom (zeer) slecht de successen van het PvdA-beleid naar de kiezers heeft gecommuniceerd. 16% waardeert dit als (zeer) goed.

#### 4.5 Uitdragen van de idealen van de PvdA



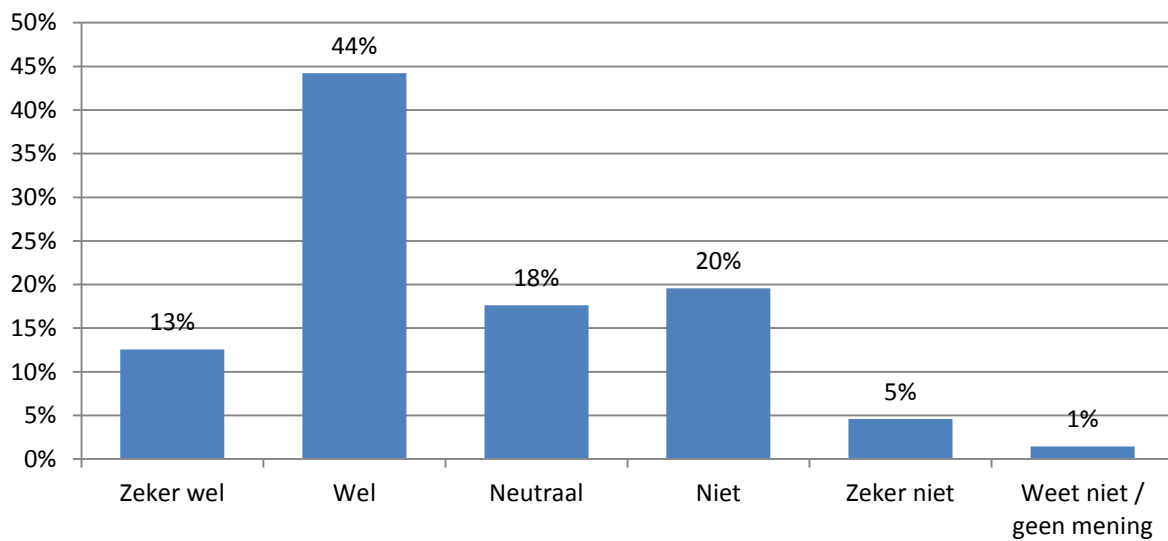
Circa een derde van de PvdA-politici vindt dat Diederik Samsom (zeer) goed de idealen van de PvdA heeft uitgedragen (31%). 39% ervaart dit als (zeer) slecht.

#### 4.6 Kiezers ervan overtuigen om bij volgende verkiezingen PvdA te stemmen



De helft van de PvdA-politici vindt dat Diederik Samsom (zeer) slecht de kiezers heeft overtuigd om bij de volgende verkiezingen PvdA te stemmen. 17% zegt (zeer) goed.

### 5. Heeft de PvdA-fractie voldoende invloed gehad op het beleid van het kabinet Rutte II?



Ruim de meerderheid (57%) is van mening dat de PvdA-fractie (zeker) wel invloed heeft gehad op het beleid van het kabinet Rutte II. Een kwart zegt (zeker) niet.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 34.





7. En bij welk(e) onderwerp(en) vindt u dat de PvdA in het kabinet Rutte II het meest tekortgeschoten is? (Noem maximaal drie prestaties)



**Leeswijzer woordenwolk**

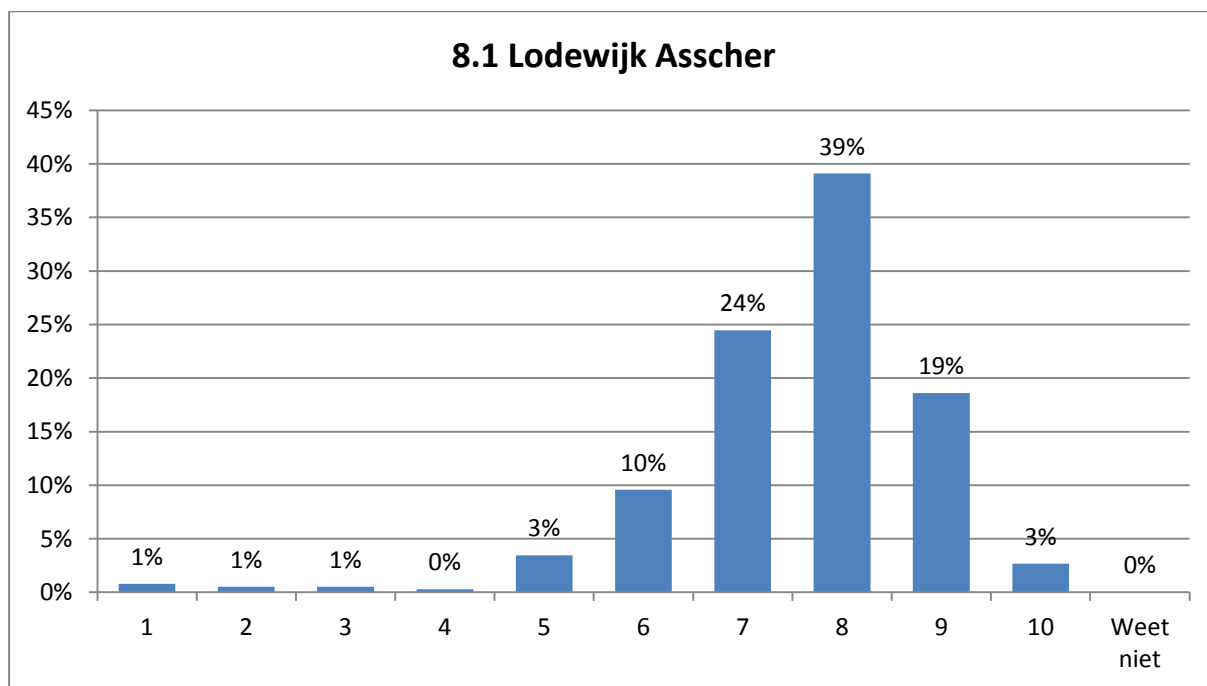
Hoe vaker een woord voorkomt in de toelichtingen, hoe groter het woord wordt afgebeeld in de afbeelding. De onderliggende antwoorden staan in de bijlagen (op pagina 53).

De belangrijkste onderwerpen waarbij de PvdA in het kabinet Rutte II het meest heeft tekortgeschoten zijn: zorg, bezuinigingen en het sociale beleid. Dit is deels een spiegelbeeld van de antwoorden bij vraag 6.

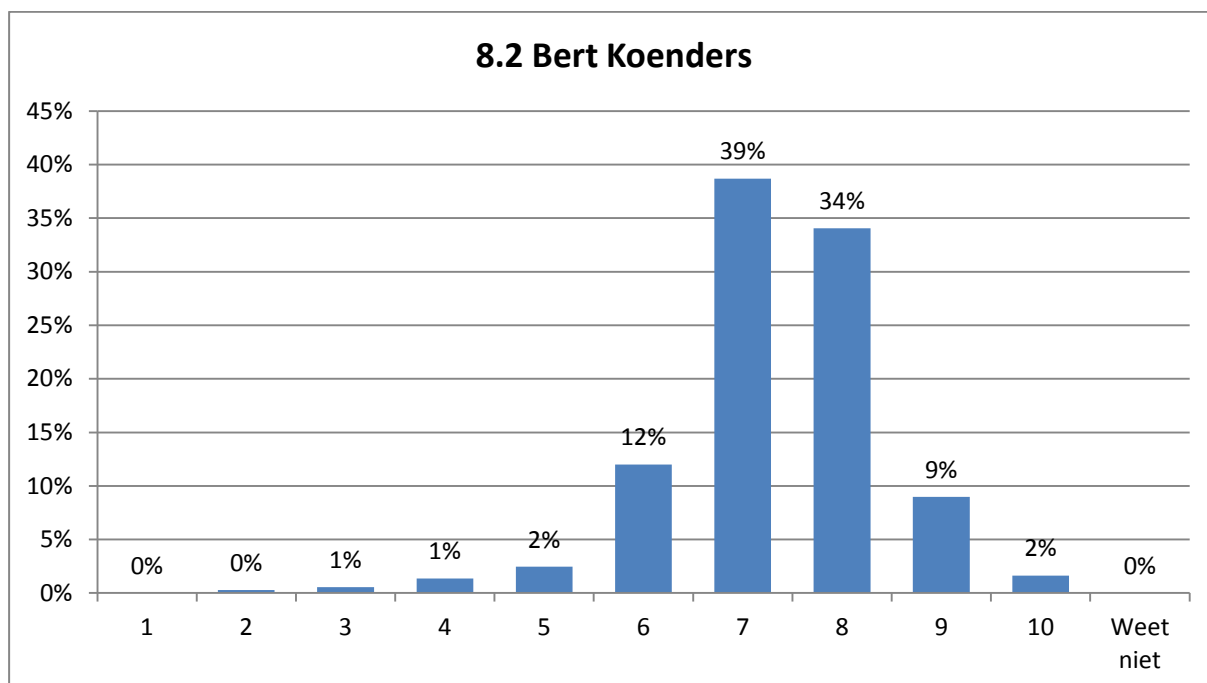
9% van de PvdA-politici geeft aan dat de PvdA nergens bij tekort heeft geschoten. 18% geeft aan 'Weet niet / geen mening'.

## 8. Bij een algemene beoordeling van het functioneren van PvdA-bewindspersonen, welk rapportcijfer geeft u:

(1 zeer slecht – 10 uitmuntend)

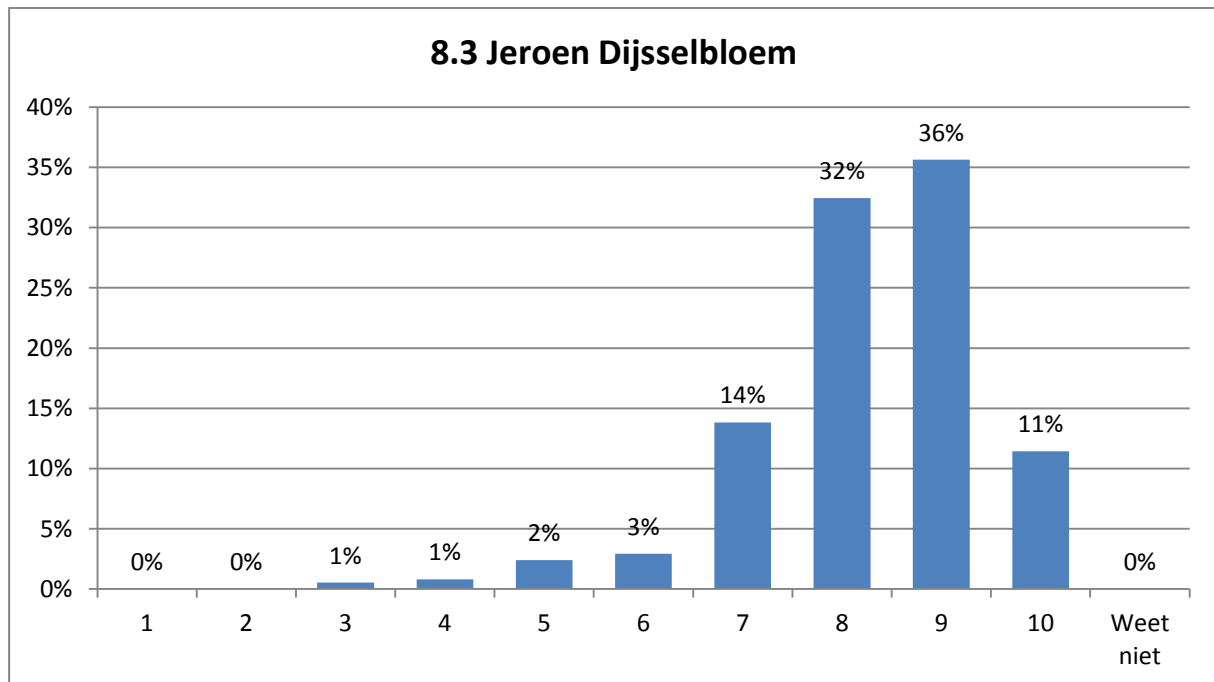


Het gemiddelde cijfer van Lodewijk Asscher is 7,6.



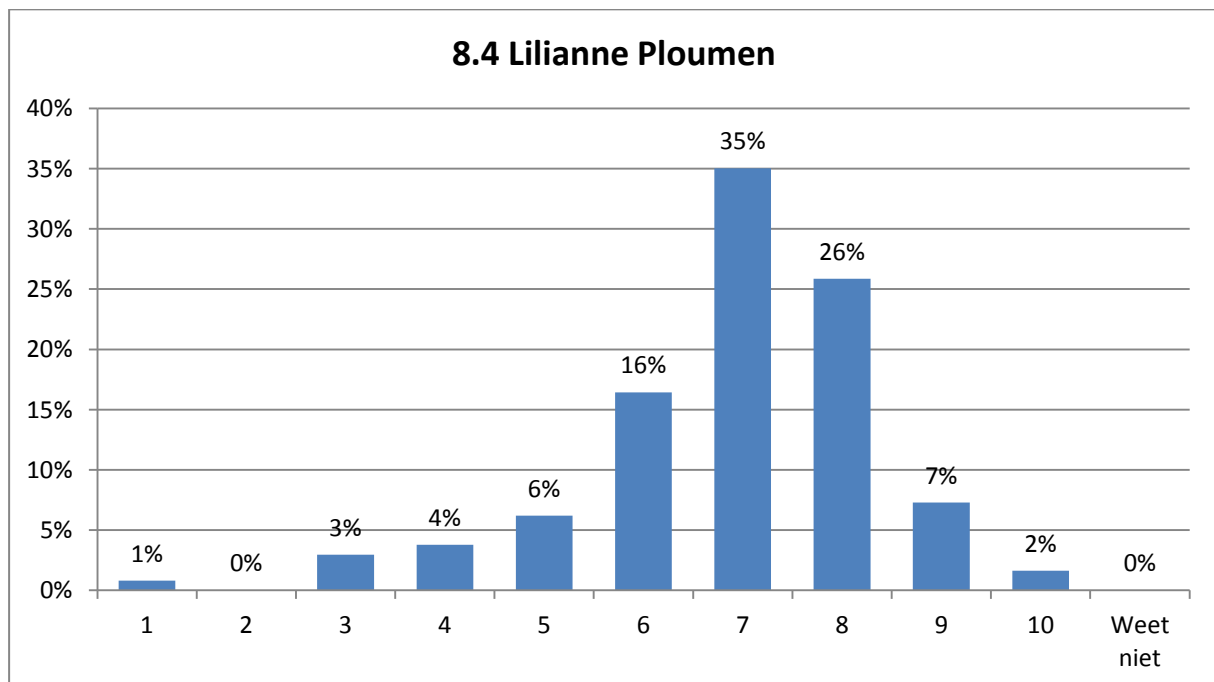
Het gemiddelde cijfer van Bert Koenders is 7,3.

### 8.3 Jeroen Dijsselbloem

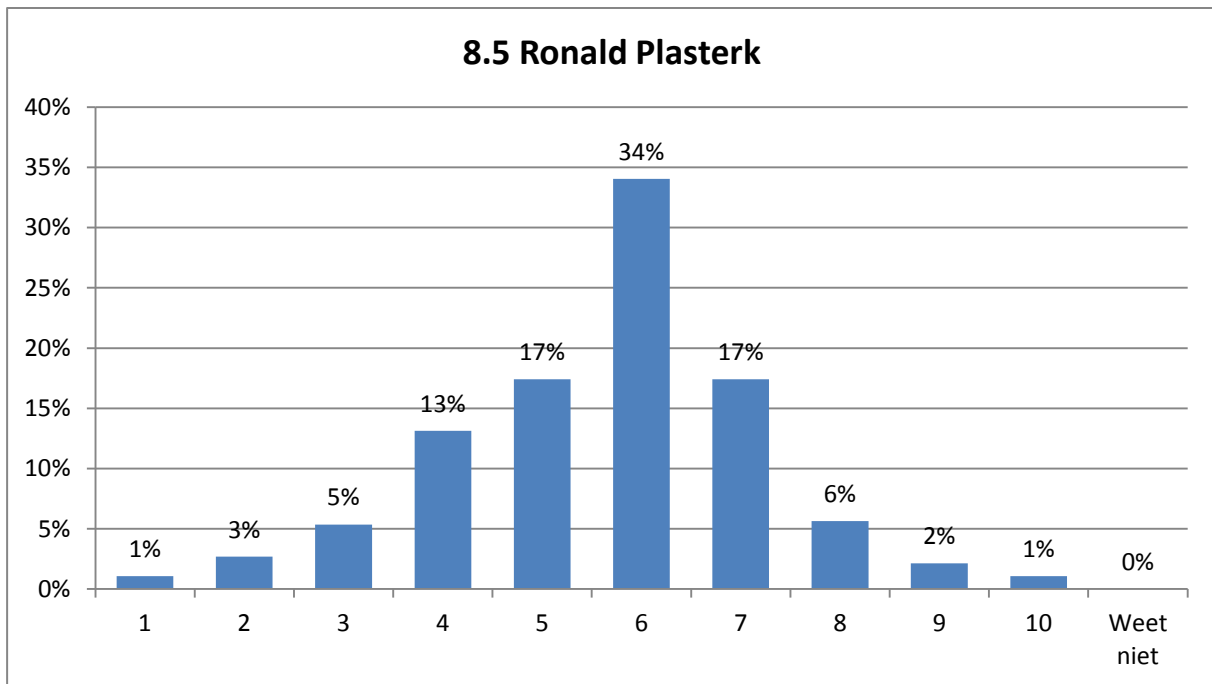


Het gemiddelde cijfer van Jeroen Dijsselbloem is 8,3.

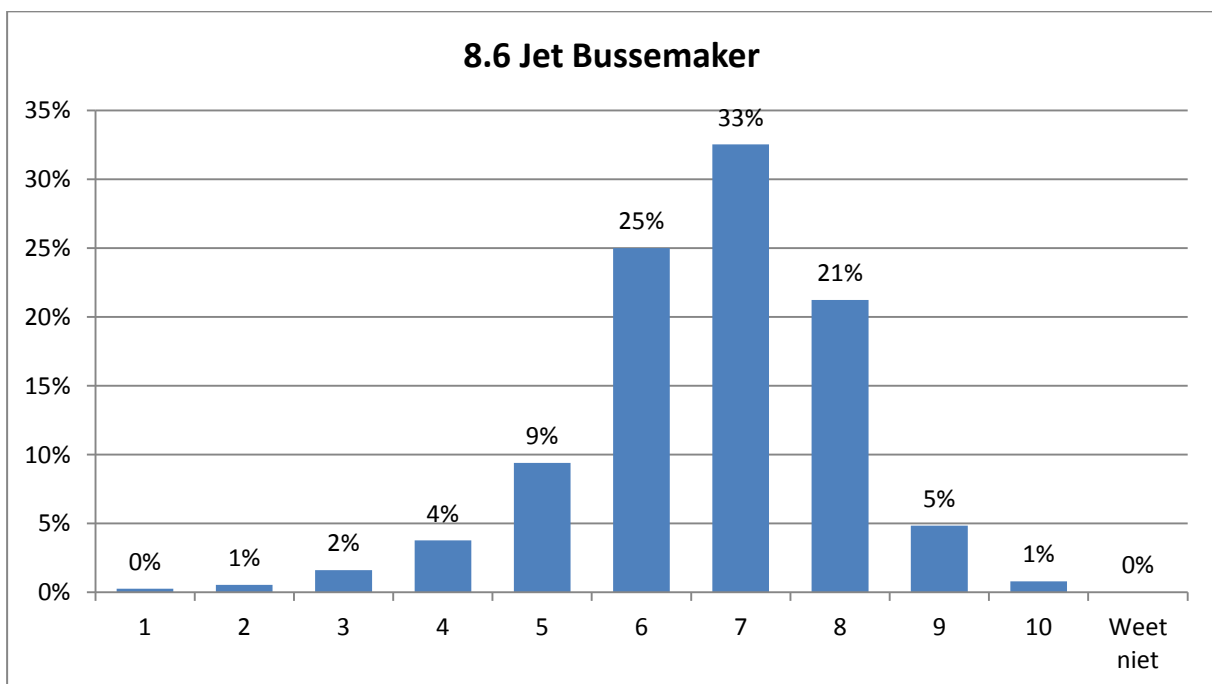
### 8.4 Lilianne Ploumen



Het gemiddelde cijfer van Lilianne Ploumen is 6,9.

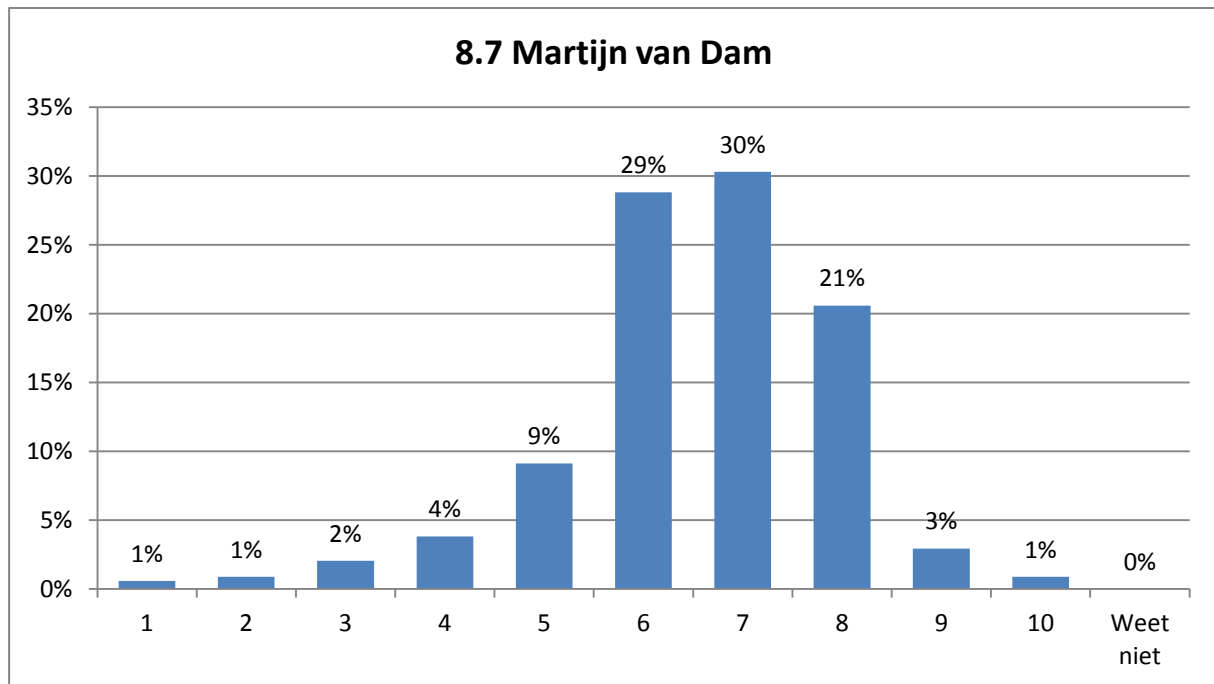


Het gemiddelde cijfer van Ronald Plasterk is 5,6.



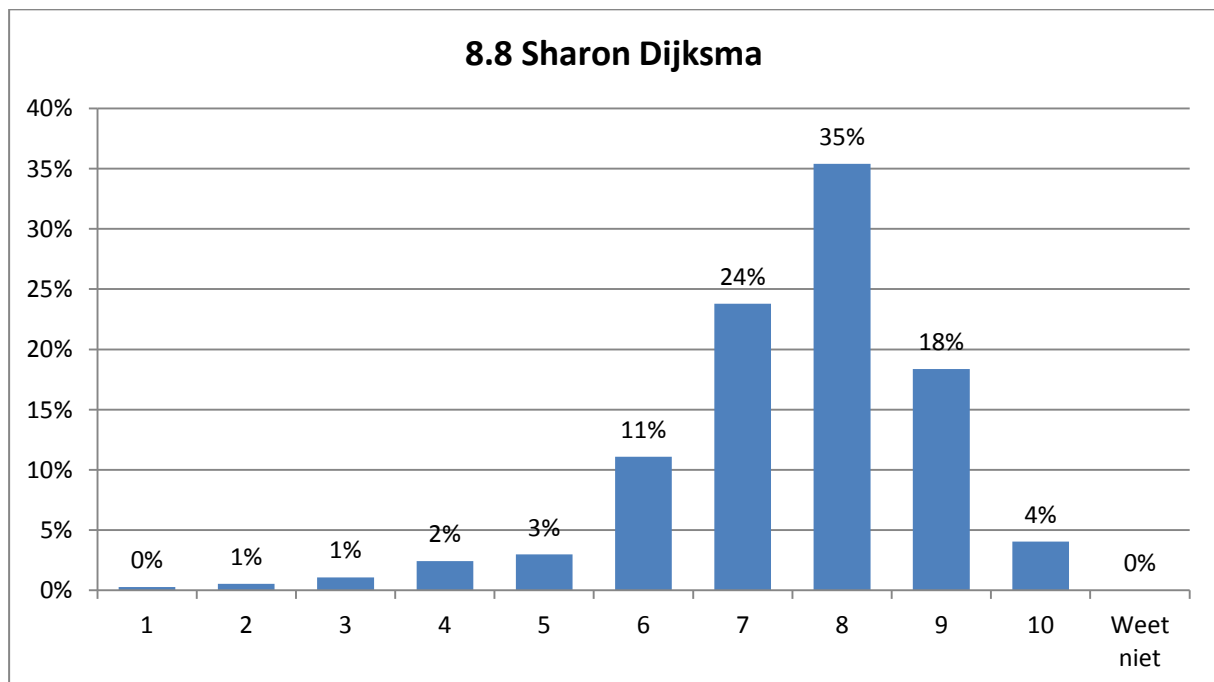
Het gemiddelde cijfer van Jet Bussemaker is 6,7.

### 8.7 Martijn van Dam

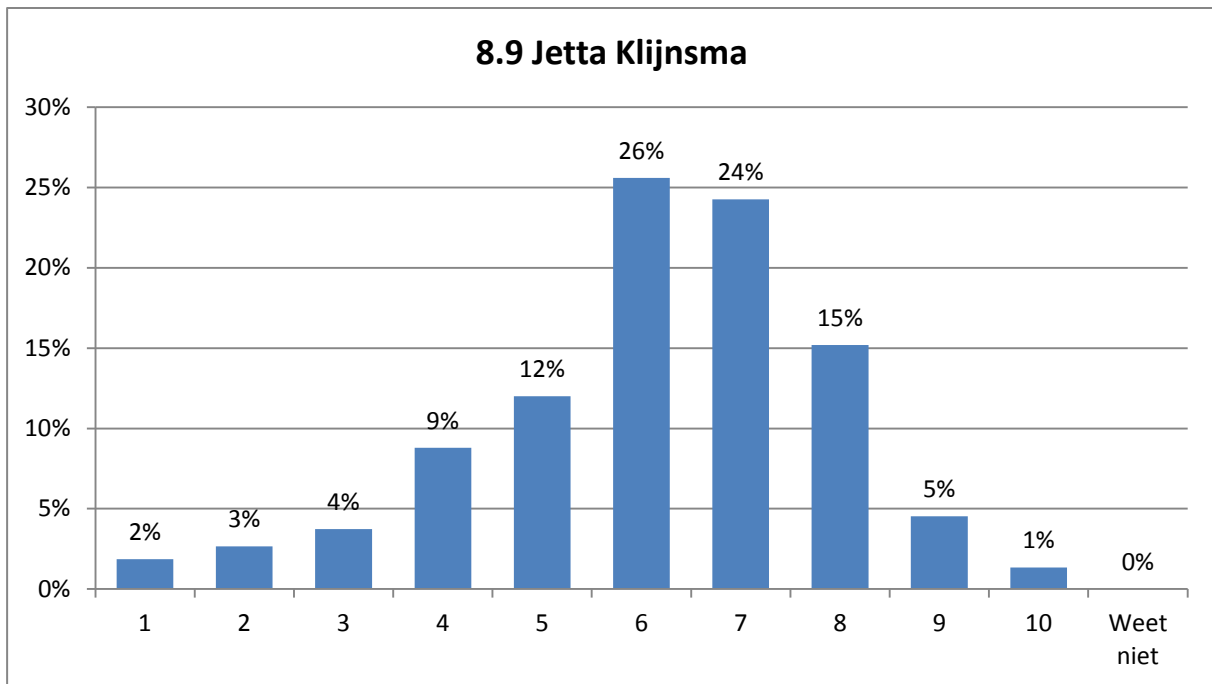


Het gemiddelde cijfer van Martijn van Dam is 6,5.

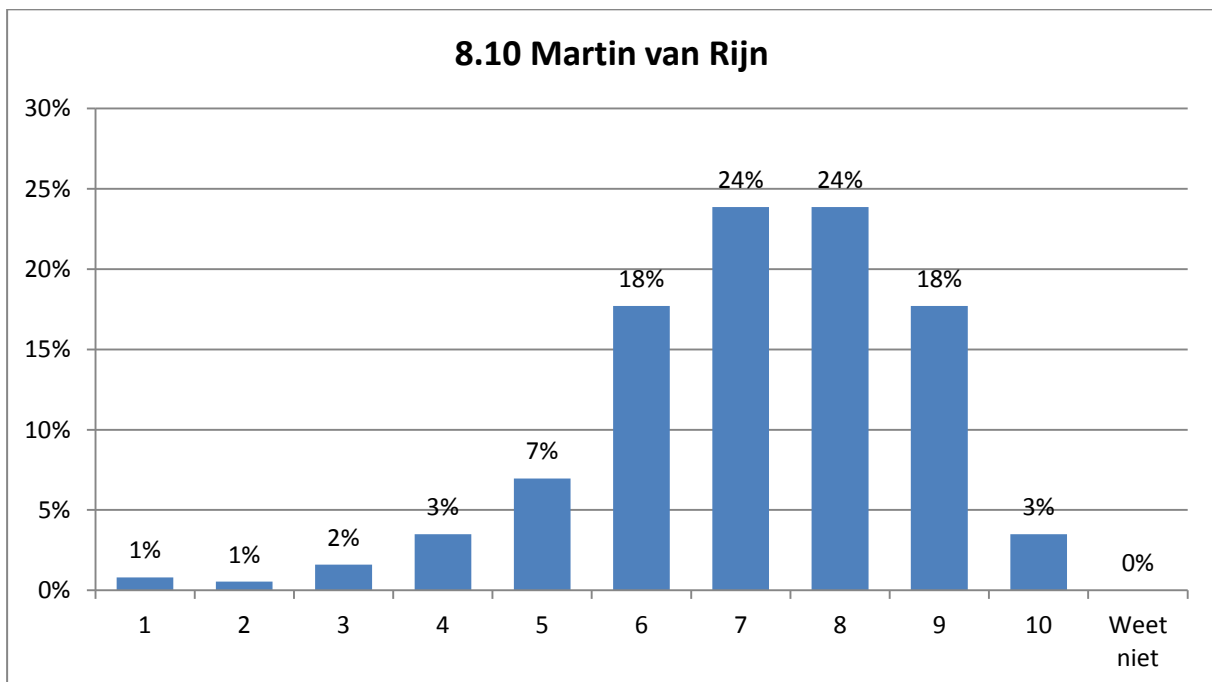
### 8.8 Sharon Dijksma



Het gemiddelde cijfer van Sharon Dijksma is 7,5.

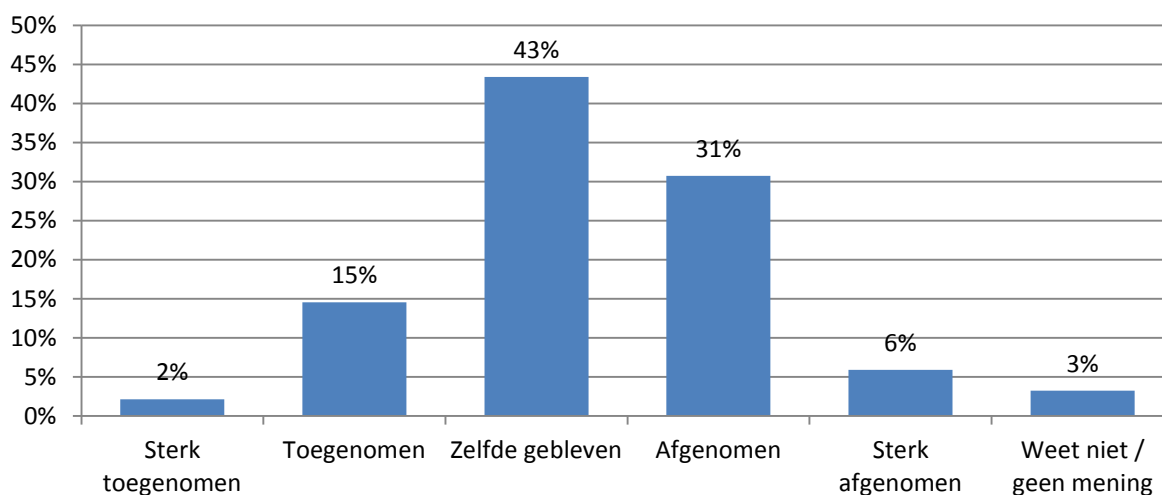


Het gemiddelde cijfer van Jetta Klijnsma is 6,1.



Het gemiddelde cijfer van Martin van Rijn is 7,1.

### 9. Is in deze kabinetsperiode de invloed van PvdA-leden op de standpunten van de landelijke PvdA toegenomen of afgenomen?

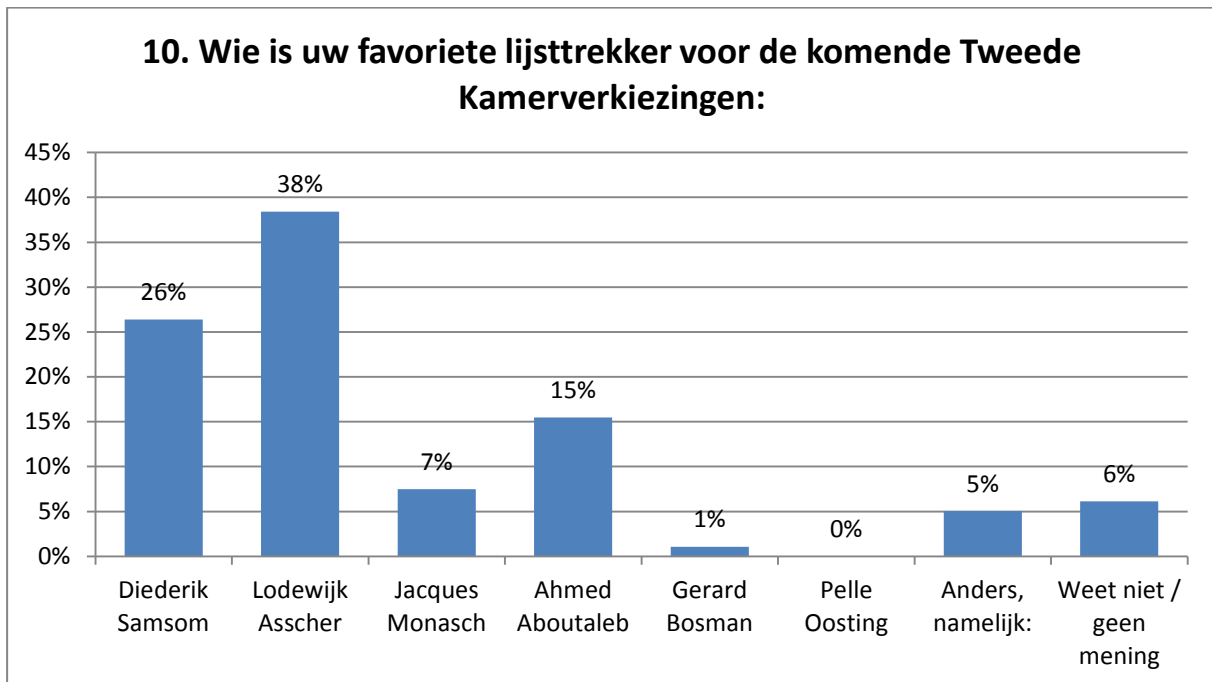


Volgens 37% van de PvdA-politici is de invloed van PvdA-leden op de standpunten van de landelijke PvdA (sterk) afgenomen. 17% is van mening dat deze invloed (sterk) is toegenomen.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 72.



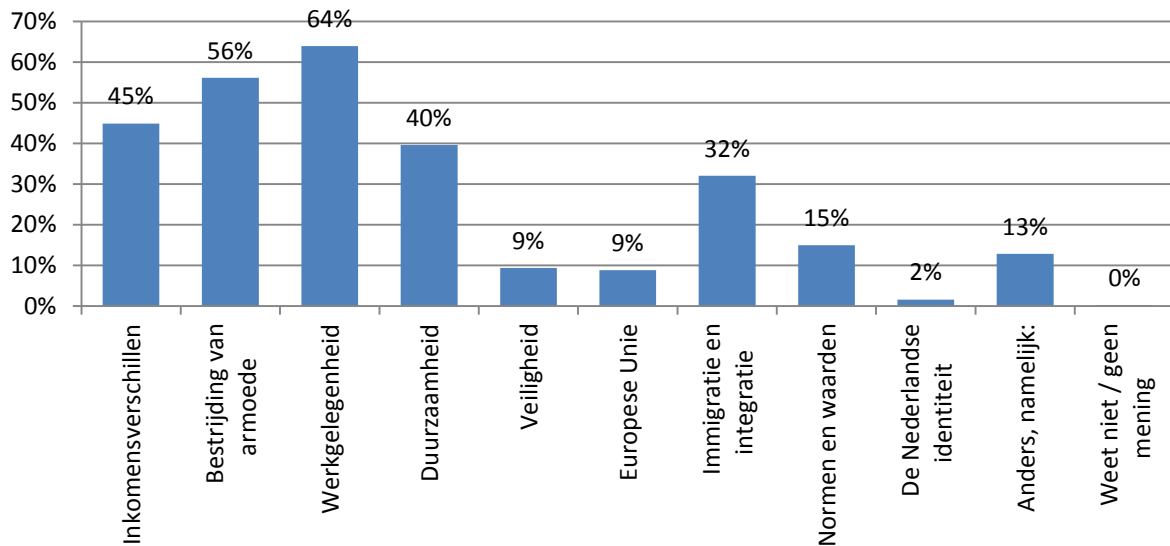
## Vooruitkijkend



38% kiest Lodewijk Asscher als favoriete lijsttrekker, gevolgd door Diederik Samsom (26%), Ahmed Aboutaleb (15%) en Jacques Monasch.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 73.

**11. Welke van de volgende thema's zouden volgens u centraal moeten staan bij de PvdA-campagne voor de komende Tweede Kamerverkiezingen? (u kunt maximaal drie onderwerpen aanklikken)**

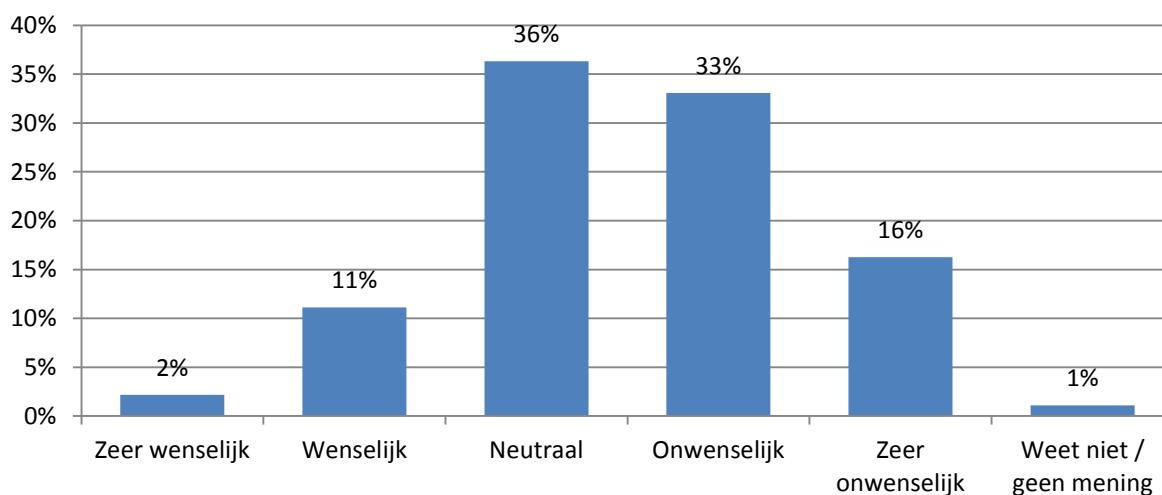


**Top 5 thema's voor PvdA-campagne Tweede Kamerverkiezingen**

- 1 Werkgelegenheid - 64%
- 2 Bestrijding van armoede - 56%
- 3 Inkomensverschillen - 45%
- 4 Duurzaamheid - 40%
- 5 Immigratie en integratie - 32%

Zie de antwoorden van 'anders, namelijk' op pagina 74.

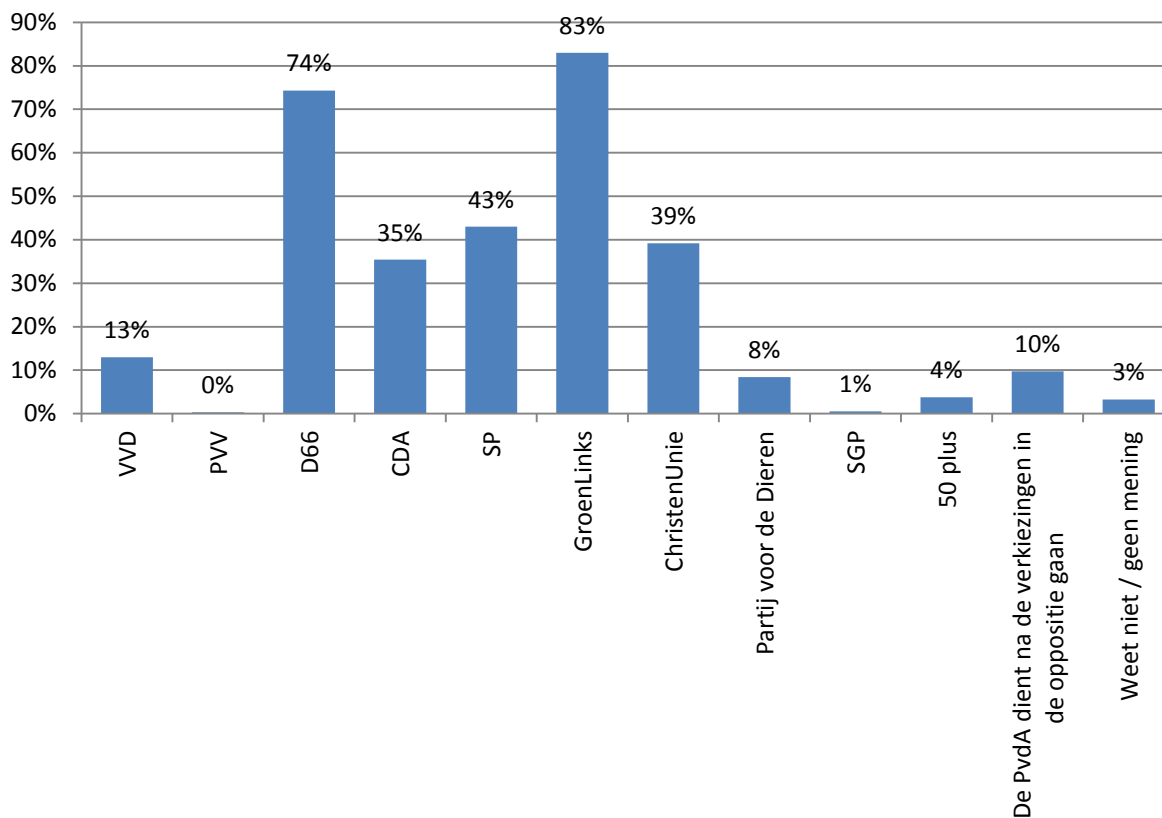
## 12. Hoe wenselijk of onwenselijk vindt u dat de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen opnieuw met de VVD gaat regeren?



49% antwoordt "(zeer) onwenselijk" op vraag "Hoe wenselijk of onwenselijk vindt u dat de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen opnieuw met de VVD gaat regeren?." 13% zegt (zeer) wenselijk.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 75.

### 13. Met welke andere partij(en) zou de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen bij voorkeur moeten regeren? (meerdere antwoorden mogelijk)



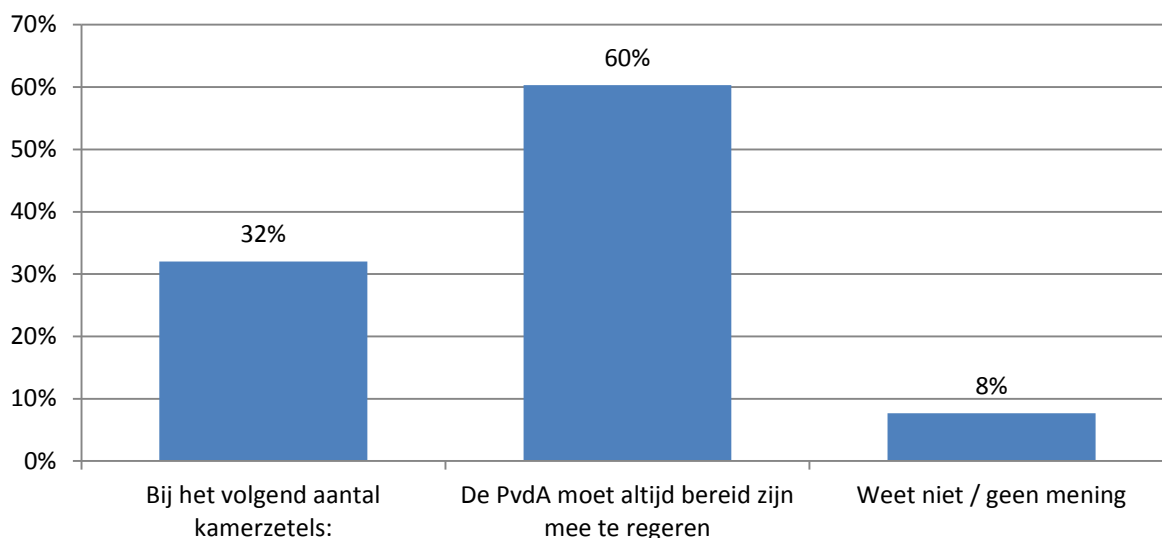
#### Top 5 – samenwerkingspartners PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen

- 1 GroenLinks - 83%
- 2 D66 - 74%
- 3 SP - 43%
- 4 ChristenUnie - 39%
- 5 CDA - 35%

10% van de ondervraagden vindt dat de PvdA na de verkiezingen in de oppositie dient te gaan.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 77.

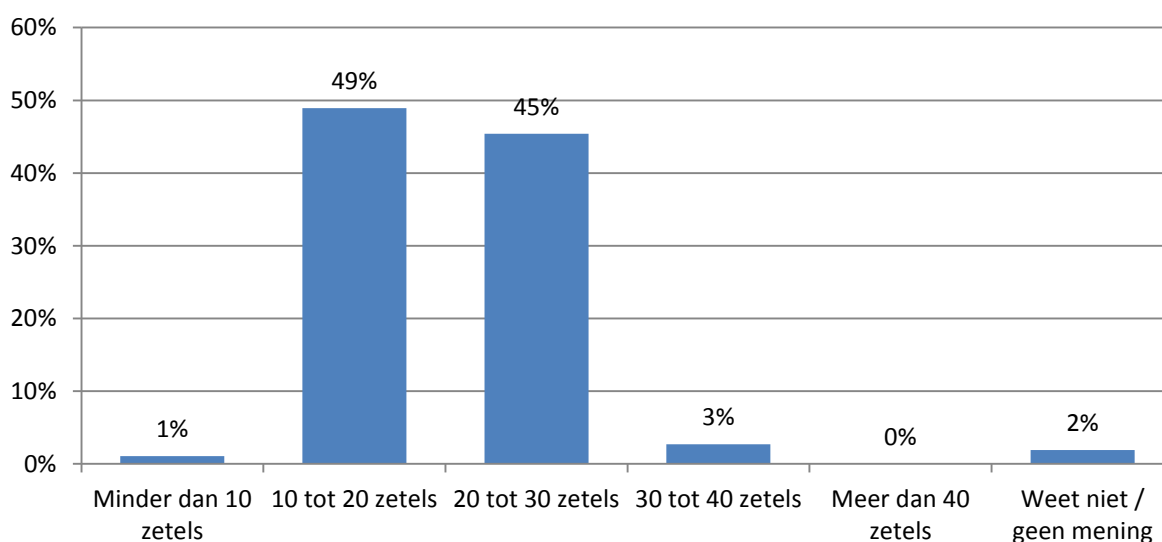
### 13.1 Bij welk behaald aantal zetels bij de komende Tweede Kamerverkiezingen kan de PvdA beter in de oppositie gaan?



60% is van mening dat de PvdA altijd bereid moet zijn om mee te regeren.

32% geeft een aantal kamerzetels aan, die gemiddeld tussen 15 en 16 zetels ligt. Zie de gegeven antwoorden (zetels) op pagina 78.

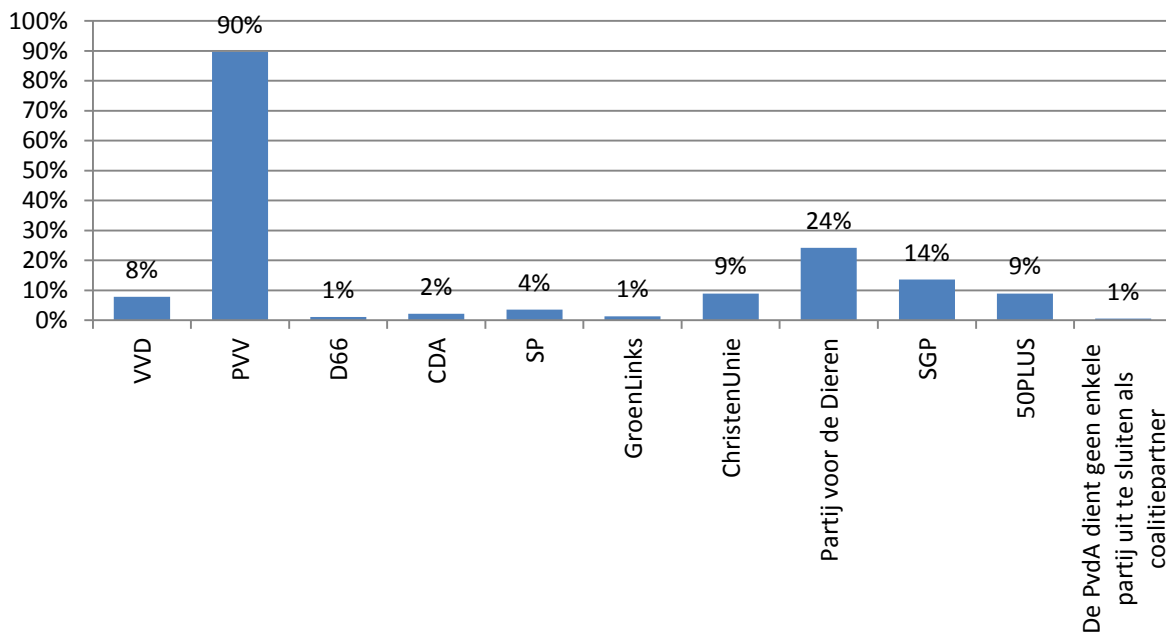
### 14. Welk aantal zetels verwacht u dat de PvdA bij de komende Tweede Kamerverkiezingen zal halen?



Op de vraag hoeveel zetels de PvdA-politici verwachten bij de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen verwacht 49% '10 tot 20 zetels' en 45% verwacht '20 tot 30 zetels'.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 78.

**15. Welke partij(en) dient de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen uit te sluiten als coalitiepartner in een regering?  
(U kunt meerdere partijen aangeven)**



90% van de PvdA-bestuurders wil de PVV als coalitiepartner uitsluiten na de komende Tweede Kamerverkiezingen. Op nummer 2 staat de Partij voor de Dieren (24%) en op nummer 3 staat de SGP (14%).

1% van de PvdA-bestuurders is van mening dat geen enkele partij dient te worden uitgesloten.

Zie de gegeven toelichtingen op pagina 79.

## 2. Verantwoording

### 3.1 Methodiek

- In overleg met NRC Handelsblad zijn (meerkeuze)vragen opgesteld.
- Met een begeleidend schrijven is de vragenlijst op 20 oktober 2016, via de e-mail, verstuurd aan alle PvdA-bestuurders (raadsleden, wethouders, burgemeesters, statenleden, gedeputeerden, CdK, AB-leden Waterschap, DB-leden Waterschap, leden Eerste Kamer en leden Tweede Kamer).
- Een reminder is verstuurd op 25 oktober 2016.
- Alle respondenten vullen, anoniem, de vragenlijst in.

### 3.2 Response versus populatie

De enquête is door 474 PvdA-bestuurders ingevuld.

De verdeling response/populatie wordt hieronder vermeld.

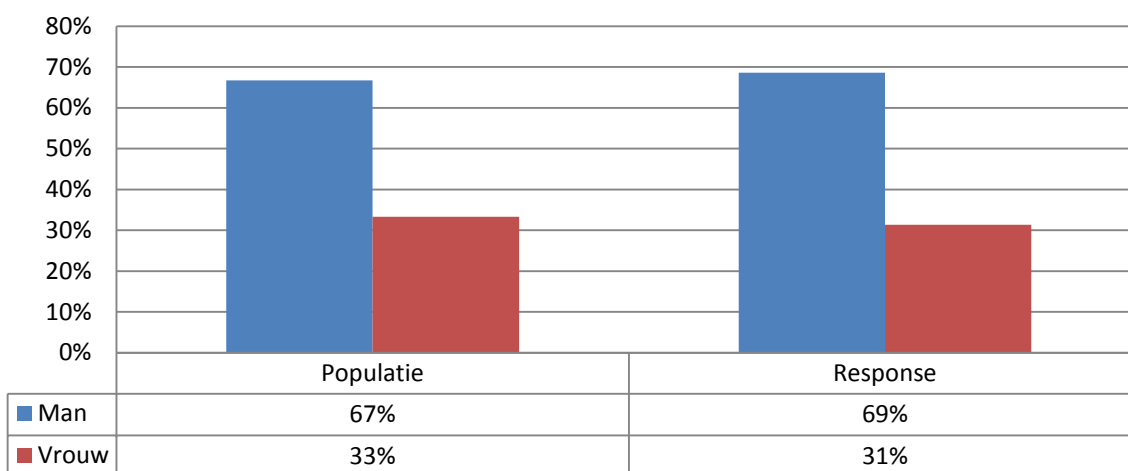
Aantal PvdA-politici (actief)	1.290 (populatie)
Aantal PvdA-politici benaderd	1.150
Respondenten	474
Response	41,21 % van de benaderde PvdA-politici 36,74 % van de populatie.

De response wordt met de populatie vergeleken op de volgende punten:

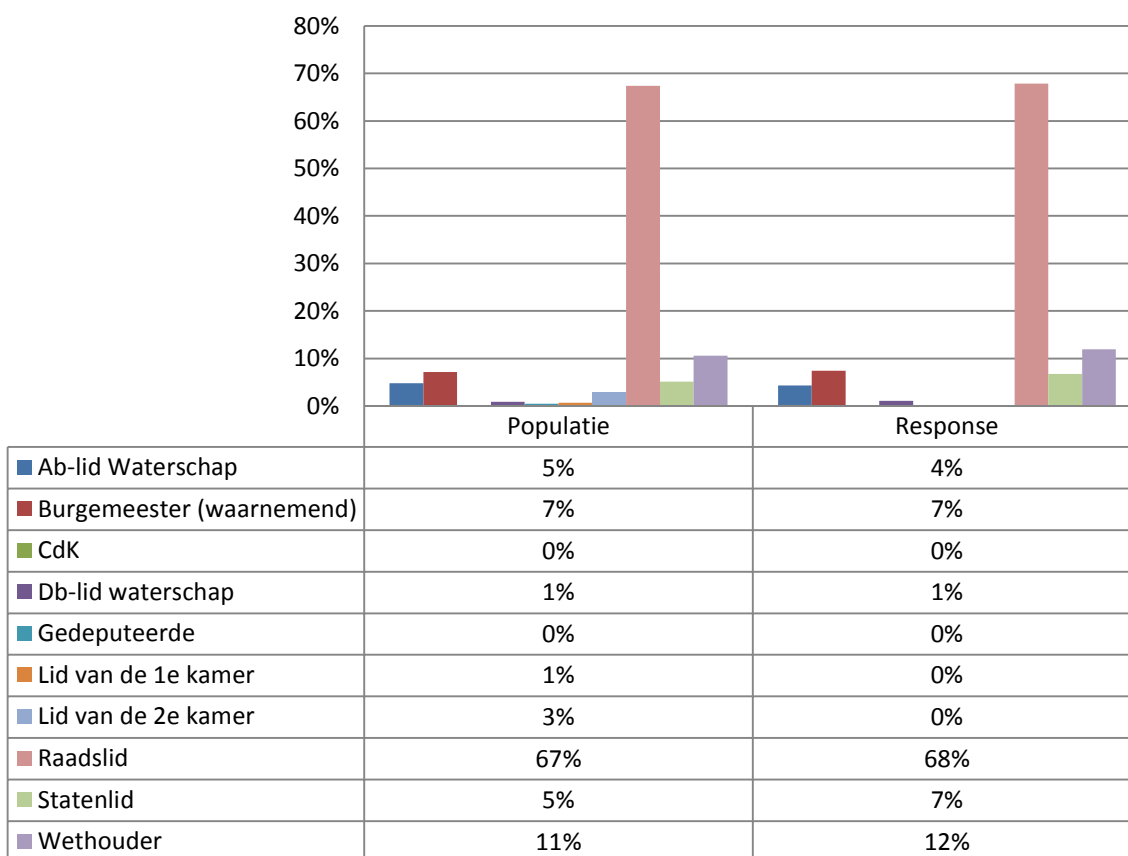
- Geslacht
- Functie
- Provincie
- Coalitie/oppositie
- Aantal inwoners gemeente
- Urbanisatiegraad
- Aantal zetels

Op bovenstaande kenmerken is het onderzoek een verkleinde afspiegeling van de werkelijkheid, met een kleine ondervertegenwoordiging van Tweede Kamerleden en PvdA-politici uit de provincie Noord-Holland.

## Geslacht

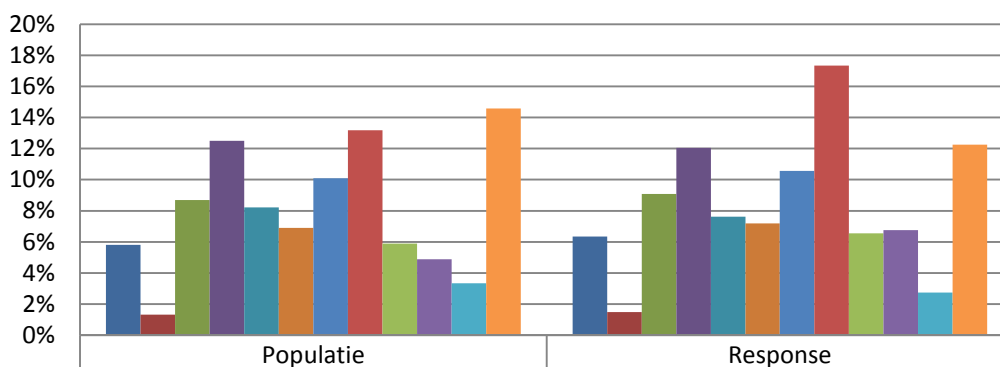


## Functie



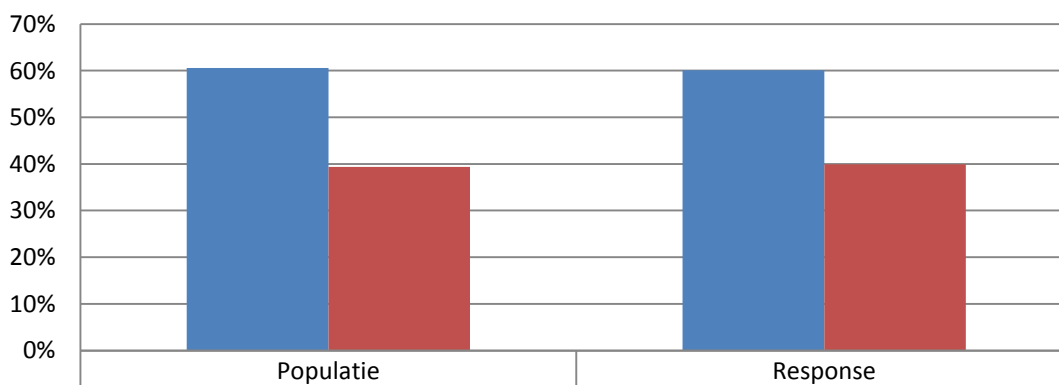


## Provincie



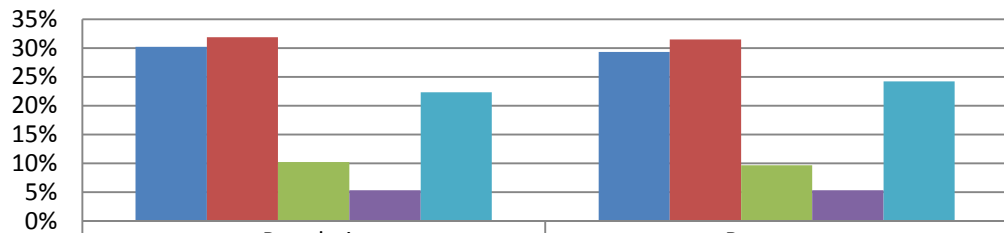
	Populatie	Response
■ Drenthe	6%	6%
■ Flevoland	1%	1%
■ Friesland	9%	9%
■ Gelderland	12%	12%
■ Groningen	8%	8%
■ Limburg	7%	7%
■ Noord-Brabant	10%	11%
■ Noord-Holland	13%	17%
■ Overijssel	6%	7%
■ Utrecht	5%	7%
■ Zeeland	3%	3%
■ Zuid-Holland	15%	12%

## Coalitie/oppositie



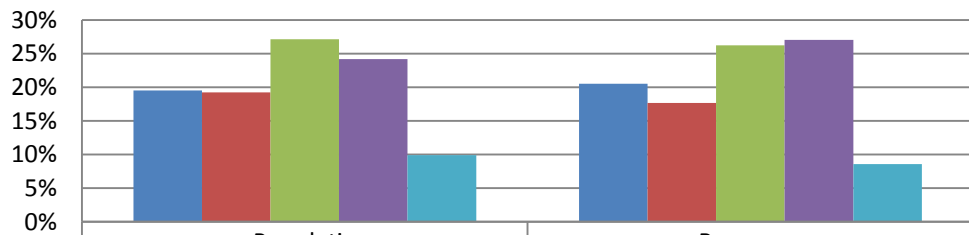
	Populatie	Response
■ Coalitie	61%	60%
■ Oppositie	39%	40%

## Aantal inwoners gemeente



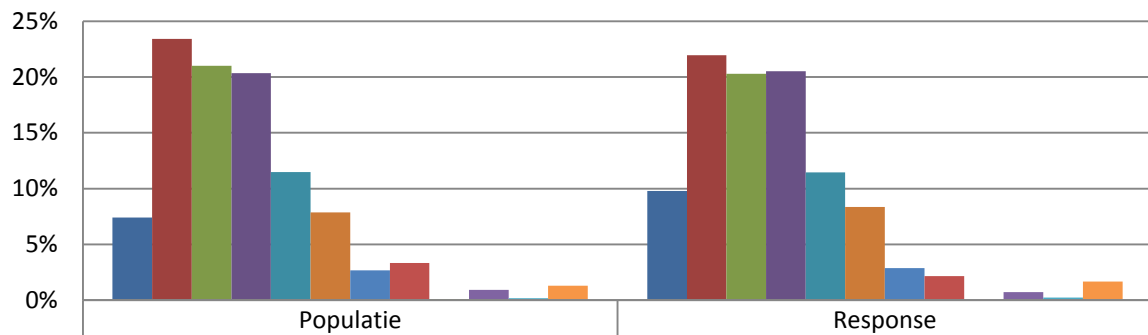
	Populatie	Response
■ <25.000	30%	29%
■ 25.000-50.000	32%	31%
■ 50.000-75.000	10%	10%
■ 75.000-100.000	5%	5%
■ >100.000	22%	24%

## Urbanisatiegraad



	Populatie	Response
■ Matig stedelijk	20%	21%
■ Niet stedelijk	19%	18%
■ Sterk stedelijk	27%	26%
■ Weinig stedelijk	24%	27%
■ Zeer sterk stedelijk	10%	9%

## Aantal zetels (exclusief leden Tweede Kamer)



	Populatie	Response
■ 1	7%	10%
■ 2	23%	22%
■ 3	21%	20%
■ 4	20%	21%
■ 5	11%	11%
■ 6	8%	8%
■ 7	3%	3%
■ 8	3%	2%
■ 9	0%	0%
■ 10	1%	1%
■ 11	0%	0%
■ 12	1%	2%

### 3. Onderzoeksbureau Overheid in Nederland

Overheid in Nederland is een no-nonsens bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het peilen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze professionele en flexibele medewerkers hebben interesse voor uw onderzoeksvraag om beleving en verbeterpunten bij uw medewerkers en/of klanten regulier te raadplegen. Wij maken de (verbeter)punten die leven en spelen bij uw medewerkers en/of klanten transparant.

Hierop inspelen levert meerwaarde en duurzaam voordeel op. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u.



Overheid in Nederland / Toponderzoek  
Expeditiestraat 12  
5961 PX Horst

<http://www.OverheidinNederland.nl>  
085-4860103

Overheid in Nederland is lid van MOA.

## Bijlage: toelichtingen

### 1. Is het de PvdA in de coalitie met de VVD voldoende gelukt om de eigen standpunten in beleid om te zetten?

#### Toelichting

- Zeker wel
- De omstandigheden waren natuurlijk verschrikkelijk...
  - Er zijn voldoende echte PvdA punten in het beleid teruggekomen, het is de fractie helaas onvoldoende gelukt dit ook voor het voetlicht te brengen. Ik vind de kwaliteit van de fractie onvoldoende.
  - Ondanks de zwaarste financieel-economische crisis sinds de jaren 30 vorige eeuw en bijkomende noodzakelijke bezuinigingen van maar liefst 50 miljard € zijn de laagste en midden inkomens zoveel mogelijk ontzien. Met Keynesiaanse maatregelen - echt PvdA - is deze crisis sneller dan waar dan ook overwonnen.
  - Zie uw eigen artikel <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/05/10/laat-diederik-samsom-gewoon-politiek-leider-van-de-1619068-a260761>
- Wel
- Bij werk en inkomen, asielbeleid, hypotheekrentaftrek, onderwijs en zorg heeft de PvdA het beleid aanwijsbaar linkser kunnen maken.
  - Binnen het gegeven dat er sprake is van geven en nemen.
  - De PvdA heeft net als de VVD zeker enkele eigen standpunten in beleid omgezet
  - Hypotheekrente aangepast, duurzame energie extra impuls, bankenbonussen beperkt, topinkomens publieke sector aangepakt,
  - Men is tot nu toe onvoldoende in staat geweest om dat voor het voetlicht te brengen. er zijn wel degelijk punten waarop de PvdA heeft gescoord maar men draagt ze niet uit
  - Met een kabinet van cda vvd zou nl er anders uitzien, minder sociaal.
  - Ondanks dat een aantal zaken, die al jarenlang door alle partijen als broodnodig werden gezien maar niet durfden oppakken, door de PvdA in deze regering wel zijn aangepakt, heeft de PvdA in iedere discussie het sociale kant benadrukt. Verschil in inkomens is kleiner geworden, kinderpardon, leenstelstel is sociaal geworden. Zelfs de zo bekritiseerde transitie in de zorg is - gezien de omvang van de operatie - goed verlopen. Nu is het tijd voor het maatwerk.
  - Op het sociale domein, op kunst en cultuur, op duurzaamheid, op werkgelegenheid is het de PvdA zeker gelukt een eigen stempel te drukken op het kabinetsbeleid.
  - PvdA heeft lef getoond door met VVD verantwoordelijkheid te nemen voor het herstel van de economie.
  - Van te voren, bij de vorming van de regering is al afgekaard welke ruimte wie kreeg. Verder waren het moeilijke tijden en sommige besluiten zijn beter uit de verf gekomen dan andere.
  - Zij hebben diverse sociale zekerheden weten binnen te halen. Zonder de PvdA had de VVD veel verder gegaan met het afbreken hiervan.
- Neutraal
- Af en toe wordt er iets van PvdA beleid duidelijk, maar meestal is het VVD of een zoutloos compromis
  - Een aantal wel, een aantal niet.
  - Ja, maar onmiskenbaar met minder `PvdA identiteit` vanwege de coalitie met de VVD.
  - Met twee partijen als deze is het altijd lastig.

- |            |  |
|------------|--|
| Niet       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Participatiewet is in brede zin een miskleun.</li> <li>• Wel in beleid, maar hierover slecht gecommuniceerd.</li> <li>• Er zijn zeker successen behaald maar we zijn niet snel tevreden</li> <li>• In ieder geval niet herkenbaar genoeg. Er zijn verkeerde accenten gelegd. Nivellering vinden mensen niet zo interessant.</li> <li>• Nee, bij de onderhandeling is niet /onvoldoende ingezet op het sluiten van een compromis, maar zijn partijstandpunten uitgeruild. Daardoor heeft de PvdA op belangrijke sociale standpunten haar sociale gezicht voor veel mensen verloren of zo wordt het door veel mensen gevoeld. Het huishoudboekje moest verder op orde komen. De hervormingen, bezuinigingen en de transities in wonen, werken wel zijn en zorg waren allang in gang gezet, maar kregen pas hun beslag in Rutte II met de PvdA. De impact daarvan op de gemeenten en de gewone mensen was groot, het liberale beleid is gedomineerd door de VVD.</li> <li>• Niet voldoende, wel maximaal haalbare</li> <li>• Voor het gevoel onvoldoende. Lastig om te beoordelen wanneer een kabinet start in tijd van crisis.</li> </ul> |
| Zeker niet | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heeft wellicht vooral te maken met beeldvorming, maar het beleid straalt eigenlijk alleen het VVD gedachtengoed uit. De lagere maatschappelijke bevolkingsgroepen komen steeds moeilijker rond en ook het sociale gezicht van de partij komt niet uit.</li> </ul>   |

## 2. Hoe wenselijk of onwenselijk vindt u het achteraf dat de PvdA met de VVD is gaan regeren?

### Toelichting

- |                       |  |
|-----------------------|--|
| Ze<br>er<br>wenselijk | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Als je de kans krijgt te regeren moet je dat altijd doen. Alleen dan kun je resultaten bereiken.</li> <li>• De VVD alleen met rechtse vrienden had een slechter beleid opgeleverd.</li> <li>• Er was geen andere mogelijkheid. Landsbelang vroeg ook om snelheid.</li> <li>• Ook al komt dat misschien minder voor het voetlicht. pvdA-ers hebben als leeuwen gevochten in het kabinet om de tweedeling in NL niet nóg groter te laten worden.</li> </ul>   |
| Wenselijk             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Van elk alternatief was Nederland slechter geworden.</li> <li>• Achteraf was een bredere coalitie beter geweest.</li> <li>• De punten die wij belangrijk vinden zijn ingezet. Zoals de wijkverpleging terug in de wijk. Zorg op maat, met een plan, een gezin en een regisseur, ipv 12 hulpverleners in een gezin en 12 verschillende adviezen. Blijkbaar kunnen wij onze punten niet goed genoeg uitventen of schrijft de media liever over dingen die niet goed gaan?</li> <li>• De PvdA heeft verantwoordelijkheid genomen. En als je meedoen kan je toch meer.</li> <li>• De verkiezingsuitslag leidde tot dit duo. Door mee te regeren heeft pvdA invloed gehad op socialer en sterker maken van regeringsbeleid.</li> </ul> |

- Door de verkiezingsuitslag van 2012 kon het haast niet anders, de kiezers hebben toen duidelijk gesproken. Het heeft naar mijn idee goed gewerkt, 2 tegenpolen. Tijdens een zware economische crisis was dit stabiele kabinet nodig (in het landsbelang).
  - Een coalitie van alleen rechtse partijen had veel slechter uitgepakt voor de lagere inkomensgroepen
  - Er kon tenminste geregeerd worden, in plaats van ge-lange-teend.
  - Er moest geregeerd worden. Andere partijen namen de verantwoordelijkheid niet, terwijl ze de kans hadden. Niet aan de zijlijn mekkeren, maar de verantwoordelijkheid nemen. Daar ging het om.
  - Er was geen andere oplossing
  - Er was geen andere reële optie. PvdA heeft verantwoordelijkheid genomen. Dat is goed.
  - Er was getalsmatig geen andere optie, het kabinet heeft vervolgens gewoon goed werk geleverd op veel punten.
  - Gedurfd de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Moedig, wetend dat je ook moet inleveren. Compromissen.
  - Geen andere coalitie reëel
  - Gegeven de politieke situatie TOEN naar mijn mening een goede oplossing (het land moet worden geregeerd)
  - Gezien de toen voorliggende problematiek was alleen deze coalitie in staat om dit effectie
  - Gezien de verkiezingsuitslag was dit de meest wenselijke en haalbare coalitie
  - Het getuigt van moed om in tijden van crisis met de VVD te gaan regeren in het algemeen belang
  - Het land moet ook geregeerd worden. Met de verkiezingsuitslag was geen andere uitkomst mogelijk. vergeet niet dat we net 2 jaar ellende met de PVV in een gedoogconstructie achter de rug hadden.
  - Het was of met de VVD regeren of aan de kant staan. In een kabinet kun je meer waarmaken dan als je aan de zijlijn staat. Zonder de PvdA hadden we de afgelopen 4 jaar heel rechts beleid gehad. Dat is met de PvdA erin niet gebeurd.
  - Men had destijds alleen een derde partij eraan toe moeten voegen. 2 partijen die zo ver van elkaar af zitten blijft altijd lastig.
  - Omdat er bij de formatie geen andere coalitie was te vormen. Een aantal partijen, zoals de SP, was niet bereid regeringsverantwoordelijkheid te nemen. De PvdA wel en dat is haar te prijzen
  - Uiteindelijk moet je het doen met de verkiezingsuitslag.
  - VVD niet de voorkeur maar het beste in de politieke realiteit van die tijd...
  - Zonder de PvdA was een rechtser kabinet gevormd. De PvdA moest als tweede partij van het land in opdracht van de kiezer verantwoordelijkheid nemen. Daarbij was van af het begin duidelijk dat door de crisis moeilijke besluiten moesten worden genomen die de kiezers pijn zouden doen.
- Neutraal
- De verkiezingen kunnen uitslag geven dat er coalities gevormd moeten worden. Een nieuw optreden met de VVD heeft niet direct mijn voorkeur.
  - De verkiezingsuitslag van 2012 gaf ook niet zoveel andere mogelijkheden. Hoewel het getalsmatig niet nodig was had deelname van Groen Links en in mindere mate D66 voor een meer sociale en duurzame koers kunnen zorgen.
  - Een coalitie helemaal over rechts had het nog veel erger gemaakt!!

- Het kan elkaar in evenwicht houden. VVD ansich is geen slechte partij maar het had beter geweest als er een Paars plus had gestaan (VVD/D66/GL/PvdA)
  - Ik ben/was het eens met de stelling dat er gegeven de verkiezingsuitslag geen andere mogelijkheid was.
  - Ik denk dat we door deelname bij diverse maatregelen de scherpe randjes er af hebben kunnen halen.
  - Mijn insziens is het regeren met de VVD an sich geen verkeerde keuze. Wel is het zo dat het kabinet geslaagder was geweest indien er nog enkele andere partijen 'aan boord' waren geweest, des noods met gedoogsteun indien volle steun politiek gezien niet haalbaar zou zijn.
  - Nederland heeft de coalitie gekregen zoals ze gestemd hebben, de PvdA is voor de verantwoordelijkheid niet weggelopen. Liever had ik gezien dat de krachten gebundeld waren op links. Met de PvdA in Rutte II is het kabinetsbeleid nog steeds een stuk socialer gebleven dan wanneer we niet hadden mee geregeerd. Al wordt dat door veel kiezers niet zo gevoeld of ervaren.
- Onwenselijk
- Coalitievorming 2 partijen was te voorspoedig. PvdA al akkoord voordat VVD leden überhaupt werden geconsulteerd, dus na akkoord gemorrel vanuit VVD. Dat was te voorzien. Er is in 2012 te snel, te gretig een 2 partij coalitie ontstaan tussen 2 politiek uitersten.
  - De PvdA had nog een linkse partij moeten uitnodigen . D66 of GL. Breder draagvlak.
  - Een derde partij had aan moeten schuiven, naast VVD en PvdA
  - Eerst vijandbeelden van een andere partij scheppen en oproepen tot stemmen op de PvdA om dat noodlot te ontgaan en dan samengaan met diezelfde vijand vond en vind ik dodelijk.
  - Er had nog een andere partij bij moeten.
  - Groteafstand op onderdelen tot elkaar en impopulaire maatregelen slaan harder terug op de PvdA dan op de VVD.
  - Maar op basis van verkiezingsuitslag onvermijdelijk
  - Mensen zien de behaalde successen niet en de vooruitgng komt nu pas, dus te laat om de winst te pakken
  - Met de kennis van nu .....
  - Veel kiezers stemden strategisch op ons, juist om de VVD uit de regering te houden.
- Zeer onwenselijk
- Het was niet uit te leggen na een verkiezingsstrijd waarbij beide partijen tegenover elkaar stonden.
  - Nooit 1 op 1 met je natuurlijke tegenstander in een coalitie

### 3. Welke coalitiepartij heeft het meest zijn stempel gedrukt op het kabinetsbeleid, de VVD of de PvdA?

#### Toelichting

- PvdA
- Als je op weegschaal zou kunnen afwegen dan zul je zien dat VVD meer heeft moeten slikken dan andersom. Hypotheekrenteaftrek, ontslagrecht redelijk overeind gehouden, wet schijnconstructies, vluchtelingen etc.



- Veel zaken zijn niet zichtbaar zoals, het verkleinen van inkomens- verschillen verkleinen met name bij mensen met een laaginkomen.
  - VVD heeft de gemakkelijke positie: zij is niet de partij van de maakbaarheid, ziet de rol van de overheid niet als die van de hoeder van het algemeen belang. PvdA wel en wordt daardoor sneller bekritiseerd wanneer maakbaarheid anders uitpakt of tegenvalt. Zie vraag 1 voor voorbeelden.
- VVD
- Blijkt uit de peilingen. De VVD verliest bijna niet in vergelijking met PvdA
  - De PvdA heeft veel dingen gerealiseerd maar dit naar de buiten wereld niet goed gecommuniceerd . De VVD doet dit beter.
  - De PvdA is de kunst van ` de verkoop van wapenfeiten ` niet machtig
  - De VVD heeft het meest gedomineerd in het kabinetsbeleid en uitvoeringsprogramma
  - De VVD heeft in de kabinetsperiode veel meer eenheid uit kunnen stralen. De PvdA is alles met veel conflict en gemorrel tot stand gekomen.
  - Deel van het beleid van Rutte 1 is doorgezet in Rutte 2, m.n. sociale zekerheid en symbolische wetgeving rondom bijstandsvoorwaarden (taal, kleding en gedrag) en op gebied van ontwikkelingshulp). PvdA bewindslieden lastigste portefeuilles, m.n. zorgbezuinigingen en transities..
  - Eigenlijk heft de PvdA veel bereikt, echter VVD kan op een of andere manier beter successen promoten. Al het negatieve blijft vaak plakken aan de PvdA. PvdA heeft foute keuzes gemaakt rondom de participatiewet.
  - Hebben zich beter geprofileerd wanneer zij iets binnen haalden.
  - In de zichtbare acties kleurt vvd meer het kabinetsbeleid. Achter de schermen denk ik wel allebei even veel.
  - Ook omdat min pes vvd is en bepaalde uitspraken over pleurt op etc gedaan.
  - Zie boven.
- Allebei even veel
- Als je de opinies van boze leden hoort heb je het gevoel: de VVD bepaalde teveel. Feitelijk is dat mijns inziens niet zo.
  - Ben onvoldoende objectief om dit te kunnen beoordelen.
  - Het is een kwestie van perspectief, maar beiden hebben op punten wel hun `eigen` ding kunnen omzetten in daden. Ik vrees echter dat het beeld voor de kiezer er minder harmonieus en gunstig uitziet. Het kabinet straalde niet altijd evenveel openlijke eenheid uit.
  - Het uitruilen van onderwerpen is zo gek nog niet. Nu in de verkiezingscampagne wel duidelijk uitleggen wat de PvdA heeft binnen gehaald en waar de VVD haar zin heeft gekregen.
  - Ik vind de op ratio gebaseerde coalitie de enige oplossing die nodig was in een moeilijke. De angst is wel dat de PvdA meer moeite heeft om de resultaten zichtbaar te maken omdat het uit de crisis komen moeilijk begrijpelijk te maken is voor burgers die last hebben van de crisis
  - Ik vind het terugbrengen van de staatsschuld erg belangrijk, maar tegelijkertijd vind ik dat er gewerkt moet worden aan een betere positie voor mensen aan de onderkant. Een meer sociaal beleid inclusief de zorg.
  - Ik weet zeker dat beide partijen op zaken die zij van belang achten een stempel hebben gedrukt. Echter in de beeldvorming heeft de PvdA duidelijk een veer moeten laten
  - Maar in de beeldvorming lijkt de VVD meer zijn stempel te hebben gedrukt of is het de PvdA niet gelukt het beeld bij te stellen

- Ook de VVD heeft in deze periode rekening moeten houden met de PvdA. Als het niet gelukt was, was voor de VVD nog maar de vraag hoe het zou aflopen.
- Op de een of ander manier is de berichtgeving over de VVD altijd positief en die van de PvdA wat tobberig. Ook al levert de PvdA betere resultaten.
- Vergeet niet dat we ons uit een financiële crisis moeste terugvechten, en dat is gelukt.
- VVD beter in communicatie.

## 4 Hoe heeft Diederik Samsom het de afgelopen jaren gedaan als politiek leider van de PvdA?

### Toelichting

- |           |   |
|-----------|---|
| Zeer goed | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Den Haag is per definitie een slangenkuil, zeker als het minder goed gaat. De wereld van de ontvanger wordt gevormd door snelle beelden en die hoeven niet altijd correct te zijn. Als het gaat om het verkopen van het 'PvdA produkt' had dit volgens mij wel beter gekund.</li> <li>• Men heeft de PvdA punten onvoldoende uitgedragen terwijl die er wel degelijk zijn. Tevens heeft met de scherpe kantjes van de VVD geminimaliseerd</li> <li>• Om te communiceren naar kiezer ben je afhankelijk van de media. Die spelen op dit moment een dubieuze rol</li> </ul>  |
| Goed      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Diederik Samsoms aandacht ging uit te veel naar het behoud van de coalitie. De eigen successen zijn te weinig uitgevent. Te vaak leek het alsof de coalitiepartner niet voor het hoofd mocht worden gestoten.</li> <li>• Het is niet dat Diederik zijn best niet heeft gedaan voor bovenstaande punten, maar helaas heeft hij niet voldoende overtuigd in het algemene beeld. Hij wordt er niet om gewaardeerd. Het is teveel een hardwerkende ploeteraar.</li> <li>• Hij had enkele `lastige` fractieleden meer de ruimte kunnen en moeten geven om het linkse geluid vanuit de kamer te laten horen. Nu was het te veel aansluiten bij het kabinet.</li> <li>• Kiezers zijn teleurgesteld na harde bezuinigingen die helaas nodig zijn. Verandering doet ALTIJD pijn. Je ziet dat men bepaalde verwachtingen heeft die niet realistisch zijn. Ik denk dat het overtuigen van Diederik nog moet beginnen.</li> <li>• Mensen, ook PvdA leden, waren al gauw geneigd te vergeten dat we in een vreselijke crisis zaten, met een verkiezingsuitslag en een opstelling van andere partijen die een regering met de VVD onontkoombaar maakten. Aangezien er al kabinetten lang geen regeerperiode meer volgemaakt was, was er absoluut geen ruimte voor gezeur en gelul; er moest aangepakt worden, hard aangepakt. Dat is gebeurd, dat is niet leuk en je wordt er niet populair van, maar wat moet gebeuren, moet gebeuren.</li> </ul> |
| Neutraal  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Als politiek leider vond ik hem geen verbinder of motivator. Zowel naar de kiezer als naar de leden. Hij zou niet nog een keer partijleider moeten willen zijn.</li> <li>• Uiteraard zal dit (van) `achter de schermen` heel anders (kunnen) worden beoordeeld, maar ik heb mij in mijn oordeel laten leiden door wat ik denk dat gemiddelde kiezer hiervan heeft gedacht en meegekregen.</li> </ul>   |
| Weet niet | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Met zo`n start, samen werken met de vijand, was het bijna een mission impossible</li> </ul>  |

## 5. Heeft de PvdA-fractie voldoende invloed gehad op het beleid van het kabinet Rutte II?

### Toelichting

- Wel
- De kaarten die getrokken zijn in het formatiekwartetspel, zijn voldoende uitgespeeld.
  - PvdA heeft weliswaar invloed gehad, maar heeft zich te veel laten leiden door liberale principes en de begroting op orde. De menselijke kant is verloren gegaan, het sociale gezicht is verdwenen. Klijnsma, die onder andere zei dat ze de scherpe randjes van de coalitie er af zou halen, wordt gezien als een van de meest hardvochtige bewindspersonen. Dat zal ze zelf ontkennen, maar haar drijfveer was teveel om het braafste meisje van de klas te zijn die precies doet wat de grote jongens verwachten. We zijn ons sociale gezicht kwijt en dat had niet hoeven.
  - Zie vorige opmerkingen
- Neutraal
- Neutraal, omdat je altijd hoopt op meer. Maar, als we niet hadden mee gedaan, hadden we nog veel minder bereikt en was Nederland nog veel minder sociaal geweest.
- Niet
- De invloed kwam vooral van de PvdA ministers als Asscher, Timmermans/Koenders, Dijselbloem, Bussemaker, Klijnsma en Dijksma. De PvdA ministers worden gemiddeld genomen door het publiek beter gewaardeerd dan de VVD ministers
  - Op een aantal belangrijke beleidsvelden heeft de PvdA wel degelijk het verschil kunnen maken, maar niet of te weinig op ons doel dat bij gewijzigd kabinetsbeleid iedereen kan blijven mee doen en dat bij impopulaire maatregelen, de sterkste schouders ook de meeste lasten zullen dragen. zie ook vraag 1
  - Per saldo niet; veel concessies gedaan en eigen kleur onvoldoende getoond of kracht bijgezet.
  - Zeker niet de fractie als geheel.
- Weet niet / geen mening
- Gezien de beslotenheid binnen de fractie.

## 6. Wat vindt u de belangrijkste prestatie(s) die de PvdA in het kabinet Rutte II tot stand heeft gebracht?

- ? (3x)
- 100 miljoen voor kinderenarmoeden
- 2 partijen met nogal uiteenlopende idealen hebben verantwoordelijkheid genomen in moeilijke tijden. De PvdA komt daar onverdiend met een slechtere publieke beeldvorming uit. Mede een gevolg van partij cultuur (geen 'feestjes' vieren bij behaalde resultaten, maar teleurgesteld zijn 'omdat het beter had gekiund')
- 3 Decentralisaties zo goed mogelijk uitrollen
- 3D's
- 4 jaar bij elkaar blijven zonder grote ruzies
- Aandacht vasthouden voor zwakkeren in de samenleving en VVD-beleid matigen
- Aandacht voor arbeid. Vergoeding bij ontslag, aandacht voor flex, conform cao betalen, aandacht voor verbeterde omstandigheden lage loon landen, w.o. Azie
- Aandacht voor asielzoekers, niet alleen proberen de deuren te sluiten
- Aandacht voor onderwijs
- Aanpak arbeidsmarkt en hoge inkomens
- Aanpak armoede
- Aanpak armoede: voor kinderen in armoede is extra budget vrij gemaakt dat door gemeenten besteed kan worden, betere bescherming van mensen met schulden door belastingvrije voet te respecteren.
- Aanpak banken
- Aanpak bankensector
- Aanpak belasting-ontwijk-constructies
- Aanpak bonuscultuur
- Aanpak bonussen (2x)
- Aanpak bonussen etc
- Aanpak bonussysteem
- Aanpak crisis
- Aanpak crisis: economische vooruitgang en terugdringing werkloosheid.
- Aanpak economische crisis en herstel van werkgelegenheid
- Aanpak flexcontracten (2x)
- Aanpak flexibele arbeid
- Aanpak hogere inkomens
- Aanpak hypotheekrente aftrek (2x)
- Aanpak hypotheekrente aftrek om woningmarkt gezonder te maken
- Aanpak oneerlijke concurrentie Oostblok chauffeurs
- Aanpak schijnconstructies (2x)
- Aanpak schijnconstructies en doorgeslagen flexibilisering
- Aanpak schijnconstructies op de arbeidsmarkt
- Aanpak top beloningen
- Aanpak top inkomens Wet normering topinkomens
- Aanpak TOP inkomens, die eindelijk begint te werken.
- Aanpak topi komens

- Aanpak topinkomens
- Aanpak topinkomens (2x)
- Aanpak topinkomens.
- Aanpak topinkomens. De inkomensverdeling is (iets) eerlijker geworden.
- Aanpak vluchtelingen
- Aanpak vluchtelingen in Europees verband
- Aanpak vluchtelingenbeleid
- Aanpak vluchtelingenproblematiek.
- Aanpak werkeloosheid en jeugdwerkeloosheid. Heeft Asscher tegen alle (economische) stromingen moeten inroeien. Dat onvermoeibaar blijven doen, met resultaat
- Aanpak werkeloosheid onder jongeren.
- Aanpak werkgelegenheid
- Aanpak werkloosheid
- Aanpak woningbouwcorporatie. Die richten ze nu meer op de core business. Namelijk het bouwen van woningen in de sociale sector.
- Aanpak woningcoöperaties
- Aanpak zorgstelsel , Martin van Rijn heeft een ondankbare megaklus gedaan.
- Aanpak/ omgaan met de economische crisis
- Aanpakken armoede beleid
- Aanpakken exorbitante salarissen in de zorg en bij de overheid en bedrijfsleven (aanpak topinkomens). Reorganiseren van de zorg. Soms pijnlijke ingrepen en soms wat te snel maar wel noodzakelijk om een toekomstbestendige en betaalbare zorg (en welzijn) voor toekomstige generaties neer te zetten.
- Aanpakken inkomensverschillen
- Aanpakken topinkomens (2x)
- Aanpakken topinkomens en bonussen
- Aanpakken topinkomens en ruimte voor minima creëren
- Aanpakken van 3 van de 4 grote issues. Hypotheken, vergrijzing en kosten gezondheidszorg
- Aanpakken werkeloosheid
- Aanscherping flex wet
- Aantal goede dingen m.b.t het armoedebeleid ondanks de economische malaise.
- Aanzet tot minder bureaucratie in de zorg
- Afbouw subsidie op eigen woningbezit
- Afbouwen hypotheekrente
- Afschaffen geplande bezuinigingen op de verpleeghuiszorg en gehandicaptenzorg
- Afschaffing ouderbijdrage jeugd ggz
- Afzwakken harde maatregelen VVD
- Algemeen pardon
- Als eenheid met de VVD te regeren, men gaf het immers geen kans. Door hen die op de andere oever stonden ...
- Alweer een kabinetscrisis weten te voorkomen
- Arbeidsmarkt
- Arbeidsmarkt flexibiliseren
- Arbeidsmarktbeleid
- Arbeidswetgeving
- Armoede

- Armoede beleid onder jongeren
- Armoede bij kinderen bestrijden
- Armoedebeleid (2x)
- Armoedebestrijding
- Armoedebestrijdingsbeleid
- Armoedegelden
- Armoedegelden
- Asiel beleid
- Asielbeleid
- Asielbeleid, immigratie en minderhedenbeleid lhbt
- Asielopvang
- Asscher tav het sociaal domein
- Bankaire sector op orde
- Bankencrisis/ beperking bonuscultuur
- Beblijven hameren op twee deling
- Bed bad brood regeling
- Begin gemaakt met noodzakelijke hervormingen in de samenleving
- Begin van afschaffen hypotheekrente
- Begroting
- Begroting op orde
- Begroting op orde gebracht o.l.v.Dijsselbloem
- Begrotingsevenwicht (nagenoeg bereikt) en daarmee de stijging van de staatsschuld tot staan gebracht
- Beheersing (geen oplossing!) vluchtelingenstroom
- Behoud en verhoging AOW
- Behoud internationale solidariteit en opkomen voor mensen in nood waaronder vluchtelingen.
- Behoud sociale stelsel; matiging van kortingen op zorg en bijstand.
- Behoud sociale zekerheid tegenover druk liberalen
- Behoud van koopkracht voor de lagere inkomensgroepen; beperking van de inkomensongelijkheid
- Belastingtarieven lagere inkomens laag, hoogste inkomens hoog
- Beleid op financiën wordt zeer gewaardeerd.
- Beleid richting banken en topinkomens
- Beperken hypotheekrente aftrek
- Beperken inkomensverlies van lagere inkomens
- Beperking contractduur werknemers
- Beperking hypotheekrenteaftrek
- Beperking salarissen overheid en semieoverheid
- Beperking van de bonussen.
- Beschut werken
- Bestrijden crisis
- Bestrijding (kind)armoede, via Klijnsma de afgelopen jaren extra middelen naar gemeenten om dit aan te pakken en vanaf komend jaar structureel.
- Bestuurlijke verantwoordelijkheid genomen in economisch zware tijden
- Betaalbaarheid lokale zorg

- Betaalbare zorg
- Beter armoedebeleid
- Betere arbeidsvoorwaarden naar flexwerk en vaste banen
- Betere en eerlijke inkomensverdeling
- Betere opvang van vluchtelingen
- Betrokkenheid maatschappelijke organisaties vergroot door diverse akkoorden
- Bevorderen bestaanszekerheid
- Bevorderen werkgelegenheid, banenafspraken, bescherming werknemers, gelijk werk-gelijk loon, beschut werk, experimenteerruimte om bij te kunnen verdienen in de bijstand om mensen meer kansen te geven op een normale baan met inkomen.
- Bevroren topinkomens
- Bezuinigingen op laagste inkomens verzacht.
- Bij het oplossen van de problemen bij de banken betalen nu de aandeelhouders de kosten en niet meer alle burgers
- Bite lands beleid
- Bonussen aan banden/wet normering topinkomens
- Buitenland beleid, Timmermans en Koenders. Timmermans heeft buitenland beleid op de kaart gezet.
- Buitenlandbeleid
- Buitenlands beleid
- Buitenlands beleid door koenders! ploumen en dijselbloem
- Buitenlandse werknemers meer beschermen
- Buitenlandse zaken Timmermans en Koenders
- Compensatie ouderen en minima
- Continuïteit van het kabinet en tevreden zijn met compromissen
- Credietcrisis opvangen
- Crisis aangepakt
- Crisis aangepakt en bezworen
- Crisis bezworen
- Crisis met Keynes overwonnen, snel en adequaat
- Crisis/financiën beheersen en economie draaiende houden
- Crisis-beheersing
- Culture en onderwijs
- Cultuurbeleid
- Daadkracht en leiderschap in Europa. Voorbeelden: de speech van (oud)minister Timmermans na MH17, het optreden van minister Dijselbloem binnen de Eurogroep nav de crisis in Griekenland.
- Daling van de werkloosheid.
- Daling werkgelegenheid stoppen, kansen op werk vergroten
- Daling werkloosheid
- Dat de economie verbeterd is en bezuinigingen zijn doorgevoerd
- Dat ze de rit uitzingen
- De 3 decentralisaties
- De 3 D's
- De 3 D's, hervormen van de zorg.
- De aanpak van de alsmaar stijgende kosten van de zorg is dringend noodzakelijk wil je het systeem betaalbaar houden.

- De aanpassing hypotheekaf trek met de kanttekening het had wel een tikje sneller gemogen.
- De AOW leeftijd naar 67 jaar, alhoewel ik niet heel erg enthousiast ben over deze maatregel. Veel jongeren (ook HBO en WO) komen tegenwoordig niet goed aan de bak. Daarnaast zie ik nog veel leeftijdsdiscriminatie in dit land. Ouderen hebben dus moeite om na ontslag weer aan het werk te komen of gaan er juist bij een reorganisatie massaal uit. En niet iedereen wordt helaas oud. Gevoelsmatig denk ik dat 65 nog steeds een goede leeftijd is om te stoppen
- De decentralisatie tot uitvoering gebracht. Ook al moet er nog veel gebeuren het is goed dat ze zijn doorgedaan en dat er niet te veel in geroerd wordt door den haag. De gemeenten moeten de kans krijgen om dit beter vorm te geven.
- De decentralisatie van de zorg
- De decentralisatie van WMO en Jeugdzorg naar de gemeenten, zodat zorgdragen dichtbij geregeld kunnen worden
- De decentralisaties en het daarmee maken van een begin om zorg en ondersteuning weer dichtbij mensen te organiseren.
- De decentralisaties van het sociale beleid en de zorg naar de gemeentes toe. In de meeste steden en dorpen zijn nu sociale wijkteams of gebiedsteam aan de slag. Verschillende zorgpartners werken samen in de wijk, dichtbij de burger. Ik vind dat een goede ontwikkeling.
- De drie decentralisaties
- De drie decentralisaties jeugd zorg en participatie
- De feitelijk noodzakelijke beleidswijzigingen die voor ons land wenselijk waren. Nek uitgestoken!!
- De financiën op orde gebracht, zodat er nu groei ontstaat met positieve effecten voor iedereen.
- De gedachte om de zorg te decentraliseren is in zichzelf geen slechte.
- De hervormingen in de zorg. De lastigste dossiers lagen bij bewindslieden van de PvdA. Natuurlijk zijn deze hervormingen niet helemaal vlekkeloos verlopen. Maar over het algemeen is het een succes geweest en noodzakelijk gebleken. Als wethouder zie ik dat in de praktijk
- De inkomensongelijkheid is niet groter geworden c.q. kleiner geworden in nederland
- De inkomensverschillen zijn toegenomen, maar minder dan wanneer er een heel rechts kabinet had gezeten.
- De koopkracht verbeterd
- De mens centraal in beleid
- De mensen die minder kansen hebben meenemen in beleid
- De minima zijn er niet echt op achteruitgegaan en zelfs in sommige gevallen er op vooruitgegaan terwijl deze groepen bij een coalitie zonder de PvdA er zeker op achteruit waren gegaan
- De slechte economische tijden eerlijk verdelen over de diverse groepen, waarbij de laagste inkomens het meest zijn ontzien
- De transities sociaal domein vorm gegeven
- De vele akkoorden met maatschappelijke organisaties (sociaal akkoord, energieakkoord) dat maakt dat het belang van samenwerking en meedenken door partners in de politiek terug is.
- De vernieuwing in de zorg (3D's)
- De Wet Werk en Zekerheid en het weer op de agenda zetten van het thema goed werk.
- De zorgwetgeving op de kop
- Decentralisatie (2x)
- Decentralisatie AWBM/Jeugdzorg
- Decentralisatie sociaal domein (2x)
- Decentralisatie sociale zekerheid
- Decentralisatie van de zorg (4x)
- Decentralisatie van de zorgtaken



- Decentralisatie van zorg naar gemeenten
- Decentralisatie zorg
- Decentralisatie zorg (2x)
- Decentralisatie zorg en participatie naar de gemeente
- Decentralisatie zorg, er zijn nog veel uitvoeringsproblemen maar door de zorg dichterbij de mensen te brengen wordt de kwaliteit beter. Heeft nog wel tijd nodig. Op lokaal niveau zien wij echter al aardige zaken.
- Decentralisatie zorg.
- Decentralisatie zorg: de zorg dichterbij de mensen gebracht.
- Decentralisaties (5x)
- Decentralisaties doorgevoerd - moeilijk maar essentiële hervorming
- Decentralisaties sociaal domein
- Decentralisaties sociaal domein lokale overheden Van Rijn
- Decentralisaties van taken
- Decentralisaties zijn best goed gegaan ondanks alle vrees vooraf. Tuurlijk er zijn wat kinderziektes, maar het gaat veel beter dan veel mensen dachten. Natuurlijk er zijn verschillen per gemeenten. Maar dat is het logische gevolg van decentraliseren.
- Decentralisaties Zorg
- Decentralisaties zorg
- Decentraliseren van rijkstaken
- Derde wereld portefeuille
- Door deelname van de PvdA aan het kabinet zijn de bezuinigingen in de zorg minder draconisch geworden.
- Doorbreken van het taboe op de aanpak van de hypotheekrenteaftrek
- Doorgeslagen flex op de agenda krijgen. Wet zelf kent wel nog wat mankementen maar de vanzelfsprekendheid is er af.
- Doorvoeren 3 centralisatie
- Doorvoeren van de decentralisaties
- Douceurtje voor arme kinderen bij laatste prinsjesdag
- Drie decentralisaties.
- Durf om het sociaal domein te hervormen en over te dragen aan de gemeentes
- Duurzaamheid
- Duurzaamheid/klimaatwet
- Duurzaamheidsambities vastgesteld.
- Economie (3x)
- Economie en werkgelegenheid
- Economie uit het slop
- Economie weer aan de gang gebracht
- Economisch herstel.
- Economische crisis bezworen zonder koopkrachtverlies voor de lagere en middengroepen
- Economische groei (2x)
- Een aanzet tot beleid om de flexgekte op de arbeidsmarkt althans iets te temperen.
- Een actievere houding van de rijksoverheid bij aardbevingsschade in Groningen.
- Een breed gedragen Natuurakkoord na de afbraak van Bleeker
- Een eerste aanzet tot een milieubeleid
- Een eerste aanzet tot regulering van flexwerk

- Een goed tegenwicht bieden aan te rechtse plannen
- Een in het begin van de kabinetsperiode aantrekkelijke nieuwe bestuurstijl etaleren (geven en nemen) die helaas niet altijd even goed is uitgekapt.
- Een mate van nivellering van inkomens die zonder de PvdA niet mogelijk was geweest.
- Eenheid bewaren
- Eenheid van beleid waarborgen. Geen vechtkabinet
- Eenmalig kinderpardon, helaas weer dezelfde problemen nu
- Eerlijk delen (verkleinen inkomensverschillen)
- Eerlijk en goed werk
- Eerlijk werk volgens CAO regels
- Eerlijke inkomensverdeling
- Eerlijke lastenverdeling
- Eerlijker verdelen van de lasten
- Eerste stap op weg naar hervorming van ontslagrecht.
- Eigen kracht is goed. Maar niet iedereen kan hierbij en moet hierin geholpen worden
- En economische voorspoed
- Energie
- Energieagends
- Energieakkoord (3x)
- Energiebeleid PvdA-fractie, met name in Zeeland
- Energiebeleid.
- Energievoorziening duurzamer
- Er is een energieakkoord afgesloten, hoewel dat nog niet ver genoeg gaat.
- Europees inzet zie Dijsselbloem
- Evenwichtiger inkomensbeleid (voorzover mogelijk)
- Extra aandacht voor en werk aan armoedebestrijding en armoede bij kinderen
- Extra geld armoede kinderen
- Extra geld tbv Armoedebestrijding, Huishoudelijke hulp, schuldhulpverlening , vluchtelingenbeleid
- Extra geld voor armoedebeleid kinderen
- Extra geld voor armoedebestrijding
- Extra geld voor armoedebestrijding (ieder kind telt mee)
- Extra geld voor kinderen in armoedearmoedebestrijding
- Extra gelden bestrijding armoede
- Financieel belei
- Financieel beleid
- Financieel beleid
- Financieel beleid Dijsselbloem
- Financieel beleid, dijsselbloem: Griekenland, begrotingsbewaking, top salarissen aan banden
- Financieel En arbeidsmarktbeleid beleid
- Financiële dekking
- Financiële en bankencrisis
- Financiële rol Dijsselbloem in Europa
- Financiën (2x)
- Financien op orde (4x)

- Financiën op orde gebracht.
- Financiën op orde. Sterke minister met internationaal aanzien. Heeft ervoor gewaakt, samen met de overige PvdA bewindslieden, dat er niet met de botte bijl is bezuinigd. Met oog voor nivellering en de zwaksten in de samenleving
- Financieringstekort omlaag
- Flex werken aan banden
- Flexwerk
- Flexwerk deels aan banden leggen
- Flexwerk en ZZP-ers onder aandacht brengen en regelingen treffen:Lodewijk Asscher
- Flexwet
- Flexwet (nog niet helemaal gelukt, maar in elk geval dappere poging om steeds onzekerder arbeidscontracten aan banden te leggen)
- Flexwet, maar die pakt niet goed uit lijkt wel
- Flexwet: het idee erachter is goed, hij moet nog wel aangepast worden, omdat er onbedoeld negatieve effecten optreden (ontslag ipv vast contract) door de nog steeds te hoge werkloosheid
- Forse daling werkloosheid.
- Gaswinning aan banden. Had nog meer gemogen, maar dit was max haalbare.
- Gaswinning op de kaart zetten, terugdringing en compensatie
- Gedeeltelijk terugdraaien arbeidsmarkt obv flexibiliteit
- Geen (7x)
- Geen idee!
- Geen korting bijstand
- Geen schandalen (zoals de VVD)bij justitie, het steunen van de VVD ministers geen oordeel hebben over de fraudes bij de grondzaken, stelling nemen bij de ontslagen Denk Marokanen en het altijd geloof hebben in de sociaal democratie
- Geen verharding asielbeleid.
- Geld voor armoede-aanpak, vooral kinderen in armoede
- Geld voor onderwijs
- Geld voor zorg
- Gelijke lonen
- Geloof in Europa overeind gehouden, t.o.v. debunking Europa door VVD en andere midden-rechtse partijen.
- Gepast levenseinde.
- Gevolgen crisis beperkt voor de laagste inkomens, zonder PvdA was dat veel slechter verlopen
- Gewortelde kinderen
- Gezonde begroting
- Gezonde financiële situatie nederland
- Gezonde financiën
- Gezonde overheidsfinanciën door stijging bijdrage hogere inkomens
- Gezondheidsstelsel
- Gezondheidszorg bijna op orde
- Goed beleid t.a.v. ontwikkelingslanden
- Goed financieel beleid , terug dringen begrotingstekort
- Goed vluchtelingen beleid
- Griekenlandcrisis
- Groeiende economie

- Grote problemen als hypotheekrente aftrek eindelijk eens aanpakken
- Handhaven sociaal beleid inclusief Armoedebeleid
- Heeft de inkomensverschillen verkleind
- Heeft de vaste baan in ieder geval weer op de kaart gezet
- Heeft Nederland zo sociaal als maar mogelijk was door de ergste economische crisis sinds de jaren dertig geloodst en weer op orde gebracht en dat is niet eenvoudig in een zo grote crisis met je electorale concurrenten, als de beste stuurder aan wal, in de oppositie.
- Heel actief Europees en internationaal beleid
- Heilige huisjes omver halen
- Herstel economie
- Hervormen van de zorg (2x)
- Hervormen van de zorg en de gemeenten in positie te zetten dit invulling te geven
- Hervorming arbeidsmarkt
- Hervorming Arbeidsrecht ( flexwet )
- Hervorming gezondheidszorg
- Hervorming hypotheek
- Hervorming in de pensioen
- Hervorming in de woningmarkt
- Hervorming in het sociaal domein
- Hervorming sociale verzekeringen
- Hervorming van de zorg (2x)
- Hervorming van de zorg op een sociaal verantwoorde wijze
- Hervorming van de zorg. Werd hoog tijd, want zorgsysteem werd onbetaalbaar.
- Hervorming zorg
- Hervorming zorgstelsel
- Herziening sociale zekerheid
- Herziening woningmarkt
- Herziening ziektekosten
- Het (durven) inzetten van de decentralisatie van het sociaal domein. De timing en voorbereiding was matig, de richting goed.
- Het 4 jaar regeren met de VVD en de Nederlandse politiek een wat stabielere gezicht naar het buitenland.
- Het aantal werklozen verminderd
- Het behoud van de koppeling tussen uitkeringen en minimuminkomen
- Het bezweren van de crisis
- Het decentraliseren van het sociaal domein
- Het doorzetten van de decentralisaties
- Het economisch herstel (de agenda van Dijsselbloem)
- Het eindelijk uitzitten van het kabinet
- Het financiering tekort terugdringen.
- Het goed met elkaar omgaan
- Het hervormen van de zorg
- Het kabinet in stand houden en daarmee relatieve rust tot stand brengen
- Het land is stabielere en komt langzaam uit de crisis, ook al merken sommige mensen hier natuurlijk niet gelijk iets van.

- Het leveren van een aantal capabele bewindslieden
- Het ombuigen van de economische crisis in een gestaag herstel
- Het overleven van de economische crisis waarbij de minima zijn beschermd.
- Het sociaal maken van participatiewet en het opkomen voor mensen in 'schijnwerknemerschap zoals bij Postnl,
- Het strafbaar stellen van illegaliteit is sterk afgezwakt in vergelijking met wat de VVD en de rest van rechts wilde.
- Het ten koste van heel veel opnieuw op de rit zetten van de economie.(economisch herstel)
- Het vasthouden van een positieve ontvangst van vluchtelingen.
- Het verkleinen van inkomens- verschillen.
- Het volmaken van de kabinetsperiode
- Het zo goed mogelijk bewaken van de sociale agenda. Als dit niet gebeurd was het het land er nu anders uitgezien.
- Houding in het vluchtelingendebat. PvdA heeft hier voelbaar en merkbaar effect op besluitvorming gehad (Turkije deal, o.a.)
- Hulp aan vluchtelingen
- Huurtoeslag verhogen
- Hypotheek dossier op orde
- Hypotheek rente aanpakken
- Hypotheekaftrek
- Hypotheekaftrek beperken
- Hypotheekrente aangepakt (2x)
- Hypotheekrente aftrek
- Hypotheekrente aftrek aangepakt
- Hypotheekrente aftrek is in elk geval verminderd
- Hypotheekrenteaftrek aanpakken, maar niet voldoende
- Hypotheekrenteaftreklimiet
- Hypotheekrenteaftrek
- Ieder kind telt mee
- Iedereen telt
- Illegaliteit niet strafbaar maken
- Immigratie
- Integratie: Asscher
- In beweging krijgen van de woningmarkt
- In deze tijd van Ikke, ikke ikke, toch sociaal te blijven.
- In dienst nemen schoonmakers
- In dienst nemen schoonmakers bij het Rijk
- In grote lijnen was het allemaal nog slechter geworden voor de mensen aan de onderzijde van de samenleving dan nu is uitgepakt.
- In standhouding studenten ov
- Inkomens maximering voor publieke organisaties
- Inkomensnivellering
- Inkomensongelijkheid terug gebracht
- Inkomensontwikkeling
- Inkomensverbetering vooral voor groep die minste verdiend
- Inkomensverdeling (2x)

- Inkomensverdeling lijkt mét PvdA eerlijker dan dat die zonder PvdA zou zijn geweest
- Inkomensverschillen
- Inkomensverschillen verkleinen
- Inkomstenverschillen verkleinen
- Inperken bonusregelingen
- Instant houden c.q. verbeteren armoedebeleid, werkgelegenheid voor kwetsbaren
- Instroom Vluchtelingen/Asielzoekers
- Internationaal beleid (Timmermans/Koenders) met visie en ambitie.
- Investeren armoedebeleid
- Investeren in onderwijs: o.a. alle MBO'ers een OV-kaart, meer docenten met betere arbeidsvoorwaarden.
- Invoeren kinderpardon
- Invoeren participatiestelsel
- Inzet decentralisaties
- Jeroen Dijsselbloem doet het goed in Europa
- Kan er werkelijk geen enkele noemen
- Kentering in de werkloosheid zoals die nu plaats vindt.
- Keren economisch tij en aanpak werkloosheid
- Kinderen
- Kinderopvangtoeslag verhoogd en verruimd plus inzet op emancipatie
- Kinderpardon (22x)
- Kinderpardon / extra geld armoedebestrijding kinderen
- Kinderpardon vluchtelingenbeleid
- Kinderpardon.
- Kinderpardon. Was er zonder pvda niet geweest en Turkijedeal (idee Samsom),
- Kindparket
- Klimaatakkoord
- Klimaatinitiatieven
- Klimaatprobleem
- Knelpunten in de decentralisatie opgepakt, van Rijn moeilijk dossier, consistent opgepakt
- Koers houden
- Koopkracht lagere inkomens versterken
- Koopkrachtplaatjes, sterkste schouders de zwaarste lasten
- Koopkrachtverbetering voor minima
- Kostenbeheersing
- Kundig en eerlijk.
- Kwaliteit van bestuur, Continuïteit en vertrouwen
- Lage en middeninkomens gespaard
- Lage inkomens gaan erop vooruit
- Landbouwbeleid
- Langlopende plannen tot uitvoering brengen.
- Lef om de staatschuld aan te pakken.
- Maatregelen bv in sociale sector minder hard maken
- Maatwerk in de wijk vwb de zorg. Een plan, een gezin, een regisseur. De volgende stap is levensbrede aanpak ipv jeugdwet en WMO. Meer beleid gericht op preventie.

- Majeure stelselwijzigingen doorvoeren
- Maximeren topinkomens
- Mbo ov kaart
- MBO stimuleren, OV kaart voor MBO leerlingen
- Mee laten delen van kwetsbare groepen in de economische groei
- Meer banen, minder werkloosheid, herstel economie. We zijn de crisis voorbij. En hoe roerig en stormachtig de zeereis ook geweest mag zijn, uiteindelijk is toch de haven bereikt (om het in beeldspraak te houden)
- Meer budget voor kunst en cultuur
- Meer geld voor arme kinderen
- Meer geld voor armoede beleid. Veel specifiekere hulp voor gezinnen (wonen, werk, hulp bij administratie, sporten, iedereen doet mee etc)
- Meer geld voor armoede jeugd
- Meer geld voor armoedebestrijding
- Meer geld voor cultuur
- Meer grip op zorgkosten
- Meer inkomen
- Meer vaste banen en minder flexbanen gerealiseerd .
- Meer verantwoordelijkheid bij inwoners
- Meer werkgelegenheid
- Meer zekerheid voor flexwerkers.
- Meerdere misstanden op de arbeidsmarkt zijn aangepakt, o.a. met Wet Aanpak Schijnconstructies, de Wet Arbeidsvoorwaarden Gedetacheerde Medewerkers en de Wet Aanpak Schijnconstructies.
- Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hebben veel meer mogelijkheden om mee te kunnen doen in onze maatschappij. Meer banen, meer inclusieve samenleving.
- Milieubeleid streven naar minder kolencentrales
- Minder armoede
- Misstanden aangepakt, niet voor weggelopen: MvR
- Natuurbeheer meer aandacht
- Nederland economisch en financieel door de effecten vd crisis heen helpen
- Nederland hierdoor weer in betere omstandigheden gebracht. Financiën op orde, dalende werkloosheid etc.
- Nederland in zijn kracht zetten (zelfredzaamheid) en niemand tussen wal en schip
- Nederland is er economisch weer bovenop geholpen, mede door dit kabinet dat een volle regeerperiode van 4 jaar bleef zitten. Daarnaast moet ik eerlijk bekennen dat Mark Rutte als premier rust en energie tegelijk uitstraalt. Dit straalt af op het land, dat desondanks inmiddels erg versnipperd is (politiek, cultureel etc)
- Nederland verantwoord uit de crisis gehaald
- Nek uitgestoken voor financieel op orde brengen van staatshuishoudboekje
- Nevelering
- Niet alleen maar kil bezuinigd
- Nieuw leenstelsel studenten
- Nieuw ontslagrecht
- Nivelleren, en dan vooral: meer geld voor lage inkomens
- Nivellering (2x)

- Nivellering inkomens
- Nivellering van de inkomens
- Nivellering van inkomens en daarbij opkomen voor de laagste inkomens
- Nivelleringsmaatregelen (o.a. aanpak hypotheekrente aftrek)
- Nog een beetje de menselijke maat en gedachte inbrengen als het gaat om de diversiteit van de samenleving
- Noodzakelijke hervormingen
- Noodzakelijke verandering zorg
- Normering topinkomens
- Normering topinkomens
- Nuance aangebracht bij veel onderwerpen, zoals Euroa (Griekenland). Eigen verhaal blijven houden.
- Nuance gebracht en resultaten behaald mbt vluchtelingen(crisis).
- Ombuiging in opgaande lijn werkloosheid
- Ombuigingen in de zorg
- Ombuigingen op arbeidsmarkt
- Omvormen sociaal domein
- Onbekend.
- Ondanks crisis aanvaardbaar houden WMO)zorg
- Ondanks de slechte beeldvorming is de zorg op de rails gezet al zijn we er nog lang niet.
- Ondanks het bezuinigen in de zorg, want dat had elke partij moeten doen, toch oog blijven houden voor de minder bedeelden. Helaas ervaren zij dat zelf niet zo.
- Onderwijsakkoord
- Onderwijs: technisch onderwijs bevorderd, MBO OV kaart 18 min, Emancipatie: Jet Bussemaker
- Onderwijsmogelijkheden
- Ongelijkheid niet verder toegenomen
- Ontslagwet
- Ontwikkelingsgeld
- Ook al zijn er prestaties geleverd, ze vallen in het niet wat er aan afbraak is gepleegd.
- Op inzet van de pvda zijn er diverse sociale pacts gesloten, dit om de gevolgen en de effecten van het regeringsbeleid bij kwetsbare groepen mensen en werkenden te herstellen, te repareren of te verbeteren.
- Op juiste wijze luisteren en doorvoeren datgene wat vanuit de overige bestuurslagen aan praktijkervaring wordt aangedragen
- Op orde krijgen financiële huishouding
- Op orde krijgen van de financiën.
- Op peil houden koopkracht minima ondanks crisi
- Opkomen voor allerzwaksten in samenleving
- Opkomen voor de minder bedeelden in de samenleving
- Oplopende zorgkosten aangepakt
- Opvang asielzoekers
- Opvang vluchtelingen
- Opvang Vluchtelingen, nb. ism. VVD staatssecretaris.
- Ouderbijdrage jeugdwet geschrapt !
- Overheidsbegroting
- Overheidsfinanciën op orde



- Overheidsfinanciën op orde
- Overheveling Sociaal Domein naar gemeenten
- OV-jaarkaart voor mbo studenten
- OV-kaart voor MBO-studenten
- Pardon asielz kinderen
- Pardon jeugdige vluchtelingen
- Participatie
- Participatie mensen met afstand tot arbeidsmarkt
- Participatiebeleid
- Participatiewet (5x)
- Persoonlijke, soms onzichtbaar, asielbeleid
- Pijn en kansen zo eerlijk mogelijk verdelen
- Pijn verzacht door het toedoen van de PvdA bij een grootste in de geschiedenis bezuiniging.
- Plafond topinkomens
- Poging flex-arbeid terug te dringen
- Poging om het zorgstelsel en regelingen in het sociale domein te veranderen. Het was moedig, nodig en goed om hiermee aan de slag te gaan, maar het is veel te snel ingevoerd en daardoor verloor men de grip.
- Positie flexwerkers
- Positieve wendingen gevolgen crisis/recessie, met zichtbare inzet PvdA bloedgroep op uitgangspunt sterkste schouders, zwaarste lasten.
- PvdA heeft ervoor gezorgd dat er aandacht is gebleven voor de wat zwakkeren uit de samenleving.
- Quotering werkplekken mensen met beperking
- Realiseren van een zo menselijk mogelijk beleid in de zorg
- Realistisch maar sociaal vluchtelingenbeleid
- Redding euro
- Redelijk evenwichtig bezuinigd
- Regelingen voor participatie mensen met een beperking: Jette Klijnsma.
- Regeringsverantwoordelijkheid genomen na 'onmogelijke' verkiezingsuitslag en trouw gebleven aan de coalitieafspraken en daarmee voor continuïteit en stabiliteit van de landsregering gezorgd.
- Rem op nog verder doorschietend neo liberalisme
- Ruim 21.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking in het kader van de participatiewet.
- Ruimhartige opvang en toestroom asielzoekers
- Samen zonder ruzie de rit uitzitten
- Scherpe randen van VVD-beleid afgehaald
- Schijnconstructies aangepakt
- Schoonmaakpersoneel in vaste dienst
- Schoonmakers in vaste dienst
- Schoonmakers weer in dienst
- Schoonmakers weer in overheidsdienst
- Schoonmakers weer in overheidsdienst nemen
- Schulden verminderen en aanpassing hypotheekverstrekking
- Snelle groei banen gerealiseerd
- Soc. akkoord

- Sociaal akkoord
- Sociaal akkoord (2x)
- Sociaal asielbeleid (zonder PvdA was het heel anders geweest)
- Sociaal beleid
- Sociaal beleid
- Sociaal beleid en werkgelegenheid
- Sociaal domein
- Sociale agenda
- Sociale domeinen
- Sociale zekerheid en gelijkheid
- Sociale zekerheid toekomstbestendig
- Soepel met idealen omgaan
- Soepeler kinderpardon
- Solide financieel beleid onder PVDA ministerschap
- Staatsfinanciën weer op orde
- Stabiele economie
- Stabiliteit
- Stabiliteit in het land op politiek en economisch vlak
- Stapsgewijze economische verbetering, groei.
- Start maken met duurzaamheidsbeleid
- Statushouders, nieuwkomers
- Sterke schouders meer belast, belastingheffing progressief
- Stijgende koopkracht
- Stimuleren werkgelegenheid
- Stop automatische groei zorgkosten
- Stoppen flexarbeid
- Strafbaarheid illegaliteit tegengaan
- Stukje nivellering
- Taboe op hypotheekrenteaftrek voorkomen
- Taken op het terrein van sociaal domein zorgvuldig naar de gemeenten gebracht, en dus dichterbij de inwoners, waardoor maatwerk mogelijk is. Ook invoeringsproblemen zorgvuldig en zonder paniek opgelost.
- Tegen houden verdere Flexibiliseren van de arbeidsmarkt
- Tegengaan flexibilisering arbeidsmarkt
- Tegengaan van flex op de arbeidsmarkt
- Tegengaan werkloosheid
- Tegenhouden van al te beo liberaal beleid, ruimte voor de sociaal zwakkeren
- Terug dringen werkloosheid
- Terug dringen werkloosheid
- Terugbrengen gaswinning Groningen
- Terugbrengen gaswinning uit Groningen. Als PvdA niet in coalitie had gezeten was dit niet gelukt.
- Terugbrengen sociale werkvoorziening naar beschut werk
- Terugbrengen staatsschuld betekent veel voor lands economie en daarmee ook de werkgelegenheid.
- Terugdraaien van laatste bezuiniging op de zorg

- Terugdringen crisis
- Terugdringen flexarbeid
- Terugdringen overheidstekort en ombuigen richting een langdurig houdbare financiële situatie (wel met heel drastische keuzes)
- Terugdringen uitkeringsgerechtigden
- Terugdringen van flexibele werkcontracten.
- Terugdringen werkloosheid
- Terugdringen werkloosheid
- Terugdringen werkloosheid
- Terugdringing flexcontracten
- Terugkeer wijkverpleegkundige. Kan verder eigenlijk niets verzinnen.
- Toch nivellering
- Toegankelijkheid gebouwen voor mensen met een beperking uitwerking vn verdrag.
- Toegankelijkheid openbare gebouwen bevorderen dmv motie Otwin van Dijk
- Top inkomens normaliseren in de publieke en semi-publieke sector
- Topinkomens
- Topinkomens aangepakt
- Topinkomens liggen meer dan in het verleden onder een vergrootglas. En dat is goed.
- Tot staan brengen van verdere inkomensongelijkheid, maar ook niet echt verbeterd.
- Transitie in de zorg
- Transitie sociaal domein
- Transitie zorg
- Transities (2x)
- Transities in de zorg
- Transities in het sociaal domein. Naar gemeenten.
- Transities jeugdzorg en wmo naar gemeenten. Grootste verandering in 40 jaar die ten goede komt aan zorg en ondersteuning inwoners.
- Transities vormgeven en macht decentraliseren naar regionale en lokale overheden
- Transities Zorg
- Turkije deal
- Twee dagdelen kinderopvang voor alle kinderen
- Tweedeling tegengegaan
- Uit de crisis komen
- Uiteindelijk redelijk uit de economische crisis gekomen.
- Uitleg geven over de zorg, duiden van noodzaak anders te moeten regelen: Martin van Rijn
- Vaderschapsverlof uitbreiden
- Vbewaken van de sociale bodem
- Veel noodzakelijke veranderingen bewerkstelligd
- Veel op het gebied van werk en inkomen, we zijn uit de crisis, de begroting is gezond en er komen weer veel banen bij
- Veel wijzigingen in de arbo wetgeving die ook bijvoorbeeld de positie van de man (gezin en verlof) beter regelt.
- Veranderingen in de FLeXwet
- Veranderingen in de zorg; verantwoordelijkheid bij de gemeentes. Wijze waarop verdient niet altijd de schoonheidsprijs, maar beweging richting de gemeentes is goed.
- Verantwoord verminderen kostengroei in de zorg, 3D's

- Verbeteren werkgelegenheid
- Verbeteren zorg
- Verbetering van het energiebeleid
- Verblijfsvergunning gewortelde kinderen.
- Verbod winning schaliegas
- Verhogen van de AOW leeftijd
- Verhoging pensioenleeftijd
- Verkleinen van de verschillen.
- Verlaging gaswinning
- Verminderen armoede
- Vernieuwen zorgstelsel
- Verruiming van het minimabeleid, met name armoedebestrijding bij kinderen.
- Verruiming zondagopenstelling winkels
- Versobering van een aantal zorgvoorzieningen, o.a. huishoudelijke hulp. Dit was te ver doorgesloten en komt nu weer op een normaal niveau. Misschien niet door de PvdA als eerste bedacht, maar we hebben wel meegewerkt aan de uitvoering.
- Versoepeling ontslagrecht
- Vervolgens moet ik wel heeel diep nadenken.. De PvdA vormde 'tegenwicht' in het rechtse beleid. Maar veelal niet meer dan dat.
- Verzorgingsstaat toekomstbestendig gemaakt en daarmee bereikbaar gehouden
- Vluchtelingen
- Vluchtelingen beleid
- Vluchtelingen (2x)
- Vluchtelingen standpunt
- Vluchtelingen, kinderpardon
- Vluchtelingenbeleid (2x)
- Vluchtelingencrisis het hoofd bieden
- Vluchtelingendeal (2x)
- Vluchtelingenkwestie
- Vluchtelingenstroom aan banden gelegd
- Voorstel Samsom inzake vluchtelingen problematiek
- Vorwaarderen g schapen voor economische groei
- VVD bij de les houden waar het gaat om het asielbeleid
- Weer gezag op bouwen na zoveel jaar Balkenende en Wilders
- Weer oog hebben voor laagst betaalden denk bv aan schoonmakers
- Welkom voor vluchtelingen, oplossing Turkijedeal Samsom
- Wergelegenheidsgroei
- Werk
- Werk en Inkomen
- Werk = basis ook voor vermindering armoede bij kinderen.
- Werk met een vast contract tegen een normaal salaris
- Werk voor onderkant vd samenleving (in dienst nemen door overheid)
- Werkgelegenhei groeit
- Werkgelegenheid
- Werkgelegenheid (4x)

- Werkgelegenheid bevorderen
- Werkgelegenheid neemt weer toe
- Werkgelegenheid verbeterd
- Werkloosheid aanpakken, nu weer 13000 per maand omlaag
- Werkloosheid daalde
- Werkloosheid teruggebracht en land uit de crisis
- Werknemerszekerheid
- Werkzekerheid
- Werkzekerheid en aanpakken schijnconstructies
- Wet aanpak schijnconstructies
- Wet aanpak schijnconstructies.
- Wet- en regelgeving op het gebied van werkgelegenheid (Wet aanpak schijnconstructies e.d.)
- Wet normering topinkomens (3x)
- Wet schijnzekerheid ingevoerd
- Wet werk en zekerheid
- Wet werk en zekerheid
- Wet werk en zekerheid (4x)
- Wet Werk en Zekerheid (hoewel nog niet lang niet perfect)
- Wet werk&bijstand acceptabel ingevoerd
- Wijkverpleegkundige in regie
- Wijkverpleging terug in de wijk
- Wmo
- WMO bezuinigingen zijn minder hard geworden dankzij de PvdA
- Wonen en werk op de kaart gehouden
- Woon en zorgtoesag in stand houden
- Woonakkoord
- Woonbeleid
- Woondossier op orde
- Zekerheid werknemers/ zzp-ers
- Zijn me niet echt opgevallen dan wel bij gebleven
- Zonder bereidheid van de pvda om te regeren, was er een hele lange periode van onderhandelen ontstaan, wat nog veel slechter zou zijn geweest voor een land in crisis.
- Zorg
- Zorg dichter bij mensen georganiseerd
- Zorg in de beurt, betaalbaar en minder managers.
- Zorg portefeuille
- Zorgakkoord
- Zorgbeleid
- Zorgbeleid
- Zorgkosten regeling.
- Zorgstelsel
- Zorgstelsel goed en betaalbaar
- Zou het niet weten

## 7. En bij welk(e) onderwerp(en) vindt u dat de PvdA in het kabinet Rutte II het meest tekortgeschoten is?

- .
- 130 km op snelweg, compleet overbodige maatregel
- Aan banden leggen gaswinning Groningen.
- Aankoop vliegtuigen
- Aanpak armoede
- Aanpak banken
- Aanpak belastingontduiking door grote bedrijven
- Aanpak bonus en beloningscultuur.
- Aanpak flexwet heeft niet bedoelde effect
- Aanpak marktwerking in de zorg/gezondheidszorg
- Aanpak Oekraïne-referendum / vertrouwen kweken voor de EU.
- Aanpak PVV lees strategie
- Aanpak radicalisering en verharden van de tegenstellingen betreffende andere geloven/islam
- Aanpak rascisme
- Aanpak topinkomens is onvoldoende van de grond gekomen. Wel hard aan gewerkt overigens
- Aanpak tweedeling in de maatschappij
- Aanpak van integratie
- Aanpakken doorgesloten flexibiliteit op de arbeidsmarkt
- Aanpakken van de banken, op splitsen e.d.
- Aanpassen pensioenbeleid. Te ver doorgesloten.
- Accepteren dat de VVD de afspraken over inkomensnivellering terugdraaide
- Accepteren eigen risico ziektekostenverzekering
- Afbouw van de sociale werkvoorziening
- Afbraak sociale voorzieningen en de arbeidsmarkt
- Afbraak van de sociale werkplaatsen
- Afschaffen basisbeurs (2x)
- Afschaffen studiefinanciering
- Alles rond de pensioenwetgeving
- Arbeidsmarktpositie mensen met flexcontracten en ouderen.
- Armoede beleid
- Armoede bestrijding
- Armoede en schulden zijn toegenomen
- Armoede vestrijding
- Armoedebeleid (3x)
- Armoedebeleid blijft tekortschieten.
- Armoedebeleid.
- Armoedebestrijding (4x)
- Asiel en integratiebeleid

- Asiel en vluchtelingenbeleid
- Asielbeleid (2x)
- Asielbeleid met schrijnende gevolgen
- Asielbeleid, met name als het gaat om de discretionaire bevoegdheid van de staatssecretaris
- Asielbeleid. De PvdA legt eenzijdig de nadruk op de rechten van asielzoekers, en vertelt er niet dan wel veel te weinig bij, dat elke voorziening, waaronder ook het asielrecht, alleen stand kan houden als dat effectief wordt beschermd tegen misbruik en oneigenlijk gebruik. Het verhaal is pas evenwichtig als de PvdA erbij vertelt dat de asielstatus alleen veilig kan worden gesteld voor de mensen waar die status voor bedoeld is, als er dichte grenzen en een effectief terugkeer beleid is.
- Asielzoekers
- Asielzoekersopvang
- Beheersing kosten ziekenhuizen en medicijnen
- Beheersing marktwerking in de zorg, onvoldoende maatregelen op wanbeleid van zorgorganisaties
- Belastingdienst
- Belastinghervorming
- Belastingontwijking multinationals
- Ben voorstander van grondgebonden veehouderij.
- Beperking marktwerking
- Beschermen van lagere inkomens
- Bescherming positie werknemers
- Bescherming van pensioenen
- Bescherming vluchtelingen kinderen
- Beschut werken is onzin: kost heel veel geld voor hele
- Bestrijden werkloosheid, met name voor kwetsbare groepen en ouderen.
- Bestrijding tweedeling
- Bestrijding van de 2deling in de samenleving.
- Bestrijding van het neoliberale dogma dat bezuinigen goed is.
- Bestrijding werkloosheid
- Bestuurlijke hervorming (rol en aantal provincies)
- Bestuurlijke Organisatie
- Betaalbaar wonen
- Betaalbaar wonen, inclusief hypotheekaftrek
- Betaalbaarheid zorg irt eigen risico en heneesmiddelen
- Beter claimen en uitleggen successen van beleid
- Betere ondersteuning COA en IND rond de vluchtelingen problematiek.
- Bevingdossier Groningen
- Bezuinigen bij crisis waardoor de crisis dieper is geworden dan hij had hoeven zijn
- Bezuiniging op onderwijs toestaan (w.o. afschaffen studiefinanciering)
- Bezuiniging sociaal domein
- Bezuiniging sociale werkplaatsen kwam te snel, eerst banen in de maatschappij dan pas dichtgooien

- Bezuinigingen Sociaal Domein
- Bezuinigingen in de zorg
- Bezuinigingen op defensie zijn te ver doorgeslagen
- Bezuinigingen op sociale werkvoorzieningsschappen
- Bezuinigingen op zorg
- Bezuinigingen zorg (3x)
- Bezuinigingen zorg te drastisch
- Bieden van arbeidsplaatsen aan mensen met een afstand op de arbeidsmarkt. (dit bleek feitelijk niet haalbaar: gek om hier zo op in te zetten)
- Bij de decentralisaties had nooit meteen ook een bezuinigingsronde moeten plaatsvinden
- Bij de totstandkoming van de Woningwet. Vooral de verhuurdersheffing en het passend toewijzen leidt tot ongewenste situaties
- Burgers onvoldoende betrokken bij de noodzakelijkheid van de soms harde ingrepen.
- Communicatie (2x)
- Communicatie bezuinigingen
- Communicatie naar de burger
- Communicatie vanuit de overheid
- Communicatie, luisteren naar de m.n. oorspronkelijke achterban
- Communicatie, te naar binnen gericht, de PvdA weet naar buiten toe geen lol en eenheid uit te stralen.
- Communiceren over de noodzaak van het beleid en gelijktijdig zorgen voor een sociaal/socialer beleid voor de eigen achterban
- Creëren arbeidsplaatsen
- Cultuur, os, asielbeleid, zzp
- Cultuurbeleid wordt nogsteeds te hard geraakt
- De (nominaal en verhoudingsgewijs) inkomensachteruitgang van ouderen
- De AOW leeftijd verhogen, heel slecht voor de PvdA
- De arbeidszekerheid is nog te zwak
- De band met de kiezer. PvdA-politici zijn - een paar uitzonderingen daar gelaten - eenzijdig gefixeerd op inhoud en zijn niet of nauwelijks zichtbaar en aanraakbaar voor de gewone mensen. Je komt ze eigenlijk alleen op TV tegen. In Limburg was de PvdA op het niveau van de Tweede Kamer de afgelopen 4 jaar compleet onzichtbaar.
- De besteding van de 5 miljard lastenverlichting. Dit bedrag had ik liever aangewend voor het sociale domein.
- De boel bij elkaar houden: zie (het oordeel van de gemiddelde Nederlander over) Europa, het (vermaledijde) Oekraïne referendum, de vluchtelingen kwestie
- De communicatie over het gevoerde beleid was niet altijd gelukkig
- De decentralisatie van de zorg is veel te snel uitgevoerd
- De decentralisaties zijn veel te snel en rigoureuus gegaan en waren tegelijkertijd een ordinaire bezuiniging.
- De fantastische prestaties van Martijn van Rijn voor het voetlicht brengen
- De gaswinning in Groningen had verder gereduceerd moeten worden. De PvdA heeft bij het laatste debat de Groningers onvoldoende perspectief geboden.
- De gemeenten meer tijd en eventueel meer geld geven om decentralisaties op te pakken



- De hoge eigen bijdrage op velerlei terreinen
- De hoge kosten voor de zorg voor mensen met lagere inkomens waardoor ze niet meer rond kunnen komen.
- De idioot grote bezuinigingen waarvan elke vooraanstaande econoom zei dat het economisch onverantwoord was. Waarvan berekend is dat het 150.000 banen ging kosten. Waardoor herstel van de crisis in Nederland veel langer duurde. Een grote schande.
- De Kamerfractie heeft te weinig tegenspel geleverd is te weinig dual geweest
- De mensen in NL betrekken bij beleid.
- De noodzakelijke veranderingen in de zorg zijn soms te snel doorgevoerd.
- De onzekerheid en verslechtering van pensioenen door verplichte berekening zeer lage rekenrente
- De premies van de zorgverzekeringen evenals de eigenbijdrage niet aangepakt
- De PvdA had wat meer op de rem moeten staan bij het te snel decentraliseren en bezuinigen van over te dragen belangrijke zorgtaken naar de gemeenten, terwijl mensen, gevolgen en effecten van maatregelen onvoldoende in beeld waren en zaken niet op orde waren bij veel instellingen. Doorgesloten marktwerking en teveel macht bij zorgverzekeraars en zorgkantoren, die ook nog met een dubbele pet in de zorgverlening zitten. Te weinig in een veel eerder stadium is gestuurd op integratie van wetten w.o. Participatiewet, Jeugdwet en WMO, het voorkomen van zorgmijding doordat gehandicapten en chronisch zieken de stapeling van te betalen eigen risico of eigen bijdragen WMO niet meer kunnen betalen.
- De PvdA had zich veel steviger moeten uitspreken tegen discriminatie en xenofobie.
- De PvdA heeft haar aandeel in de successen onvoldoende voor het voetlicht gebracht.
- De sterkte schouders de zwaarste lasten
- De te grote bezuinigingen op de zorg
- De te snelle hervorming zorg m.n. de uitvoering van de PGB's en de te forse bezuinigingen in korte tijd.
- De topinkomens beperken.
- De tweedeling in de samenleving is groter geworden, omdat er onvoldoende belasting op vermogen is gerealiseerd.
- De uniforme optrekking van de pensioenleeftijd. Had gekoppeld moeten worden aan beroepszwaarte e/o arbeidsduur
- De verandering van het dagloon besluit 2015, wat nog steeds niet volledig hersteld is.
- De veranderingen in de zorg
- De verdeling van kosten in de gezondheidszorg (eigen risico, premiebetaling) had evenwichtiger gemaakt kunnen worden, dat had deze kabinetsperiode gerealiseerd moeten worden.
- De verharding richting minderheden
- De verkwanseling van de sociale huur en het aantal huurwoningen
- De verschillen tussen arm en rijk, duurzame ontwikkelingen mbt milieubeleid
- De visie van participatie en eigen kracht op goede wijze onder de aandacht brengen (peiler onder de 3D)

- De waarborgen dat patiënten de zekerheid hebben dat zij de behandeling krijgen die hun toekomt.
- De wet werk en zekerheid
- De wet werk en zekerheid oakt helemaal niet uit zoals bedoeld nl dat werkgevers eerder geneigd zijn om goede krachten eerder een vaste aanstelling te geven. Zo iets werk bij hoogconjunctuur maar niet tijdens de crisis. Het gevolg is dat met name jongeren continu met tijdelijke contracten kampen en geen sociale zekerheid kunnen opbouwen. De happy few die daar tegen kunnen: jong, urban en independant, is maar een klein groepje tegen over de grote groep MBO'ers die gewoon graag huisje boompje beestje willen opbouwen.
- De wijze waarop is omgegaan met Griekenland. Ooit spraken we nog over internationale solidariteit.
- De woningwet van Blok had niet zo mogen worden aangenomen: de corporaties zijn te beperkt geworden in hun sociale taak.
- De zorg en uitvoeringsprogramma met name jeugdzorg
- De zorg in algemene zin
- De zorg is verslechterd
- De zorg naar de markt
- De zorg niet goed ingeschat.
- De zorg, het niet in staat zijn om de marktwerking in de zorg tegen te gaan, het eigen risico, het jaarlijkse circus mbt uit te kiezen zorgpolissen door de burger, terwijl dit een inkomensafhankelijke basisvoorziening zou moeten zijn.
- De zwaarste lasten op de sterkste schouders
- Decentralisatie naar gemeente zonder het benodigde geld mee te sturen
- Decentralisatie van de zorg is te snel ingevoerd, de ontwikkeling is goed, maar de snelheid zorgt voor chaos bij gemeenten.
- Decentralisatie zorg en jeugdzorg te snel met teveel bezuinigingen
- Decentralisaties (2x)
- Decentralisaties in combinatie met bezuinigingen
- Deels bij de zorg
- Defensie
- Defensie is een grote zorg. Toenemen spanning in Oost-Europa en toenemende taken in de beveiliging.
- Diederik verdedigde het kabinetsbeleid en bracht niet het onversneden PvdA-geluid naar voren. Mensen kregen geen beeld waar de pijnpunten voor de PvdA lagen
- Discriminatie
- Door alle zorgkosten komen jongeren er steeds bekaaid af. College- en schoolgelden moeten worden afgeschaft. Jeugd opzadelen met hoge studieschuld in de toekomst getuigt niet van solidariteit tussen generaties.
- Doorgaande marktwerking in de zorg. Hier is te weinig geremd en omgebogen
- Dossier Veiligheid en Justitie bij de VVD laten: daarmee wordt de rechtsstaat aangetast.
- Dossier Verkeer: focus op de 130 km/h i.p.v. duurzame mobiliteitsoplossingen.
- Duidelijk formuleren naar de kiezers toe waarom de zorg moet worden hervormd.

- Duidelijkheid en rust brengen op terrein pensioenen. Methodiek en toepassing van systematiek rekenrente is achterhaald.
- Duurzaamheid (4x)
- Duurzaamheid: absoluut een smet op het blazoen van dit kabinet. De ambities worden bij lange na niet gehaald.
- Duurzame energie
- Economische innovatie
- Een proactieve bijdrage rondom het vluchtelingen debat
- Een sterk PvdA antwoord op de integratieproblematiek ontbreekt.
- Eigen bijdrage en stapeling van zorgkosten voor lage inkomens.
- Eigen bijdrage in de zorg!!!
- Eigen bijdrage ziekenfonds is niet gelukt
- Eigen bijdrage ziektekosten veel te hoog , prikkel werkt averechts ontstaan zorgmijders of behandelmijders vanwege de kosten,
- Eigen bijdrage zorg koppelen aan inkomen
- Eigen bijdrage zorg omhoog
- Eigen bijdrage zorg te hoog
- Eigen bijdragen zorg en dan met name de cumulatie er van. Verder had een reductie van het eigen risico gelet op alle nieuwe ontwikkelingen voor de hand gelegen.
- Eigen geluid
- Eigen risico zorg
- Eigentijdse zorg
- Emancipatie
- Energieakkoord had/moet veel scherper worden gesteld.
- Energietransitie
- Er had nog wel veel meer beleid mogen worden ontwikkeld om de 25 procent van de mensen die lijkt af te haken in onze maatschappij binnenboord te houden.
- Er is niet hard genoeg opgetreden tegen het falen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en de VVD-prominenten die daarvoor verantwoordelijk waren.
- Er is van uit gegaan dat iedereen de maatregelen wel zou snappen. Ingrijpen om de economie op orde te krijgen was nodig
- EU referendum
- Europa : uitdragen van noodzaak Europese samenwerking
- Europees beleid
- Experimenteer ruimte met participatie wet
- Fin. Positie onderkant van loongebouw
- Financiële positie ouderen
- Flexibilisering arbeidscontracten ZZPers teveel toegestaan
- Flexibilisering van de arbeidsmarkt
- Flexibilisering van de arbeidsmarkt. (Waar ook goede kanten aan zitten)
- Flexwerken
- Flexwerkers
- Flexwet

- Flexwet (ondoordachte wetgeving met veel meer nadelen dan voordelen; typisch voorbeeld van oud PvdA denken waarin
- Flexwet moet dus beter.
- Garanderen van goede zorg voor lage inkomens (eigen risico afschaffen voor deze groep).
- Gasbesluit
- Gaswinningsdossier in Groningen en winddossier in Drenthe
- Gat bij leeftijd pensioenen, vertrouwen geschaad
- Gedoe rond sociale werkvoorziening. werd eerst afgeschaft, dat bleek later toch weer niet helemaal de bedoeling. veel onrust en onduidelijkheid.
- Geen belastingbervorming
- Geen daadkracht bij integratie. Doordat de PvdA 'gevangen' zit in het eigen doelgroepenbeleid (allochtone volksvertegenwoordigers op de kieslijsten) is er een interne rem om de segregatie actief aan te pakken.
- Geen of weinig sociaal beleid meer
- Geen ontwikkelingen op gebied van bestuurlijke vernieuwing
- Gelijke kansen in het onderwijs
- Generaal pardon aan minderjarige kinderen verruimen
- Generaal pardon asielzoekers
- Gepensioneerden /ouderen zijn er op achteruitgegaan
- Gepensioneerden met een laag inkomen/pensioen hebben het zwaar
- Geven van ruimte aan de woningcorporaties
- Gezondheidszorg
- Gezondheidszorg (2x)
- Goed oplossen van dilemma's en knelpunten in sociaal domein (pgb's, huishoudelijke zorg, jeugdhulp)
- Goede uitleg van het hoe en waarom van maatregelen
- Groningen, gaswinning
- Groot verdienen in de gezondheidszorg niet aangepakt
- Harde maatregelen uitkeringen en sociale werkvoorziening
- Helder en duidelijke taal in het integratiedebat. Vanuit de eigen sociaal-democratische principes mag een steviger geluid best. En dan niet de makkelijke weg.
- Herkenbaarheid
- Herkeuring van de Wajongers heeft geleid tot een groep kanslozen op de arbeidsmarkt die ook nog eens 5 % van de uitkering kwijt raakt
- Hervormen van sociale huisvesting
- Hervorming openbaar bestuur
- Hervorming van de curatieve zorg
- Hervorming van de sociale zekerheid (Participatiewet en Wet Werk en Zekerheid) biedt nog te weinig steun voor kwetsbaren in de samenleving
- Hervormingen en bezuinigingen Zorg. Een veel te grote wending aan het stuur, die de komende jaren ongetwijfeld nog tot veel 'voortschrijdend inzicht' en herzieningen zal leiden.
- Hervormingen in de zoeg
- Herziening belastingstelsel

- Het beleid op het gebied van de sociale woningbouw
- Het communiceren van de gemaakte keuzes in bovenstaande vraagstukken naar de burgers toe .
- Het eigen risico had moeten worden afgeschaft omdat het veel mensen in problemen brengt.
- Het energie- en klimaatbeleid is inhoudelijk veel te vrijblijvend
- Het erg fijn is om incidenteel extra geld ter beschikking te stellen, maar het in de praktijk vaak gaat om het oplossen en aangaan van lange termijn afspraken om een structureel probleem op te kunnen lossen voor onze burgers, die een steuntje in de rug moeten blijven hebben bij het werken, wonen en leven en meedoen in de samenleving.
- Het is niet vernieuwend. Het zijn vaak oude wijnen in nieuwe zakken. Ze zouden veel meer het sociaal democratische gedachtegoed moeten meenemen in hedendaagse ontwikkelingen.
- Het kinderpardon is veel te krap geformuleerd waardoor vrijwel geen enkel kind (vaak hier geboren en getogen) waarvoor hier een beroep op wordt gedaan ook een verblijfsvergunning krijgt toegewezen.
- Het korten op gelden voor ontwikkelingssamenwerking, losmaken van de 0,7% norm volgens internationale afspraken
- Het leenstelsel is asociaal omdat vooral de minder verdienenden het niet meer aandurven om te lenen voor een studie.
- Het lijkt erop dat de PvdA het contact met de burgers, samenleving en partijleden steeds verder aan het verliezen is.
- Het loslaten van de inkomensafhankelijke ziektenkostenverzekering inzake eigen bijdrage
- Het met doorzettingsmacht van de minister windmolens plaatsen in Groningen/Drenthe richt veel schade aan bij inwoners die door deze werkwijze terecht het gevoel hebben dat ze niks te vertellen hebben. Dat moet de PvdA niet zo doen.
- Het onderwijs
- Het ontbreken van een duidelijke aansprekende visie. De PvdA had van oudsher genoeg idealen, maar die zijn in vele compromissen vermorzeld.
- Het op juiste wijze reguleren van de instroom van asielzoekers zowel op nationaal als Europees niveau
- Het sociaal democratisch profiel (los van ideologische dogma's) te weinig 'uitgevent'
- Het terugdraaien van de sociale voorzieningen die in het Lenteakkoord in achteraf kamertjes met VVD en D'66 gesloten zijn. Voorbeelden: ontslagrecht, duur WW, AOW leeftijd,
- Het toestaan van strafbaarstelling van illegaliteit. Symboolpolitiek van de hoogste plank en totale onzin.
- Het uitdragen van de idealen in verbinding met de behaalde resultaten
- Het uitleggen van de gemaakte keuzes
- Het uitstralen dat de ingrepen nodig waren
- Het uitvoeren van de neoliberale agenda van de VVD die er enkel en alleen op gericht is de overheid zo klein mogelijk te maken en de markt vrij te laten. Desastreus, bijvoorbeeld in de zorg.

- Het verkopen van de inbreng. De PvdA sneeuwt onder bij de verkoop van het product zoals de VVD dit doet.
- Het verkwanselen van de studiebeurs en het zogenaamde stapelen in het middelbare onderwijs. Dit waren echt unieke en belangrijke punten om emancipatie door onderwijs mogelijk te maken.
- Het versterken van het personeel in het primair onderwijs
- Het vluchtelingenvraagstuk
- Het woonakkoord
- Houden aan 3% begrotingstekort norm. We hadden hier niet in mee moeten gaan waardoor er minder bezuinigd had hoeven worden, maar geïnvesteerd waardoor minder werkloosheid was ontstaan
- Huishoudelijke hulp, Pgb, GGZ..de zorgtaken.
- Huurbeleid
- Huurders
- Ik heb de ambitie om de democratie in Nederland te versterken en bestuurlijke drukte (provincies etc.) te verminderen die in het regeerakkoord stond in de uitvoering zeer gemist.
- Illegaliteit
- Imago
- Immigratie/integratie
- Implementatie zorg naar gemeenten had beter gemonitord moeten worden en bijgesteld qua tempo
- In de vernieuwing van de zorg
- In een coalitie is het geven en nemen. All in the game.
- In zijn algemeenheid weinig onderscheidend en profilerend.
- Inclusieve samenleving creëren.
- Infrastructuur en milieu
- Ingrepen in zorgstelsel
- Inkomens
- Inkomensafhankelijke zorgpremies
- Inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet
- Inkomensafhankelijke premie is er slechts ten dele gekomen door de neutraliserende werking van zorgtoeslag.
- Inkomensafhankelijke zorgpremie
- Inkomensafhankelijke zorgtoeslag
- Inkomenspolitiek
- Inkomensverschillen
- Inkomensverschillen zijn soms onbedoeld groter geworden.
- Inkomsten verschillen
- Instemming met de aanschaf van de JSF. Volledig overbodig speeltje dat miljaren zal kosten.
- Integratie (4x)
- Integratie vraagstuk. Samenleven.
- Integratiedebat

- Internationaal handelsverdrag
- Internationale aanpak vluchtelingen probleem. Nederland moet ruimhartiger mensen hierheen halen
- Internationale solidariteit
- Investeren in duurzame energie
- Invloed op justitiebeleid
- Invoeren leenstelsel studenten
- Invoeren van een basisinkomen.
- Invoering flexwet. Averrechts effect!
- Invoering leningstelsel hoger onderwijs
- Jeugdzorg
- Joint strike fighter toestaan
- JSF
- JSF (4x)
- Kansen voor minima om door te stromen naar hogere opleidingen verminderd
- Kinderpardon (6x)
- Kinderpardon minderjarige asielzoekers
- Kinderpardon, doof voor de ledendemocratie.
- Kloof tussen arm en rijk kleiner maken
- Kolencentrales
- Korting op de huishoudelijke hulp
- Kosten premies ziektenkostenverzekering
- Krachtig antwoord op breed gedeelde gevoelens van angst en dreiging rondom terrorisme en islamisering
- Kunst en cultuur
- Landbouw/veehouderij
- Leenstelsel (4x)
- Leenstelsel pakt verkeerd uit
- Leenstelsel studie
- Leenstelsel, belachelijk dat een sociaaldemocratische partij aan het leenstelsel voor studenten heeft meegewerkt. Juist studenten uit armere gezinnen moeten niet het gevoel hebben dat zij een enorme schuld aangaan. Ik ben bang dat het leenstelsel als drempel gaat werken voor jongeren met weinig geld.
- Marktwerking
- Marktwerking bestrijden
- Marktwerking in de zorg (5x)
- Marktwerking in de zorg heeft veel kapot gemaakt en werkgelegenheid gekost
- Marktwerking in de zorg is zorgelijk en vraagt om een nog steviger aanpak.
- Marktwerking uit de kinderopvang halen is niet gelukt, er was nu een kans om dat aan het onderwijs te haken en het toegankelijk te maken voor iedereen. Nu blijft het rondpompen van eigen bijdragen en belastingtoeslagen en weerhoudt vrouwen van (fulltime) werken
- Marktwerking zorg niet teruggedraaid
- Maximum snelheid verhoging

- Meer duurzaamheid had moeten kunnen
- Meer laten zien wat het alternatief was.
- Meer op moeten komen voor corporaties. Zij moeten meer kunnen investeren in stadsvernieuwing en herstructurering.
- Meer ruimte eigen geluid vanuit de 2e Kamerfractie
- Meer werk voor mensen met een beperking
- Meer zaken nationaal houden ipv privatiseren.
- Men is onvoldoende in staat geweest om de PvdA punten uit te dragen
- Menselijke maat in de gezondheidszorg
- Mensen weten niet waar PvdA het verschil heeft gemaakt, dus slechte communicatie
- Mestquotaverhandeling
- Met name in de communicatie waarom maatregelen nodig waren
- Met open ogen de integratieproblematiek aanpakken: men schuift problemen onder het vloerkleed of schuift ze voor zich uit.
- Middenklassen
- Milieu
- Milieu (5x)
- Milieu beleid.
- Milieubeleid zijn grote stappen gezet maar had nog meer moeten
- Milieudoelen
- Minimabeleid
- Modernisering ontslagrecht niet geslaagd
- Na ziektekosten crisis is er geen nadrukkelijke PvdAwens ingewilligd.
- Nadruk op strafrecht en regelgeving
- Natuur en milieu
- Niet duidelijk kunnen maken dat zorgkosten echt omlaag moeten en de verkeerde doelgroep getroffen: veel meer inkomensgericht werken
- Niet herkenbaar
- Niveau ontwikkelingssamenwerking
- Nivileren dus
- Nog steeds geen rekeningrijden
- Omroepwet
- Onderkant van de samenleving
- Onderwerpen of dingen die gehaald zijn goed communiceren (kijk wat is gelukt)
- Onderwijs (8x)
- Onderwijs (Passend)
- Onderwijs, vier jaar complete stilstand. Problemen niet opgelost, eigenlijk alleen maar nieuwe problemen veroorzaakt.
- Onderwijs: afschaffen studiefinanciering.
- Ons zwaarbevochten Kinderpardon dat door de VVD niet wordt uitgevoerd zoals we het hadden bedoeld, waardoor hier gewortelde kinderen nog steeds ons land worden uitgezet.
- Ontwikkeling Europese Unie



- Ontwikkelingen op volkshuisvesting. Het jarenlang verwaarlozen van de sociale woningmarkt gaat zijn tol eisen.
- Ontwikkelingssamenwerking
- Onvoldoende ambitie in Woonbeleid en Stedelijke Vernieuwing.
- Onvoldoende banen gerealiseerd wellicht door onbenutte mogelijkheden en regelingen
- Onvoldoende genivelleerd
- Onvoldoende het PvdA standpunt kenbaar maken bij voor de PvdA lastige besluiten
- Onvoldoende middelen voor hervorming van de zorg
- Onvoldoende middelen voor veiligheid, politie en justitie.
- Onvoldoende tegengas geven of durven doorhappen bij blunders van de VVD, zoals rond alles op het Ministerie van Justitie, Defensie, gaswinning in Groningen (too little too late).
- Onvoldoende waarborgen voor ouderen en mensen in zware beroepen bij verhoging pensioenleeftijd
- Oog hebben voor zorgen die mensen hebben over vluchtelingenstromen en globaliserende wereld en daarop acteren.
- Ook bij de zorg. Er is nu teveel reparatie nodig
- Op het immigratie en integratiedossier. Een te onduidelijk antwoord op de immigratieproblematiek en allochtonen problemen. Wel veel mooie woorden maar in de praktijk viel het allemaal nogal tegen.
- Open lijsttrekkersverkiezing
- Opheffen sociale werkverbanden
- Opheffen SW
- Ophogen AOW gerechtigde leeftijd heeft verkeerd effect op werkloze 55 plussers
- Ophogen eigen risico ipv van fiscale oplossing naar draagkracht
- Opkomen voor mensen in het bechutwerk
- Oplossen problemen te dure sociale huurwoningen
- Oplossing van het vluchtelingenvraagstuk
- Oplossing voor de arbeidsmarkt; dilemma van flexibel versus vaste contracten
- Oplossingen vluchtelingen beleid
- Opvang asielzoekers en de beeldvorming: het zijn mensen!
- Opvang GGZ patiënten
- Orde scheppen in de zorg
- Ouderen
- Ouderen beleid
- Ouderen voelen zich denk ik te weinig gesteund, met name door veranderingen/bezuinigingen op zorg
- Ouderen zijn er fors op achteruit gegaan
- Overheveling taken Sociaal Domein
- Overtuigen van kiezers
- Participatie
- Participatiewet (4x)
- Participatiewet te snel ingevoerd. Meer tijd moeten geven aan sociale werkvoorzieningen
- Participatiewet. het te snel over de schutting gooien bij de gemeentes

- Pensioe
- Pensioen voorzieningen
- Pensioenbeleid
- Pensioenen
- Pensioenen en bezuinigen op ouderen
- Pensioenhervormingen konden handiger
- Pgb
- PGB
- PGB problematiek inzake uitkeren via SVB
- Pgb-ellende en stapeling van kosten in de zorg
- Polarisatie
- Profileren van het eigen standpunt; teveel het beeld laten ontstaan dat zij VVD-beleid uitvoert
- Rare vraag. In een coalitie geef je en neem je. Gaat niet om 'tekortschieten'
- Realisatie van betaalbare woningen
- Referendum Oekraïne: Nee is Nee. Voer dit dan ook uit.
- Regulering/legalisering drugs (en daarmee aanpak van de grootste deel van de criminaliteit).
- Ruimhartige regeling kinderpardon was breuk met VVD waard geweest.
- Samenwerking eu
- Snel aan het (vrijwilligers) werk helpen van vluchtelingen en statushouders, temeer om daarmee het dedain onder Nederlanders tegen te gaan.
- Snelheid naar 130
- Sociaal beleid
- Sociaal beleid en de decentralisaties richting gemeente. In de hervormingsdrang is téveel doorgeschoten naar liberaal beleid.
- Sociaal beleid, zoals de kostendelersnorm is niet uit te leggen.
- Sociaal domein
- Sociaal geluid dus
- Sociaal gezicht tonen
- Sociaal leenstelsel (2x)
- Sociaal leenstelsel: ik vind het niet echt verkeerd, maar als het effect blijkt te zijn dat kinderen van ouders met minder middelen niet meer gaan studeren, moet het aangepast worden.
- Sociaal-economisch beleid
- Sociale (on)zekerheid
- Sociale werkvoorziening (2x)
- Sociale werkvoorziening, participatiewet
- Sociale werkvoorziening. Banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Sociale woningbouw (4x)
- Sociale woningbouw en investeringsmogelijkheden corporaties is vrijwel afgebroken door toedoen van Blok, met instemming van PvdA
- Sociale woningbouw stimuleren
- Sociale woningbouw, woonlasten minima

- Sociale zaken
- Sociale zekerheid
- Solidariteit dus
- Solidariteit tav gezondheidszorg en privatisering daarvan.
- Stijging eigen risico en bijdrage gezondheidszorg teveel nadeel lagere inkomens
- Stoppen flexibilisering
- Studeren is veel te duur geworden.
- Studiefinanciering, afschaffen basisbeurs, studie zou voor alle inkomensgroepen toegankelijk moeten zijn, met het leenstelsel is dat principe onder een PvdA minister gesneuveld
- Studiegeld regelingen.
- Successen onvoldoende gepresenteerd.
- Te grote bezuinigingen op zorg.
- Te harde ingrepen in sociale zekerheid
- Te hoge huren
- Te krenterig richting Griekenland
- Te snelle bezuinigingen in de zorg
- Te snelle hervorming van de zorg.
- Te snelle stijging van de sociale huren
- Te traag geregeerd op signalen uit de samenleving op misstanden in de zorg.
- Te veel aan bezuinigingen
- Te veel bezuinigd in de zorg
- Te veel bezuinigingen op de zorg geaccepteerd in het kader van de decentralisaties. Problemen zijn bij gemeenten gedropt.
- Te veel gewortelde kinderen krijgen geen verblijfsvergunning. PvdA heeft wel voor verbetering gezorgd.
- Te weinig betrokkenheid getoond bij gevolgen voor meest kwetsbaren in de samenleving
- Te weinig gedaan aan de problemen die ZZp-ers hebben, zoals pensioen en arbeidsongeschiktheidsverzekering
- Te weinig gedaan voor de vreselijke situatie van vluchtelingen in Europa.
- Te weinig maatregelen om de positie van de banken te controleren en te sturen.
- Tegengaan populisme door meer op te komen voor mensen met een smalle beurs
- Tekort geschoten op het onderwijsdossier.
- Tekst en taal vinden om de vluchtelingen crisis op te vangen, goed met eu te coördineren en beleid en resultaten uit te leggen aan het land. Hier heeft de eu en de partij en de hele regering schandalig gefaald. Duizenden verdronken op zee, miljoenen in kampen,
- Terug dringen bureaucratie zowel in de zorg als andere sectoren
- Terugdraaien van de marktwerking
- Terugdringen marktwerking in de zorg
- Terugdringen van de afbraak van solidariteit
- Terugdringing inkomensverschillen.
- Terugdringing marktwerking in de zorg en andere sectoren
- Teveel bezuinigingen op thuiszorg
- Teveel de oren naar de VVD laten hangen.

- Teveel meegegaan in het VVD-frame van marktwerking in de zorg
- Toegang tot onderwijs en rechtsbijstand is afgenomen
- Toegankelijkheid hoger onderwijs
- Toegeven op milieudoelstellingen (bv. 130kmh)
- Toekomstbestendige sociale zekerheid
- Toelichting op genomen maatregelen
- Toeslagensystematiek veroorzaakt schulden
- Toestaan referendum Oekraïne
- Tonen sociale gezicht
- Tonen van het sociale gezicht
- Topinkomens
- Traditionele PvdA onderwerpen
- Turkije deal is erg karig tav alle vluchtelingen
- Tweedeling in de maatschappij.
- Tweedeling is alleen maar groter geworden.
- Uit leggen de betekenis van de crisis en wat er nodig was om de zaak op orde te krijgen
- Uitbuiten van de goede werkzaamheden van Asscher en Dijsselbloem
- Uitdragen van eigen uitgangspunten
- Uitkeringen Participatiewet indexeren
- Uitkleden/bezuinigen op defensie
- Uitleg europe
- Uitleg over wat onze partij goed heeft gedaan of binnengehaald. Doet de VVD beter
- Uitleggen aan de kiezers dat er soms compromissen gesloten moeten worden waar je niet helemaal achter staat ipv VVD beleid 'uitleggen'
- Uitstel van een jaar voor normaliseren van top-inkomens
- Uitstraling van een sterke fractie die een eenheid vormt
- Uitverkoop oudere werknemers
- Uitvoering Energieakkoord. Geen enkele ruimte voor initiatieven van burgers voor alternatieve energiebronnen zoals zon ipv wind. Beton van het akkoord prevaleert boven betrokkenheid en zorgen van burgers over massale windmolenparken in het Noorden van het Land
- Uitvoeringsproblemen thuiszorg/'zorg
- Uitzet beleid gewortelde kinderen
- Vaste contracten verdwijnen , gedwongen zzpers, flexwerken geeft grote belasting aan de werker, weinig levensvreugde, leven onder de minimum grens, stille armoede
- Veel te weinig stelling genomen in de vluchtelingendiscussie. Met 'we kunnen wel 200.000 opvangen' was Samsom op de goede weg, maar helaas heeft hij dat niet doorgezet.
- Veiligheid
- Veiligheid en Justitie
- Veiligheids - en defensiebeleid
- Veranderingen bij de belastingen had al veel eerder gemoeten!
- Verbeteren Inkomens mensen zonder werk, die in armoede leven
- Verbeteren openbaar vervoer

- Verdediging verdagen, BV's Oekraïne
- Verdere inkomensongelijkheid is voorkomen, maar aan armoede of inkomens minima is weinig verbeterd.
- Verdere privatisering in de zorg.
- Vergroting verschillen
- Verhogen belastingdruk bij multinationals en banken
- Verhuurdersheffing (2x)
- Verkeer en vervoer, met name de aanleg van de blankenburgtunnel.
- Verkeersbeleid, ruim baan voor asfalt en 130 km/u
- Verkleinen inkomstenverschillen
- Verkleinen van de (inkomens)verschillen, kansen in het leven
- Verkleining van het verschil tussen arm en rijk.
- Verkwaseling van de sociale werkvoorziening. Mensen nu in de dagbesteding, te weinig ontwikkelingsgericht
- Vermeer en vervoer
- Verminderen marktwerking en privatisering
- Verminderen tweedeling in de samenleving
- Vermindering van de cultuursector
- Verpleeghuiszorg verbeteren
- Verscherping regelgeving allochtonen
- Verslechtering ww
- Versobering: bed, bad, brood regeling
- Vertalen van beleid naar burgers.
- Vertellen waarom bepaalde keuzes werden gemaakt
- Visie op de multiculturele samenleving
- Visie op Europa,
- Vluchtelingen (2x)
- Vluchtelingen aanpak
- Vluchtelingen beleid/kinderpardon
- Vluchtelingen vraagstuk
- Vluchtelingenbeleid (2x)
- Vluchtelingenbeleid had ruimhartiger gemogen
- Vluchtelingencrisis
- Vluchtelingendiscussie vanuit solidariteit op de agenda zetten zonder rechts te worden of als onnozel weggezet te worden. (een haast onmogelijke taak in deze tijd)
- Vluchtelingenprobleem
- Vluchtelingenvraagstuk
- Volkshuisvesting
- Volkshuisvesting belasten met bezuinigingen, waardoor mensen die niet zelf in hun huisvesting kunnen voorzien in de knel gekomen zijn.
- Voor de minder bedeeden opkomen.
- Voor en nadelen migratie en opkomende weerstand tegen 'buitenlanders' gebrek aan nieuw en vernieuwend beleid en eigen profilering.

- Voor het overige vind ik het nogal meevallen er van uitgaand dat op voorhand bekend was dat met de VVD het sociale domein niet de grootste aandacht zou krijgen
- Voor veel mensen wordt de reguliere arbeidsmarkt on (of steeds lastiger) bereikbaar en daar is te weinig antwoord op gekomen
- Vreemdelingenhaat onvoldoende aangepakt.
- Weerstand bieden aan het populisme van zowel links (SP) als rechts (PVV en uiteindelijk ook VVD en zelfs SGP). Meer geloof ik eigen kunnen en prestaties had gemogen.
- Werkgelegenheid
- Werkgelegenheid (2x)
- Werkgelegenheid (2x)
- Werkgelegenheidsbeleid
- Werkt
- Wet werk en bijstand te streng// allerlei voordeursregelingen. Te hoge boetes.
- Wet werk en zekerheid
- Wet werk en zekerheid is averechts uitpakkt. Veel jongeren raakten hun baan kwijt.
- Wet werk en zekerheid tijdelijke contracten
- Windenergie, ondanks zeer goed uitgewerkte plannen en toezeggingen Samsom is er weinig aan de oorspronkelijke plannen gewijzigd.
- Windmolen dossier.
- Windmolens
- WMO beleid
- Wmo beleid en minima beleid
- Wonen
- Wonen.....zoals de woonregels van minister Blok.
- Woningbouw (3x)
- Woningbouw voor lagere en middeninkomens. Huren zijn te hoog, er wordt te weinig gebouwd.
- Woningbouw, huursector
- Woningmarkt
- Woningmarkt / sociale huur
- Woonbeleid t.a.v. Sociale huursector
- Wsw afschaffen is grote fout
- Zachte landing van de 3 D maatregelen.
- Zichtbaarheid in de kamer
- Zie vraag 5. Ook hebben we Martijn van Rijn twee vreselijk tegengestelde opdrachten laten uitvoeren. Aan de ene kant de transformatie van de wmo jeugwet en zorg, wat een goed ding was maar dit gepaard laten gaan met enorme bezuinigingen in die sector. Dat was een hel voor de man en voor ons land.
- Zorg (19x)
- Zorg (eigen risico) en minimabeleid
- Zorg (verzorgingshuizen, eigen risico zorg)
- Zorg en welzijn
- Zorg had minder ingrijpend gemogen.
- Zorg kan beter

- Zorg met als dieptepunt de PGB afhandeling. Van de ene chaos in de andere. In plaats van het doordenken van het systeem, frommelen in de marge.
- Zorg naar draagkracht omvormen
- Zorg voor de zwakkeren
- Zorg, afschaffen eigen
- Zorg, door vergrijzing is het nodig dat kosten in de hand
- Zorg, met name voor ouderen
- Zorg, ouderen
- Zorg, sociaal domein
- Zorg: is een chaos geworden.
- Zorgpremie
- Zorgverzekering
- Zorgverzekering: het breken van de verkiezingsbelofte om de eigen bijdrage inkomensafhankelijk te maken.
- Zorgverzekeringswet
- Zwaardere belasting kapitaal vs arbeid
- 100 duizend plus gemeenten
- Bankstelsel wordt een nationaal economisch risico.
- Beperking mogelijkheden rol corporaties
- Bijstand te laag
- Clustering provincies
- Daarvoor onvoldoende aanvulling van middelen.
- De traditionele achterban, de docenten, is snel afgekalfd en stemt nu veelal op D'66 en GL.
- Dit vooral vanuit de sociaaldemocratische achtergrond.
- Dit was in het verleden ondenkbaar!
- Geen subsidie meer geven.
- gemeentes te veel vrijheid gegeven
- Heel actueel: de voorstellen van Bussemaker mbt belastingaftrek voor bezitters van Rijksmonumenten zijn voor elke gemeente met monumenten rampzalig.
- Het draagvlak voor de hervormingen is daardoor negatief beïnvloed en zeer onvoldoende geworden.
- Het tempo had iets gematigder gemoeten.
- Het voorstel om de aftrekmogelijkheid af te schaffen van onderhoudskosten voor Rijksmonumenten van particulieren
- Iets mere belasting voor de grootverdieners had een verlichting voor de minima kunnen betekenen en was beter voor de economie geweest.
- Kleine groep die veel meer heeft aan zinvolle dagbesteding.
- Koeien horen in de wei. Fosfaat kg moeten sterk beperkt worden. Mark zijn werk laten doen in de veehouderij.
- Lage en middeninkomens ontzien
- Meer banen in de zorg.
- Onderwijs verbeteren
- Onvoldoende aandacht voor internationale veiligheid; onvoldoende inspanningen tbv. defensie.

- Opkomen voor de zwakkeren in de samenleving
- Piraterij, Carieb en drugs, terrorisme.
- Rariteit
- Terugdringen fosfaat veehouderij.
- Teveel stijging/ vrijlating huren
- Versnelling van de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd, waardoor mensen die al met pre-pensioen waren nu geconfronteerd worden met een tekort aan inkomen omdat de AOW niet meer uitbetaald bij het bereiken van de 65 jarige leeftijd.
- Versterken regio's



## 8. Bij een algemene beoordeling van het functioneren van PvdA-bewindspersonen, welk rapportcijfer geeft u:

### Toelichting

- 7
  - De meesten hebben vanuit het gedachtegoed van de PvdA gevoelige onderwerpen onder hun hoede genomen in een zeer lastige tijd. Met name communicatief en qua verantwoording voor hun keuzes is dat niet altijd verlopen zoals ik dat graag had gezien. Beetje teveel in het defensief.
  - Er zijn onevenredig veel lastige dossiers bij de PvdA ten opzichte van de VVD terecht gekomen.
- 8
  - Een opmerking over Martin van Rijn: hij moet het moeilijkste beleid, dat van de zorg uitvoeren. Zorgen dat er in de toekomst überhaupt nog zorg zal zijn, betaalbare zorg. Ik vind dat hij dat goed doet en dat hij daar meer krediet voor verdiend, veel meer dan hij krijgt van de stuurder aan wal van de oppositie (met name van SP en PVV, hun kritiek is vaak totaal onrealistisch; we leven nu eenmaal niet in utopia).
  - Jetta Klijnsma heeft wel heel erg misgeschoten met de opmerkingen rond moestuintjes e.d. Het lijkt of ze de wereld van mensen met een kleine portemonnee helemaal niet kent
  - PvdA bewindslieden hebben een herkenbaar geluid naar voren gebracht, ondanks compromissen.
- 9
  - De bewindslieden met de Sociale portefeuilles hadden het ontegenzeggelijk zwaar. Knap dat ze overeind gebleven zijn, maar jammer dat ze slecht bleken in `uitleggen` aan de samenleving.

## 9. Is in deze kabinetsperiode de invloed van PvdA-leden op de standpunten van de landelijke PvdA toegenomen of afgenomen?

### Toelichting

- Toegenomen
- Als lid heb je altijd de mogelijkheid om je mening te laten horen (bij allerlei bijeenkomsten en digitaal), de nieuwe ledendemocratie juich ik toe
  - De invoering van de ledendemocratie heeft de invloed van leden doen toenemen. Als kanttekening moet echter gezegd worden dat het nog vrij nieuw is en het is nog niet bij de leden doorgedrongen.
  - Directe ledendemocratie ingevoerd
  - Ik denk dat door de teleurstelling en de effecten van samenwerking met vvd onze kleur uiteindelijk weer naar boven moest komen.
  - Kom maar kijken bij de politieke ledenraad en andere bijeenkomsten: discussie en stevige moties zijn er absoluut.
- Zelfde gebleven
- Blijkbaar is het voor media interessant welke invloed PvdA leden hebben op beleid. Dezelfde vraag wordt nooit gesteld aan leden van andere partijen. Per definitie regeren de leden van een partij niet mee. Om een vroegere minister te parafaseren. 'Een partijcongres bepaalt niet het beleid van een regering.'
  - Dit is onvoldoende versterkt, wat naar mijn overtuiging vooral ligt aan een deel van de fractie dat bij kritiek of input van leden in de `uitlegstand` schiet: we vertellen nog een keertje hoe het zit, in plaats van gewoon de discussie aan te gaan en de oren op en te houden.

- Het lijkt wel dat het is toegenomen, maar dat is in praktijk niet het geval.
  - Je krijgt niet altijd gelijk natuurlijk. Meninge blijven verschillen. Maar er wordt wel actief naar gevraagd en grote groepen mensen werken keihard en meestal buiten de spotlights aan diverse actuele onderwerpen. Maar je moet er tijd en energie in kunnen steken.
  - Komt wel nieuwe manier nu met ledenraadpleging.
  - One man one vote
- Afgenomen
- Het lijkt wel of de partij zich nog verder op haar Haagse en Amsterdamse bastions heeft teruggetrokken. Geluiden uit de provincie worden niet gehoord of genegeerd
  - In de discussie met Kamerleden werd (te) vaak teruggerepen op het coalitie akkoord. Ik (Kamerlid) had het graag anders gezien, maar ja het akkoord ligt er nu eenmaal.
  - Leden voelen zich onvoldoende gehoord.
  - Waarbij het de vraag is of dit in het verleden zo veel beter ging. Ik roep in herinnering de uitspraak van Vredeling (minister van Defensie): de partijraad koopt geen straaljagers.
- Sterk afgenomen
- Geen toelichting
  - PvdA-fractie ging haar eigen gang. Stond niet open voor suggesties en input van leden.

## 10. Wie is uw favoriete lijsttrekker voor de komende Tweede Kamerverkiezingen:

### Anders, namelijk:

- Agnes jongerius
- Attje Kuiken (2x)
- Bert Koenders
- Een capabele vrouw, Gritta Nottelman
- Een volksvertegenwoordiger in hart en nieren!
- Gerdi Verbeet
- Iemand die niets met het huidige kabinet en fractie te maken heeft.
- Jeroen Dijsselbloem (2x)
- Jet bussemaker
- Khadija arib
- Loes Ypma
- Moet nog kiezen tussen 1 en 2
- Niemand van deze personen
- Ploumen
- R.van Gijzel
- Roos Vermeij
- Wouter Bos

## 11. Welke van de volgende thema's zouden volgens u centraal moeten staan bij de PvdA-campagne voor de komende Tweede Kamerverkiezingen?

### Anders, namelijk:

- Aanpak zorg
- Armoedebestrijding
- Belasting op vermogen
- Bestrijden sociale ongelijkheid
- Bestrijding armoede
- Bestrijding rascisme
- Bevingdossier
- DE MENS EN ZIJN LEEFOMGEVING CENTRAAL!
- De selectie van echte volksvertegenwoordigers, want die moet je bij de PvdA met een zaklantaarn zoeken
- Faciliteren zorg
- Garantie pensioenvoorzieningen
- Gelijke verdeling van arbeid en zorg bij mannen en vrouwen. Emancipatie
- Huisvesting
- Inkomensverschillen en Immigratie en integratie
- Inkomensverschillen, Bestrijding Armoede & Werkgelegenheid
- Internationale samenwerking
- Kan er maar 1 aanklikken, helaas
- Leefbare wijken
- Inkomensverschillen en Immigratie en integratie
- Onderwijs (4x)
- Onderwijs (ook het lager beroeps)
- Onderwijs en cultuur
- Onderwijs en wonen
- Pensioenbeleid
- Realisatie betaalbare woningen
- Samen1
- Sociale woningbouw (2x)
- Solidariteit
- Sterke verhoging koopkracht laagstbetaalden
- Vluchtelingenbeleid in positieve zin
- Voorkomen van tweedeling van arm en rijk en tussen culturen
- Voor mij inkomensverschillen, bestrijding armoede en werkgelegenheid
- Wonen en zorg
- Zorg (9x)
- Zorg en eigen resico
- Zorg en welzijn
- Zorg, marktwerking verminderenvb NS, bank, keuringsdiensten
- ZORG! ZORG! ZORG!

## 12. Hoe wenselijk of onwenselijk vindt u dat de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen opnieuw met de VVD gaat regeren?

### Toelichting

- Zeer wenselijk**
- Nederland is he meest gebaad bij seculier en rationeel bestuur. Rationaliteit is niet te vinden bij de uitersten van ons politieke spectrum en wel bij de centrumpartijen. De coalitie mag wat mij betreft uitgebreid worden naar Groenlinks en D66. Zeker niet met het CDA, maar dat is nog de meest redelijke van de overige partijen.
- Wenselijk**
- Als we niet teveel concessies moeten doen. Dus alleen in centrum kabinet
  - Continuïteit en tegelijkertijd vernieuwen is noodzakelijk. Zie volge de vraag.
  - Wel graag obv een beter onderhandelingsresultaat
- Neutraal**
- Afhankelijk van de verkiezingsuitslag. Als het, zoals bij de vorige kabinetsformatie zo is dat er redelijkerwijs geen andere levensvatbare coalitie is te smeden dan met de VVD, dan is het opnieuw goed om te doen. Eerst maar eens zien wat de uitslag van de verkiezingen voor de PvdA oplevert.
  - Afhankelijk van uitslag.
  - Als de verkiezingsuitslag hetzelfde zou zijn als de vorige keer, dan moet dat. En anders zijn er andere opties. Het liefst over links.
  - Als er maar een net zo stabiele coalitie kan worden gevormd met ook voldoende steun in Eerste Kamer
  - Dat hangt echt van de verkiezingsuitslag af
  - Dat hangt van verkiezingsuitslagen af. Vervolgens onderhandelingen. Daarna kun je pas zeggen of je als partij al dan niet jezelf kunt herkennen in een coalitie poging.
  - Dat ligt uiteraard aan de verkiezingsuitslag. Liever heb ik een centrum-links kabinet maar als de VVD en PvdA weer allebei zo groot worden? Ik vind dat de afgelopen 4 jaar nodig waren om rust te brengen en om de overheidsfinanciën en economie weer op orde te brengen. Nu het ergste van de economische crisis voorbij is zou er weer ruimte moeten zijn voor een andere samenstelling van het kabinet. Mijn voorkeur: centrum-links.
  - Geheel afhankelijk van verkiezingsuitslag en inhoud regeerakkoord. In elk geval niet opnieuw onderwerpen 'uitwisselen': dat was geen succes
  - Heeft zeker niet de voorkeur, maar om de woorden van Diederik te gebruiken: als je moet kiezen tussen meedoen en compromissen sluiten of aan de zijlijn staan, kiezen we voor het eerste
  - Het zal dan vrijwel zeker moeten met een derde partij (tenminste). En er moet stevig geleerd worden van de keuzes die eerder zijn gemaakt. Het is allemaal niet integraal voor herhaling vatbaar.
  - Ik denk dat het van belang is dat de PvdA zich blijft richten op waar de PvdA voorstaat.
  - In een bredere coalitie heb ik hier geen problemen mee. De PvdA moet wel haar verantwoordelijkheid nemen.
  - Nie alleen met de VVD, maar daarnaast ook andere partij (en)
  - Niet alleen VVD Ook niet VVD en CDA bijvoorbeeld Evenwicht hierom paars plus
  - Niet met 2. Wel met andere partijen
  - WAt het meest wenselijk is, is afhankelijk van de verhoudingen en mogelijkheden.

- Het is in ieder geval wenselijk om mee te doen in een coalitie. Maar niet ten koste van alles!
- Onwenselijk
- Als de verkiezingsuitslag daartoe aanleiding geeft, is regeringsdeelname wat mij betreft niet uitgesloten
  - Als dit tenminste met alleen de VVD is. Dat experiment moet nu maar even van tafel.
  - De VVD zuigt al haar coalitiepartners leeg, niet weer aan beginnen. Het kon in 2012 niet anders met deze uitslag, maar ook toen was een derde partij erbij verstandiger geweest
  - Dit kunstje moet je maar één keer doen en dan moet het klaar zijn. Er lijkt mij ook geen draagvlak voor
  - Dit lijkt me nooit de eerste optie voor de PvdA.
  - Liever niet. Maar dat neemt niet weg dat er een verkiezingsuitslag komt, die toch leidt tot die samenwerking. Als de PvdA daarmee de PVV uit de regering kan houden, moeten we ervoor gaan.
  - Onwenselijk als er geen derde of vierde wat linksere partij bijkomt.
  - Onwenselijk, maar op basis van uitkomst van de verkiezingen zal het mogelijk niet uit te sluiten zijn.
  - Regeren met VVD kan alleen samen met andere partijen . Dis niet enkel met de VVD
  - Zeer sterk afhankelijk van de verkiezingsuitslag. PvdA heeft meer invloed als ze regeert dan in de oppositie
- Zeer onwenselijk
- Gegeven de uitslag van de vorige verkiezingen en de economische situatie werden partijen naar elkaar toegedreven. Nu inzetten op sterk progressief profiel!
  - Heeft ons als partij veel kwaad gedaan. Onverkoopbaar om dat weer 4 jaar te doen.
  - Tenzij beide partijen niet met vijandbeelden werken, geen polarisatie maar toegespitst zijn op wat er te doen staat.in een inclusieve samenleving. 'Wij' zonder 'zij'
  - Tenzij er ook andere linkse partijen aansluiten, zodat er een overwicht is vanuit links.

### 13. Met welke andere partij(en) zou de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen bij voorkeur moeten regeren?

#### Toelichting

- Bij voorkeur met alleen D66, GL en SP, maar op basis uitkomst verkiezingen zal mogelijk ook met VVD en CDA moeten worden geregeerd en dus niet met een of twee van de door mij genoemde partijen.
- Brede sociaal liberale inzet als vervolg van de hervormingen van de afgelopen periode.
- Dat hangt echt van de verkiezingsuitslag af
- De oppositie is, zeker bij een slechtere uitslag dan de prognose kort voor de verkiezingen, absoluut iets dat HEEL serieus moet worden overwogen. Helaas. Qua ideeën zie ik de PvdA de komende jaren graag aan het roer, maar niet als vijfde wiel aan de wagen.
- De PvdA zou alleen moeten gaan regeren, in welke coalitie dan ook, als zij daartoe een werkelijk mandaat heeft ontvangen van het electoraat. Blijft het bij het vertrouwen zoals dat nu is, of slechts een beetje gegroeid, dan zou de PvdA moeten bedanken. Dan heeft zij de tijd om te werken aan zichzelf (aan zowel het inhoudelijk programma als aan de partij zelf).
- E.e.a. is afhankelijk van de verkiezingsuitslag en de positie die de PvdA daarin heeft of krijgt. Worden we door de kiezer afgerekend op het sociaal-liberaal beleid van de afgelopen jaren, dan past ons ook een oppositierol, maar lopen we nooit weg van de verantwoordelijkheid om mee te regeren. Maar in ieder geval wordt het een kabinet met meerdere partijen, als sociaal links dan eindelijk eens haar krachten bundelt kan daar ook de VVD of D66 deel van uitmaken.
- Ik vind dat de partij moet openstaan voor samenwerking met iedereen, maar dan bij voorkeur met progressieve partijen als D66 en GL.
- Links liberaal
- Maar ze mogen wat mij betreft ook in de oppositie
- Ook de SP zou in aanmerking moeten komen, maar zij zijn te extreem, te anti-Europees en staan te ver van de werkelijkheid. Politiek bedrijven is kleine stapjes maken, lange halen snel thuis zoals de SP wil klinkt soms leuk maar in onze politieke constellatie totaal onhaalbaar; dan moet compromissen durven sluiten en uitdragen. Op het nationaal zorgplan heeft de SP zichzelf inmiddels weer tot minstens 4 jaar oppositie veroordeeld.
- Zie vorige vraag het is van belang dat de PvdA uitgaat van eigen kracht.

### 13.1 Bij welk behaald aantal zetels bij de komende Tweede Kamerverkiezingen kan de PvdA beter in de oppositie gaan?

#### Toelichting

- Aantal behaalde kamerzetels:
- 10 (14x)
  - 11 (2x)
  - 12 (4x)
  - 14
  - 15 (42x)
  - 15 of minder
  - 18 (2x)
  - 19 (2x)
  - 20 (16x)
  - 25 (2x)
  - 42
  - 8
  - 9
  - Dat hangt af van de gehele uitslag
  - Minder dan 10
  - Minder dan 15
  - Minder dan 20
  - Onder de 15 zetels
  - Onder de 20
  - Tien (2x)

### 14. Welk aantal zetels verwacht u dat de PvdA bij de komende Tweede Kamerverkiezingen zal halen?

#### Toelichting

- 10 tot 20 zetels
- Het zal volgens mij rond de 20 liggen , kan wat meer of wat minder zijn
  - Veel mensen Die de vorige keer op de PvdA gestemd hebben, hebben het samenwerken met de VVD als kiezersverraad ervaren. Die doen dat geen tweede keer. En dan het ontstaan van Denk levert nog een aderlating op. We zijn niet van de wonderen, maar hebben dat nu wel nodig
- 20 tot 30 zetels
- Door de lijsttrekkersverkiezing en de campagne straks trekken de peilingen wel weer aan (genereert meer aandacht voor de PvdA)
  - Ik verwacht dat inzet en resultaten volgend jaar tot dit resultaat zal leiden.
  - Ik verwacht zo'n 20-25 zetels. Veel minder dan nu maar wel een herstel vanuit de peilingen; we zitten nu in een opwaartse periode en ik ben ervan overtuigd dat het lukt het vertrouwen de kiezer te (her)winnen. Mits de PvdA duidelijk kleur bekend en zich links en `rood` profileert, en niet als kleurloze middenpartij de campagne ingaat.
  - Wij moeten onszelf beter verkopen althans wat de PvdA bereikt heeft.

## 15. Welke partij(en) dient de PvdA na de komende Tweede Kamerverkiezingen uit te sluiten als coalitiepartner in een regering?

### Toelichting

- Als je partijen uitsluit dan sluit je ook de kiezers uit die op zo'n partij stemmen. En ik vind dat je mensen nooit uit mag sluiten.
- De PVV sluit zichzelf de facto uit.
- De VVD en de PVV staan het verst weg van de sociaaldemocratische kernwaarden.
- Denk, vnl
- En DENK. Want net als de PVV zorgt die partij dat mensen tegenover elkaar komen te staan.
- Geen toelichting
- Gelijkheid boven alles
- Ik dacht er lang anders over. Toch denk ik dat we Geertje niet langer moeten uitsluiten. Waarom niet? Omdat hij de taal van onze achterban beter beheerst dan wij zelf. Verwerpelijk gedachtegoed, maar toch kunnen we iets leren van Geertje. Ook opportunisme natuurlijk: de mensen die wij zouden moeten vertegenwoordigen zouden verrast zijn als we met Geertje over een coalitie zouden praten.
- Ik heb mijn reserves over andere partijen, maar daar moet je open het gesprek mee aangaan. Ik zou de PVV niet te nadrukkelijk (publiekelijk) willen uitsluiten - levert ze electorale winst op - maar de facto ABSOLUUT.
- In een democratie moet je m.i. nooit van uitsluiting uitgaan. Helaas staat PVV volstrekt haaks op teveel van mijn persoonlijke normen, waarden & idealen en de sociaal democratie.
- In een democratisch stelsel dient geen enkele partij op voorhand uitgesloten te worden. Wel zijn bepaalde samenwerkingen op programmatische basis zeer onwaarschijnlijk.
- In principe is geen partij uit te sluiten. Tenzij die partijen staan voor zaken die lijnrecht tegenover de kernwaarden van de PvdA staan.
- Maar samenwerken met de PVV is onmogelijk en ongewenst
- Mijn partij zou niemand moeten uitsluiten. Als de PVV 40 zetels zou krijgen dan moeten wij voor hen open staan, doen wij dat niet dan serveren wij ook al die kiezers af, vaak doodgewone kiezers die wat anders de wereld in kijken dan de gemiddeld NRC of Volkskrantlezer :-). Vroeger hoorden veel van deze mensen (of hun ouders / grootouders) tot de achterban van de PvdA.
- PvdD is een one issue partij. Wolf in schaapskleren waar niet mee valt samen te werken.